

سید محمد عالم لیب

یک تصویر در دو آئینه

(ایکی کوز گوده بیر تصویر)

(گزینۀ اشعار فارسی دری و ترکی اوزبکی)

GLOBAL PARTNERS

شناسنامه

نام کتاب: یک تصویر در دو آینه/ ایگی کوزگوده بیر تصویر
(گزینۀ سروده های فارسی دری و ترکی اوزبیک)

شاعر: سید محمد عالم لیب

باتقریظ - پیشگفتار دکتور اسد الله حبیب

رایانه گران و برگ آرایان: محمد حسن حنیف، سید احسان لیب و

محمد کبیر «فریاد»

طراح روی جلد: ژ کفر حسینی

ناشر: دفتر همکاریهای جهانی مقیم شیرغان Global Partners

نوبت چاپ: اول

شماره گان: ۵۲۰ جلد

سال چاپ: زمستان ۱۳۸۸ خورشیدی/ ۲۰۱۰ ترسایی

چاپخانه: مزار شریف، مطبعه صورتگر

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست مندرجه

شماره، عنوان شعر صفحه ها

۱. زندگی نامه ی
۲. نغمه پرده دل از همه آهنگ جداست ل
۳. تو پلمده گی شعر لر حقیده ن
۴. حمد و ثنا باد به حی قدیم! ا
۵. در نعت پیامبر برگزیده اسلام ۳
۶. نعت ۵
۷. ظل همایی ۷
۸. درس محبت ۹
۹. معانی رنگین ۱۰
۱۰. نوای بیخودی ۱۲
۱۱. عشق جاودانی ۱۳
۱۲. پرتو دیدار ۱۵
۱۳. شهر های نور ۱۷
۱۴. غبار صحرا ۱۹
۱۵. رنگ جلوه ۲۰
۱۶. شام عید ۲۲
۱۷. بهارناز ۲۳
۱۸. امید دراز ۲۵

۱۹.	رویش گلناک	۲۷
۲۰.	جغد جنگ	۲۹
۲۱.	طُورِ عشق	۳۱
۲۲.	سراپا نور	۳۳
۲۳.	شاه فرد دیوان حُسن	۳۴
۲۴.	خاطره	۳۶
۲۵.	کتاب حرمان	۳۸
۲۶.	دُر های معنی	۴۰
۲۷.	روی صفا جوش	۴۲
۲۸.	ساقه نسرین شکست	۴۴
۲۹.	تلالوی دگر	۴۶
۳۰.	شبهای بی سحر	۴۸
۳۱.	میهن	۵۰
۳۲.	سرو ناز پیرا	۵۱
۳۳.	معبد عشق	۵۳
۳۴.	شراب خنده	۵۵
۳۵.	دیر و کعبه	۵۷
۳۶.	گلبن بويا	۵۹
۳۷.	بسم الله خوبی	۶۱
۳۸.	برق نگاه	۶۳
۳۹.	کنج یاس	۶۵
۴۰.	بهار محبت	۶۷
۴۱.	مخمسها	۷۲
۴۲.	آینه پندار	۷۴
۴۳.	اعجاز کلام	۷۶

۴۴.	نقش رؤیا	۷۹
۴۵.	بدرود	۸۱
۴۶.	به پیشواز خورشید	۸۵
۴۷.	کتابهای بی آرش	۸۷
۴۸.	خط نور	۹۰
۴۹.	نخل دوستی	۹۲
۵۰.	السّلام، ای مهربان مادر!	۹۴
۵۱.	نورباران	۹۶
۵۲.	رباعیها	۹۸
۵۳.	صانعگه ثنا	۱۰۸
۵۴.	بویوک مقصد	۱۱۰
۵۵.	تَبَنگسِزلیک	۱۱۲
۵۶.	قَتیق جواب	۱۱۴
۵۷.	گللر تامیری	۱۱۶
۵۸.	آنه توپراق	۱۱۸
۵۹.	آته	۱۲۲
۶۰.	صدفسیز اینجو	۱۲۵
۶۱.	خامه تیلی	۱۲۷
۶۲.	شبنم اینجوسی	۱۲۹
۶۳.	کؤنگیل آوونچی	۱۳۱
۶۴.	یشنش قۇزغالانی	۱۳۳
۶۵.	سؤز اینجو لری	۱۳۵
۶۶.	کؤزگو تحیری	۱۳۷

۶۷. بوزوق کونگیل ۱۳۹
۶۸. لبده گی خال ۱۴۱
۶۹. سہوگی اوتی ۱۴۳
۷۰. ینگی میلاد ۱۴۵
۷۱. یاس یوکی ۱۴۷
۷۲. آرتیق ناز ۱۴۹
۷۳. حُسن ختام ۱۵۱
۷۴. دعا و سلام ۱۵۲
۷۵. ابرک بوستانی ۱۵۳
۷۶. هیچ کیمچہ بؤلمه دیک ۱۵۵
۷۷. فاتح امیر ۱۵۷
۷۸. ناز نازه سی ۱۵۹
۷۹. سیزنی سبورمن! ۱۶۱
۸۰. سہوگی رمزی ۱۶۴
۸۱. کؤککه یبتر باش ۱۶۶
۸۲. قرا کؤز مدیحه سی ۱۶۸
۸۳. قووانچ و تینچ ۱۷۱
۸۴. حُسن بهاری ۱۷۳
۸۵. ساغینیش ۱۷۵
۸۶. منگو نشانه ۱۷۷
۸۷. سہن کولیب باقسنگ اگر ۱۸۰
۸۸. غم توتونی ۱۸۲

۸۹. شمالگه ساوریلگن کول ۱۸۴
۹۰. ولیلر سلطانیکه مراجعت ۱۸۶
۹۱. کؤزقراچینی ۱۸۸
۹۲. سہوگی جُرمی ۱۹۰
۹۳. تجلی کؤز گوسی ۱۹۳
۹۴. اہزگو مقال ۱۹۵
۹۵. عفتلی کلام ۱۹۷
۹۶. خیال ۱۹۹
۹۷. قیزیل گل ۲۰۱
۹۸. بختسیز لیک ۲۰۳
۹۹. دواسیز درد ۲۰۵
۱۰۰. قویاشگه تہنگ محبت ۲۰۷
۱۰۱. عید قوتلاوی ۲۱۰
۱۰۲. سہوگی سیناوی ۲۱۲
۱۰۳. قُربانلیککه نالایق جان ۲۱۴
۱۰۴. محبت ۲۱۶
۱۰۵. محبتدن گویا بؤلگن تیل ۲۱۸
۱۰۶. سہوگی استبدادی ۲۲۰
۱۰۷. سرو ناز ۲۲۲
۱۰۸. بہار ہم بہانه دیر! ۲۲۴
۱۰۹. آہ توتونی ۲۲۶
۱۱۰. قصیده لر ۲۲۸

۱۱۱. بشر دهاسی..... ۲۲۸
۱۱۲. خلق شاعری..... ۲۳۱
۱۱۳. قویاش شهری..... ۲۳۴
۱۱۴. آنه گه تعظیم..... ۲۳۸
۱۱۵. مُعلّم نینگ یوکسک مقامی..... ۲۴۰
۱۱۶. مولانا لطفی غزلیگه مخمس..... ۲۴۲
۱۱۷. قطعه لر..... ۲۴۵
۱۱۸. رباعیلر..... ۲۴۷
۱۱۹. تۆرتلیکلر..... ۲۵۰

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

زنده گینامه

پوهندوی استاد سید محمدعالم لیب فرزند مرحوم سیدتوردی به سال ۱۳۳۶ هجری خورشیدی (۱۹۵۷ میلادی) درعلاقه داری/بخشداری خانچه‌بارباغ (اکنون اولوسوالی/شهرستان) مربوط اندخوی ازتوابع ولایت/استان فاریاب افغانستان دیده به جهان گشود. آموزشهای نخستین را در زادگاهش فراگرفت. درسال ۱۳۵۵ خورشیدی تعلیمات ثانوی (دیپرستانی) را درلیسه ابومسلم اندخوی به پایان برد. در ۱۳۵۶ خورشیدی دردانشکده ادبیات وعلوم بشری (فعالاً دانشکده زبان وادبیات) دانشگاه کابل به تحصیل زبان وادبیات فارسی دری پرداخت. درمیانه همان سال، لیب برای ادامه تحصیل به کشورروسیه فدراتیف فرستاده شد. درسال ۱۳۶۳ خورشیدی (۱۹۸۴ م.) دوره ماستری را دررشته ادبیاتشناسی درهمان کشور به پایان رسانید وموفق به دریافت گواهینامه ماستری درعلوم فیلولوژی (زبانشناسی وادبیاتشناسی) گردید. ازواسط سال ۱۳۶۳ تا پایان ۱۳۷۱ خورشیدی دردانشکده زبان وادبیات دانشگاه کابل وپس ازآن، دردانشگاه بلخ (شهرمزارشریف) به تدریس پرداخت. درسال ۱۳۷۸ خ. به صفت رئیس دانشکده ادبیات ودر ۱۳۸۰-۱۳۸۱ به حیث رئیس دانشگاه بلخ ایفای وظیفه نمود. مدتی هم درمؤسسه تحصیلات عالی فاریاب تدریس نمود. درسالهای ۱۳۸۵-۱۳۸۷ نیز سمت ریاست دانشگاه تخار را به عهده داشت. اکنون در دانشکده زبان و ادبیات دانشگاه کابل به امور تدریسی و علمی- پژوهشی اشتغال دارد.

سیدمحمدعالم لیب به زبانهای فارسی دری وترکی اوزبکی شعرمیسراید و این سروده ها ازسال ۱۳۵۱ خورشیدی بدین سو درمطبوعات افغانستان به چاپ رسیده است. دودفتر شعر او به زبان ترکی اوزبکی به نامهای «سوزاینجولری» (مرواریدهای سخن) (۱۳۶۸) و «توبنولریم، قیتولریم» (عواطف واندوههای من) (۱۳۸۴) بالترتیب ازسوی انجمن نویسنده گان افغانستان درکابل و بنیادفرهنگی وانتشاراتی باختدر شهرمزارشریف ازچاپ برآمده اند.

مجموعه «یک تصویر در دو آینه» نخستین گزینه بی است که از سروده های شاعر به دو زبان دری و اوزبکی گردآوری شده، اینک به گونه مستقل اقبال نشر می یابد.

لیب مقاله ها ورساله هایی فراوان درزمینه نقد ادبی، نظریه ادبی، تاریخ ادبیات ترکی اوزبکی و عرصه های دیگر نوشته، این نوشته ها ونیزترجمه های وی در روزنامه ها و مجلات درمرکز و ولایات کشور به چاپ رسیده اند.

نغمه پرده دل از همه آهنگ جداست

لیبب سرایش را با تعلق و تعهد آغازیده است؛ با تعلق به سنن شعری شرق اسلامی و تعهد به مردم و مردمانگی. این دفتر را از غزلهای قدمایی تا شعرهای آزاد و رباعیها خواندم و جای جای، بنابر سپارش شاعر، دستکاری و ویراستاری ناچیزی هم کردم، که به دیده نیامدنی اند. این نخستین دفتر شعری لیبب [به زبان فارسی دری] است. در همین نخستین دفتر به روشنی و آسانی می نگری که راه به سوی اصالت، وارستگی و گسستگی از پیوندهای کهن و به سوی نوری اندیشه و بیان، راستتر و هموارتر می شود.

غنای تخیل و دیدگاه اخلاقی لیبب با همدستی تشبیه و استعاره گوناگونش گواهی می دهند که ذوق او از چشمه سار دواوین شعرای عارف و به خصوص اندرزسرایانی چون شیخ سعدی سیراب است. میرزا عبدالقادر بیدل شاید، بیش از دیگران لیبب را در سایه تصرف داشته باشد. در هر صورت شعرهای این دفتر را در دو بخش می توان جدا کرد؛ یکی شعرهای غنایی و دیگری شعرهای اجتماعی - اخلاقی. در هر دو بخش قوت بالنده و رشد یابنده کلام نمودار است.

در غزلهای گاهی استحکام و صلابت بیان و والایی اندیشه بر پایه بیست که خواننده تحت تأثیر قرار می گیرد. من در بعض شعرها تا پایه بلندی پختگی یافتیم.

در شعرهای نیمایی زبان و بیان و تلفیق واژگان تر و تازه اند. رباعیها، چشمه های تابناک زلال اند که هم سخن نو کم ندارند، و هم از شیرینی و دلنشینی لبریز اند. باز می گویم که، این نخستین دفتر شعری لیبب است و به گفته بیدل:

شعر اگر اعجاز باشد بی بلند و پست نیست،
در ید بیضا همه انگشتهای یکدست نیست.

همه شاعران را کمابیش، عادت چنان است که سروده های پیشینه شان تا پخش نشده و میان خوانندگان بیت بیت و پاره پاره روده و برده نشده، به مشکل دست به سرایش تازه می توانند برد. همان واکنش خوانندگان مهمیزی بر پهلوهای رهوار خامه شان است.

هم از این نگاه وهم از آن نگاه که کشایش هر دریچه دیگر به جهان آفرینش هنری تازه نوید رنگ و بوی تازه به باغستان شعر است، پس انتظار انتشار این دفتر را داشتن از صوابهاست. به عالم لیبب آفرینها می فرستم و بازوی شعرآفرینش را توانمند تر می خواهم.

هامبورگ

جون ۲۰۰۹

داکتر اسدالله حبیب

تولمده گی شعرلر حقیده

افغانستانی، اونینگ ملي ترکیبینی نظرگه تونگن حالده، بغریده رنگ برنگ گللرنی اوستیرگن باقغه اوخشتیش ممکن. اما بو باغده گی ایریم گلر، باغبانی نینگ بی مهرلیگی سببلی اوز رنگینی، اوز هیدینی، اوز کورکینی کوز کوز قیلیشگه امکان تاپمده دی. بو باغ نینگ بغری تاش باغبانی، اوگی کوز بیلن قره گن بو گللردن نه فقط مهرینی ایده دی، بلکه اولر نینگ توبیگه مغزواه قویب ایلدیزلرینی هم قوریتیشگه اورینیب کوردی. بیراق تاریخ نینگ قعریگه ایلدیز آتگن بو گلر دیموکراسی نینگ شبادهلری اسیسی بیلن یته کورتک آچه باشلده دی.

هه، تیلمیز منه شونده ی توزان بورانلردن امان قالدی. اونینگ گللرینی، یم-یشیل بیراقلرینی دشمن نینگ وحشی قوللری کؤککه ساوورگن بؤلسه ده، ابدیت سری بوی چوزگن بویوک تنه سینی، ازلیت قعریدن سوو ایچه یاتگن مستحکم تامیرلرینی هیچ کیم سیلجینه آلمده ی. منه او ینه گلله ماقده، ینه بیراق یازماقده، ینه مپوه بېرماقده. قؤلینگیزده گی «بیر کوز گوده ایکی تصویر» ناملی شعری تۆپلم، بو اولکن درخت نینگ یورتیمیزده گی شاخه سی ثمریدن بیر شینگیل.

شعر یا که عموماً ایتگنده ادبیات، شاعر و یازوچی دردی نینگ، ایچکی کپچینه لری نینگ سؤزلر واسطه سیده مادیلشگن تمثالی دیر. دېمک، شعر انسان نینگ خلقتی قدر قدیمی پدیده. شونده ی اېکن، اوستیمزده آت چاپتیریب، باشیمیزدن کله منارلر قورگن فاشیست حکمرانلر نینگ شونچه تهیدید، شونچه تضییق و ارعابلریگه قره می، اؤتگن یوز بیل ایچیده افغانستان اوزبېک ادبیاتیده هم دنیا ادبیاتیکه غوغا ساله

آله دیگن درجه ده بؤلمسه ده، کوزگه کورینرلی ادبی سیمالر اوز بدیعی اثرلری بیلن ظلمت ایچیده نور بؤلیب پارله دیلر. مثال طریقه سیده نادر نیاز قادری (پلنگ پوش)، نیازی بلخی، ملا محمد مقیم مقیمی اندخویی، شرف الدین شرف (داملا بیدل)، ابوالخیر خیری، نظر محمد نوا، نادم قیصاری، استاد محمد کریم نزیهی جلوه، استاد مولوی میر محمد امین قریت، حامد قاریابی، استاد قاری محمد عظیم عظیمی، غلام محمد خدییم، دکتور سید عبدالحکیم شرعی جوزجانی، محمد امین متین اندخویی و باشقه ناملرنی تیگه آلیشیمیز ممکن.

آتمیشینچی ییللرده یورتیمیزده صادر بؤلگن سیاسی اوزگریشلر افغانستان اوزبیکلری اوچون اوزلیکلرینی انگلشده مهم تورکی بؤلدی. بو ییللرده افغانستان مطبوعاتی آسمانیده «بولدوز» جریده سی نینگ چیقیشی اوزبېک شاعر و یازوویچیلرینی آنه تیللریده یازیشگه اونده دی. بو بیلن شعریت یانیده بدیعی نثر و سیاسی اجتماعی ادبیات هم رونق یولیگه قدم باسدی. تویراق باسیب یاتگن کؤپگینه استعدادلر میدانگه چیقدی. اوزبېک باله لری آنه تیللریده اوقیش حقوقیگه اېگه بؤلدیلر. بو تعلیم تیزیمی نینگ متودیک جهتنن ایریم کمچیلکلی بار بؤلسه ده، سیاسی تاماندن کته یوتوق اېدی. بوگونگی کونده اېسه، دیموکراسی نینگ اېنگ

تاتلی مپوه سی بؤلگن سؤز و مطبوعات اېرکینلیگی اوزلیگیمیزنی انگلش، باریمیزنی کوز-کوز قیلیشگه کته امکانیت بېرگن. چنانچه قیسقه مدت ایچیده اوز تیلمیزده اؤنلب عنوان کتابلرنی چاپ اېتیشگه موفق بؤلدیک. بیر زمانلر بونده ی بیر ایشنی عملگه آشیریش اوچون مینگ اېشیککه باش اوریب، مینگ بیر تېشیککه باش سوقیشگه تۇغری کپلر اېدی.

انسان شرط فرزنددی دېگنلریدېک، منه شو اؤتگن اؤچ-اؤچ یریم دهده افغانستان اوزبېک ادبیاتیده قانیقرلی درجه ده بؤلمسه ده،

قوانرلی درجه‌ده یوکسلیش و اوسیشنی مشاهده قیلش ممکن. یوکسلیش و سیلجیشلر نثر ساحه‌سیده کمراق اؤز جلوه‌سینی تاپگن بؤلسه‌ده، اونو شعریت ساحه‌سیده یقال کوریش ممکن.

افغانستان معاصر اؤزبیک شعریتی نینگ یوکسک بدیعیلیک نمونه‌سینی اؤزیده تؤولیق مجسملشتیرگن ادبی ایجاد یاندن بیر، شبهه‌سیز حرمتلی سید محمد عالم لیبب نینگ شعرلری دیر. سید محمد عالم لیبب بوندن تقریباً اؤتیز ییل آلدین شعر و ادبیات دنیا‌سیگه قدم قویگن نازک خیال شاعرلریمیزدن حسابلنده. او کلاسیک و معاصر ادبیات عنعنهلرینی چوقور اؤرگنیب اؤزلشتیرگن حالده، اؤزبیک و فارس‌دري تیللریده ایجاد ایتیپ کپله یانگن ذواللسانین شاعر اېکنلیگیگن تشقرو، ادبیات‌شناسلیک، ادبیات تاریخی، بعضاً اېسه تیلشناسلیک بؤیچه قطار علمی-تدقیقی اثرلر مؤلفی صفتیده هم تیلگن سیمالردن دیر.

حاضر گچه شاعر نینگ آنه تیلیده‌گی شعرلریدن «سؤز اینجولری» و «تویغولریم، قیغولریم» عنوانلری بیلن ایکی تؤولیم نشر ایتیلگن اېدی. قؤولینگیزده‌گی «ایکی کؤزگوده بیر تصویر» دېب ناملنگن تؤولیم اېسه اونینگ ایکلّه تیلده ایتیلگن سیلنمه شعرلرینی اؤز ایچیگه آله‌دی. بو تؤولمدن اؤرین آلگن شعرلریدن معلوم بؤلشیشچه، شاعر اولرده عروض نینگ خیلمه‌خیل وزنلرینی مهارت بیلن قؤوللشدن تشقرو، هجایی یا برماق اؤلچاؤلریده هم بیر قطار شعرلر ایجاد اېتگن. «آنه توپراق»، «آته»، «شمالگه ساوریلگن کول»، «معلم نینگ یوکسک مقامی» و باشقه لر شولر جمله‌سیدن. شونینگدېک، فارس تیلیده هم عروض وزنلریدن علاوه، «ینگى شعر» دېب اتلگن نیما اسلوبیده شعرلر یازگن.

لیبب ایجادیده کلاسیک شعری ژانر یا قابلیری نینگ غزل، قصیده، قطعه، رباعی، مخمس، مسدس، تورتلیک کبی کورینیشلریدن کسؤپچیلیگی

کؤزگه تشلنده‌دی. سید محمد عالم لیبب بدیعی نقطه نظر دن شعریتیمیزده عنعنه‌گه ایلنگن اؤخشتیش، استعاره، مجاز، کنایه، اسطوره کبی سیما یره‌تیش واسطهلرینی قؤوللش بیلن بیر زمانده، اؤز شعرلریده اولرنینگ ینگى تورلرینی نمایشگه قویگن. بو اېسه اونینگ شاعرلیک صنعتیده قازانگن کته مهارتینی کؤرسته‌دی.

یوقاریده ایتگنیمیزدېک، استاد سید محمد عالم لیبب نه فقط نازک خیال شاعر، بلکه استعدادلی تیل شناس هم دیر. اؤزبیک تیلی نینگ ساده و صمیمی طبیعتیدن خبردار بؤلگنی اوچون هم او کیشی نینگ

شعرلریده آرتیقچه تکلف و غلیظلیکلرنی کؤرمه‌یمیز. استاد محمد عالم لیبب ایجادى نینگ دایم گلب-یششینی تېنگرى تعالی درگاهیدن تیلب قالمیز.

پوهنیار نورالله آلتای

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حمد و ثنا باد به حیّ قدیم!

آنکه پیاموخت زبان را سخن،
باسخن آورد بسی علم و فن.

جای خرد از همه برتر نهاد،
دُرّ مَحَبَّت به دل پاک داد.

هست نماینده به اوج سپهر،
صنع ربوبیت او ماه و مهر.

روزی مخلوق فر اوان ازوست،
در همه جا نعمت الوان ازوست.

آنکه به کتم عدمت جان دهد،
صعب چه باشد که ترا نان دهد؟

ذکر ورا گرچه زبان قاصر است،
هان، مبر از یاد که او ناظر است.

ورد زبان حمد و ثنایش خوش است،
جبهه کونین به پایش خوش است.

باش پرسـتند و فرمـانبرش،
شو زیقـین پیـرو پیغمبرش.

آنکه محمد (ص) بُودش نام پاک،
عالمی از مهر رُخش تابناک.

فتح جهان کرد وی از راه دین،
إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا.

باد هزاران صلوات و درود،
بر وی و آتش زخـدای ودود!

در نعت پیامبر برگزیده اسلام

(در پیوند با خجسته سالروز میلاد النبی (ص))

ای، درودت بفرستاده خدای کونین،
مؤمنان را صلوات تو از آن باشد دین.

ای، به دیباچه هر نامه پس از حمد خدا،
بود از نعت تو بر روی سخن زینت و زین.

مهیبط روح الامین، محرم اسرار خدا،
خسرو افسر لولاک و نبی الحرمین.

پیشوای امم و هادی دین، حجت حق،
مہتر و بہتر انسان و رسول ثقلین.

ای کہ شد عالم و آدم زطفیلت پند،
قدسیان را بود از خاک درت سرمه عین.

ای که آمد صفتت عالمیان را رحمت،
رفتی آن سوی تر از سدره و قاب قوسین.

عرش از لرزّه دمی باز نیستاد، ترا
تا مشرف نشدش جبهه به خاک نعلین.

کی به رفعت به مقام تو رسد کون و مکن
کاخر از یمن وجودت شده پیدا کونین.

یا شفیع الامم، امروز دگرگون شده کار،
همه جا گرد شقاق و همه جا سایه شین.

سوی امت نظری از سر رحمت افکن،
تا به وحدت ببرد رسم دو رنگی از بین.

مزار شریف، ۱۳۲۷ خورشیدی

نعت

فلک گوشه یی از ردای محمد (ص)،
جهان تحفه یی از برای محمد (ص).

زبس نور او شد مقدم به خلقت،
جهان روشن است از ضیای محمد (ص).

نه تنها زمین، بلکه عرش برین هم،
شرف یافت از خاک پای محمد (ص).

هوا و هوس در دلش ره نیابد،
به سر هر که دارد هوای محمد (ص).

نصیبش شبود رستگاری به کونین،
رود هر که زیر لوای محمد (ص).

دو عالم سعادت به مؤمن میسر،
شد از یمن ظلّ همای محمد (ص).

لیب، امتیاز تو این بس که گردی،
زبانور به وصف و ثنای محمد (ص).

مزار شریف، ۱۳۷۸ خورشیدی.

ظِلّ همایی

(در منقبت حضرت سلطان الاولیاء حضرت علی کرم الله وجهه)

ساقی حوض کوثر، باب مدینه العلوم،
ای زسختا و جود خود کرده تو بهره ور عموم.

تا به کف تو رایت دین خدا رسول داد،
شد به شکست رو به رو لشکر کفر را هجوم.

ضربه حربه تو دید خصم به «خندق» و «أحد»،
تاب نبرد تو نه با لشکر شام و فوج روم.

ایزد هر دو کون را، ای که تو شیرغالی
فتح و ظفر نصیب تو، دشمن و سرنوشت شوم.

روی به درگه خدا تا تو همی نهاده ای،
جسم مبارکت شدی نرم زشوق همچو موم.

مهر تو هر که را به دل، شربت کوثرش نصیب،
بهره آن که دشمنی با تو گزید، شد زقوم.

هست به جمع اولیا منزلت تو آنچنانک،
ماه منیر چرخ را پایه میانه نجوم.

ای شه اولیای حق، مرحمتی خدای را،
تا نوزد ز فتنه ها سوی دیار تو سموم.

ظل همایی ات مکن کم ز مزار خود، مخواه،
گشته خرابتر از آن نابد غیر بانگ بوم.

مزار شریف، ۲۲ حمل ۱۳۲۲ خورشیدی

درس محبت

مه من، نغمه دیگر ندارد در نظر گوشم،
شنید از لعل جانبخش تو حرفی چون شکر گوشم.

نگردد جلوه گر جز عکس رخسار تو در چشمم،
جز آهنگ خرامت نشنود صوتی دگر گوشم.

به آفتابی که بینم عارضت، سر تا به پا چشمم،
نیوشم تا که آواز خوشت، پا تا به سر گوشم.

چنان پیچیده آواز تو در گوش دل و جانم،
که مایل نیست هرگز بشنود صوتی دگر گوشم.

اگر درس محبت صد ره استادم کند تکرار،
به جز نام تو ماند بی خبر از هر خبر گوشم.

زمن آن شوخ، یارب، دی چه میبرسید، نشنیدم
ندانم از چه آن هنگام شیرین بود کر گوشم.

مرا معذور دار از این که نشنیدم چه پرسیدی،
ز جور روزگاران بود شاید پنبه در گوشم.

اندخوی، ۱۳۵۳ خورشیدی

سزد به جشن تو باله، سزد به نام تو نازم،
زیس جهان ادب از فروغ توست چراغان.

به وصف تو بتواند لیبی جامه سرودن،
ولی چنان که سزاوار شان تست فبتوان.

اندخوی، ۱۳۵۲ خورشیدی

معانی رنگین

معلم، ای گهر تابناک هستی امکان،
سپهر دانش و فرهنگ را تو مهر درخشان.

به جز همین گل عرفان که باشد از تو شگوفان،
به باغ دهر چه شایان، به درد جهل چه درمان؟

ز نور علم و فضیلت بود همواره ضمیرت،
فروغناک و مصفاً به رنگ صبح بهاران.

دلیل جدیت و سعی و صدق توست و گرنه،
کجا ز علم شود بهره مند طفل دبستان.

مقام توست بسی ارجمند در همه عالم،
به پیش آن که بود مطلع ز ارزش عرفان.

کنون ز فخر به روز چونو بهار تو هر جا،
بسی معانی رنگین چکد ز کلک سخنران.

ز ابنای زمانم جز شکست دل نشد حاصل،
همه آزرده دارد با جین پر ز آژنگم.

مبادا نوبهاری بیند آسیب خزان یارب،
تبسم در لب لعلش فسرده از دیدن رنگم.

ادب اظهارم و جز شرح درد و غم نمیدانم،
که اندر زنده گی همچون لیب اینست فرهنگم.

اندخوی، ۱۳۵۴ خورشیدی

عشق جاودانی

به دل شراره فگن عشق جاودانی توست،
کیاب وار دلم زین شرر فشانی توست.

چه آفتی که جهانی چو سایه در قدمت،
نهاده سر، همه خواهان مهربانی توست.

اگر چه صرف غمت گشته شادمانی من،
من و دعا که طلبگار شادمانی توست.

نوای بیخودی

نه تنها از حضورت دورم، از خود هم به فرسنگم،
نوای بیخودیها را درای پیش آهنگم.

مگر شد رونما، یارب، جنونی از مزاج من،
که هر دم میزند طفل حوادث این قدر سنگم.

به هر حالی دلم از آتشی مرموز میسوزد،
ندانم، در چه حال، در چه فکرم، در چه آهنگم.

چنانم سرمه این بخت سیه اندر گلو کرده،
که هر گز ناله بی هم بر نخیزد از دل تنگم.

چه امکان از نشاطم نقش بندد خنده بی بر لب،
که اِدبار و مذلت سخت بگرفته است در چنگم.

ز حال دل خبرت کرده زردی رنگم،
همین که هیچ نپرسی ز سرگرانی توست.

ز آسمان چه کنم شکوه، آن که کرده ستم،
به جانم از سر کین چشم آسمانی توست.

دلیل دوری ام از وصل - ناتوانی من،
دلیل دوری ات، از عشق، نازدانی توست.

مسافر است در این شهر روستازاده،
بخوان ز لطف که محتاج میهمانی توست.

اندخوی، ۱۳۵۵ خورشیدی

شاعر در اوایل گاهی کلمه «روستازاده» را
به عنوان تخلص مستعار به کار می برد.

پرتو دیدار

از بس به کارگاه ادب کار نازک است،
لایند ادیب را همه گفتار نازک است.

در دوستی مباش دل آزار و تند خوی،
کان رشته از کشیدن این بار نازک است.

آهسته نه قدم، چو رسیدی به کوی دل،
کاین بارگاه را همه افزار نازک است.

حاجت رهی به فهم درشتی نمیرد،
بنگر که بر دهان شتر خار نازک است.

با غیر دوستی نتوان کرد استوار،
یعنی که تار الفت اغیار نازک است.

آینه صاف تا کنی هیچ ننگری،
غافل مباش، پرتو دیدار نازک است.

گفتار بی ادب چه بود؟ بار خاطری،
هر باد هرزه را تو میندار نازک است.

آزرده از صریر قلم می‌شوی، لیب،
طبع سخنور تو چه مقدار نازک است؟

اندخوی، ۱۳۵۵ خورشیدی

شهر های نور

ای ناله، خیز! راه نیستانم آرزوست،
ای گریه، جوش! قلزم و توفانم آرزوست.

ای طبع، همتی که در این جلوه گاه غم،
شوریده گی چو مرغ نواخوانم آرزوست.

از انزوا و گوشه عزلت دلم گرفت،
جولانگی چو دشت و یابانم آرزوست.

تا کی زیخت شکوه کنم، نالم از فلک،
زین بعد زنده گی نه بدین سانم آرزوست.

در نیمروز شرق سوی شهرهای نور،
پرواز چون عقاب پر افشانم آرزوست.

تا چند سر به جیب و به دامن مراست پای،
پویش به ره چو موج شتابانم آرزوست.

از نظم روشن و سخن آتشین، لیب
دامن زدن به مهر درخشانم آرزوست

اندخوی، ۱۳۵۵ خورشیدی

غبار صحرا

گل آفید، دل، از خار مغیلان مطلب،
آنچه خواهی ز گلستان، زیابان مطلب!

تو مجو گوهر مطلب ز غبار صحرا،
به کف آن سان که نیاید، تو هم آن سان مطلب!

فرق اغیار نشد روشنم از یار، ای دل،
زین وفا هیچ مجو، دوستی بی زان مطلب!

پیش هر ناکس و کس عرض نیاز تو خطاست،
جان ده از گرسنگی و زکسی نان مطلب!

گذر افتاده اگر چند ترا سوی مزار،
حاجت خویش کنون از شه مردان مطلب!

بی شکیب این قدر از هر سخنی رنج میر،
اینچنین از همه کس لطف فراوان مطلب!

پیش این قوم نمانده است ترا قدر، لیب،
خود بدان قدر خود و از دگران آن مطلب!

مزار شریف، ۴ ثور ۱۳۵۵ خورشیدی

حال باغ از جور پاییز آشکار از برگ زرد،
از شکست رنگ جویدم، وطن گل کرده ام.

برگ برگ هستی ام زمین باغ رنگ جلوه چید،
گر همه جان رسته ام، ور جمله تن گل کرده ام.

خانه دل بود روشن با توام، ای نور جان،
تا توفتی، من چراغ خویشتن گل کرده ام.

میدمد سر تا قدم از هر بن مویم شکست،
شانه زلف که خواهم شد، شکن گل کرده ام.

تیره روزی مانع طبع فروزان مشکل است،
چون سحر از دامن شب خنده زن گل کرده ام.

بر زبان حرفی زسوز دل کجا بردم، لیب،
کی به رنگ شمع در هر انجمن گل کرده ام؟

وروز / روسیه قدر اتیف،

۱۳۵۸ خورشیدی

رنگ جلوه

شب چو نرگس با خیالت در چمن گل کرده ام،
با گل مهتاب در یک پیرهن گل کرده ام.

دیده چندان آرزوی آن گل رو داشته است،
تا به چشمم گل فتاده است و سمن گل کرده ام.

بزم سودای کد امین شعله قامت شد سرم،
فرق تا با شمع سان یک سوختن گل کرده ام.

فیضها جوید ز نیسان غنچه افسرده هم،
از نسیم مزده وصل تو من گل کرده ام.

همچو گل از فرصت عیشم در این گلشن میرس،
شد قبا، گر یک نفس در پیرهن گل کرده ام.

گلشنم تا گشت پامال خزان حادثات،
یک قلم چون برگ من هم ریختن گل کرده ام.

مؤنسم گر هست در هستی، همین داغ دل است،
تا به رنگ لاله زین دشت و دمن گل کرده ام.

شام عید

عید، ارنه بر فزونی داغ من آمدی،
 در هجر او چسان به سراغ من آمدی؟
 جز خار غم اثر ز گل خرمی نماند،
 بهر چه، ای بهار، به باغ من آمدی؟
 خونابه غم است نصیبم ز روزگار،
 کی، ای می طرب، به ایام من آمدی؟
 برخاستی نسیمی از آن کوی و کاشکی،
 عطری زگیسویش به دماغ من آمدی.
 درد و غم فراق رسیدی به سر، درین
 روز نشاط وصل و فراغ من آمدی.
 گر آن گل آمدی ز در آشتی، لیب،
 عید و گل و بهار به باغ من آمدی.

کابل، ۱۳۶۰ خورشیدی

بهار ناز

فرشته ای و ندارد فرشته خوی ترا،
 خدای، خود به که مانند کرده روی ترا؟
 وداع زنده گی آسان و درد آن دارم،
 که دل به خاک برد داغ آرزوی ترا.
 زمین عشق کز و جز گیاه یأس نرست،
 به آبیاری خود ریزد آبروی ترا.
 یگانه آرزوی من ز زنده گی اینست،
 که رام خویش کنم چشم فتنه جوی ترا.
 هوای دیدن رویت چو بر سرم افتد،
 کجا روم، ز که جویم سراغ کوی ترا؟
 جدا ز خود مپسند، ای بهار ناز، مرا،
 که دل کشیده بسی رنج جستجوی ترا.

اگر ز قید تعلق رهاندم اقبال،
کنم به گردن خود حلقه تار موی ترا.

ندا نما زجه، ای گلزار، راهی نیست،
به باغ وصل تو این مرغ نغمه گوی ترا؟

کابل، ۱۳۶۶ خورشیدی

امید دراز

شده دیجور روزم بی رخت، خورشید من، باز آ!
ز خود میسند مهجورم، مکن تبعید من، باز آ!

شب هجران به یاد رویت انجم بارد از چشمم،
کجایی، ماهتاب و زهره و ناهید من، باز آ!

بهار آمد، ولی ما را طرب کو بی گل رویت،
بهار و باغ و فردوس برین و عید من باز آ!

رخت گیتی نما آینه و چشمت جهانبین جام،
تو، ای بر ملک دل اسکندرو جمشید من، باز آ!

دل آמיד درازی بست ز اول برخم زلفت،
زمن کاکل فشان مگریز، ای آמיד من، باز آ!

غبار راه گشتم تا بگیرم طرف دامانت،
چنین دامن کشان مگذر، جفا تمهید من، باز آ!

به مهر تو کند بد خواه بر تردید وا دارم،
برای اینکه گردد رفح این تردید من، باز آ!

تو، ای سروروان کاین سان خرامان میروی از دور،
رمیده از قد لرزان همچون بید من، باز آ!

مپرس از من که باشد بهترین بهتران در حُسن؟
تویی خود بهترین بهتران از دید من، باز آ!

بهار و گلشنش دور از تو بر دل کی زند چنگم،
تو، ای وصلت بهشت و راحت جاوید من، باز آ!

به جان آمد لیبی از هجر و زان برخویش میخواند،
ترا، ای جان، مرنج از این همه تأکید من، باز آ!

کابل، ۱۳۶۶ خورشیدی

رویش گلناک

شب که مهتاب بهار اشعه فانوسی ریخت،
یکسر از روی جهان ظلمت کابوسی ریخت.

موسم رویش گلناک رسید و به زمین،
فیضها دمبدم از رحمت قدوسی ریخت.

یافت زیب دگر از موج شگوفه گلزار،
بسکه باد سحر آنجا پر طاووسی ریخت.

مستیم از نیم نگه کرده فرنگی چشمی،
ساقی بزم به جامم نه می روسی ریخت.

واقف از عشق میان دل و دلدار نشد،
مدعی گر چه بسی نقشه جاسوسی ریخت.

گوهر اشک که چشمم به نثارت پرورد،
در تماشای خرامت به قدمبوسی ریخت.

مگذر از جاده انسانی و در هر دین باش،
کاین ز گلبانگ اذان و بم ناقوسی ریخت.

رتبه شعر بلند است به معنی، ورنه،
طرح این کاخ که از واژه قاموسی ریخت؟

پیش دونان گهر خویش نریزیم، لیب،
فقر گر چند به دل دانه مایوسی ریخت.

کابل، حمل ۱۳۶۸ خورشیدی

جغد جنگ

در این حدیقه نه بوی و نه رنگ خواهد ماند،
به جای گل همه جا خار و سنگ خواهد ماند.

شقایق و سمن از باغ رخت خواهد بست،
گیاه هرزه و را در تینگ خواهد ماند.

در این دیار دگر جنگ ماندگار بود،
که صلح همچو خیالات بنگ خواهد ماند.

مجو کبوتر صلح اندر این خراب آباد،
که جاودانه همین جغد جنگ خواهد ماند.

منادیان دروغین صلح را ز نفیر،
به کوس دهر همین دنگ دنگ خواهد ماند.

به کام مرگ روند آهوان در این صحرا،
هژبر و روبه و گرگ و پلنگ خواهد ماند.

بود به جای سه نان روزی ات به سینه سنان،
نصیب جان فگار ت خدنگ خواهد ماند.

قلم به دور فکن، دم مزن زدانش و شعر،
که در کف اهل جنون را تفنگ خواهد ماند.

چنین که خلق به دریای جنگ غوطه وراست،
گل حیات به کام نهنگ خواهد ماند.

پر است ساغر بتیاره گان ز باده عیش،
به کاسه اهل خرد را شرنگ خواهد ماند.

شرر به بیشته هستی زد اهرمن، کز آن
نه تر، نه خشک، نه زشت و قشنگ خواهد ماند.

به راه پر خطر، ای تکسوار، هرزه متاز،
که را هوار تو با پای لنگ خواهد ماند.

به نام داد، ستمگر نکرد جز بیداد،
که در ترا زویش این پارسنگ خواهد ماند.

کابل، بهار ۱۳۶۸ خورشیدی

طُورِ عشق

ماه رخ تو دیشب تا بی نقاب دیدم،
آن ماه را به خورشید مالک رقاب دیدم.

وصفت چسان سراییم؟ سر درنیاورم هیچ،
ماهت چگونه خوانم؟ من آفتاب دیدم.

نوری ز طُورِ عشقت تا بر دلم بتایید،
زان شعله رشته جان در پیچ و تاب دیدم.

سرو از رسایی خود پیش قد تو لافید،
با رخت سبزش از شرم رو در نقاب دیدم.

هنگام حال پرسی کرد از حیا رخت خوی،
برگ سمن زشبیم غرق گلاب دیدم.

جام می آر، ساقی، تا از غم رهانی،
چون عکس روی جانان من در شراب دیدم.

اشکی چو دَرِ مرجان در مقدمش فشاندم،
دیشب که آن پری را لختی به خواب دیدم.

نازش به جان خریدن سودای سودمند است،
گرچند از این تجارت عمری عتاب دیدم.

اسلام آباد/ پاکستان، ۱۹۹۷ م.

سرا پا نور

تاجیک بتی دارم طنناز و ملیح و شیک،
کیش مثل نه در تُرک و هم‌تاست نه در تاجیک!

از گیسوی مشکینش مه را کلهی بر سر،
در سایه زلفش مهر تابان به شب تاریک.

در وصف دهان او گر قافیه تنگ آمد،
معنی و تخیل شد زان موی میان باریک.

آن رشک پری و حور، تا کرد دلم مسحور،
سویش نگرم از دور، گوید که میا نزدیک!

از غایت زیبایی در وهم نمیگنجد،
در دیده سراپانور آید چو بینی نیک.

صد فتنه به دهر افتاد از نرگس فتانش،
تا صید دل ما کرد مژگانش به یک تحریک.

آن نو گل باغ حسن خنده چو به گلزارم،
گویند هزارانم از هر چمنی تریک

دوشنبه شهر/ تاجکستان، می ۱۹۹۶ م.

از غم عشق توام گرنیست رنگی، از چه رو،
دیده پر خونین سرشک است و رخم زرد این قدر؟

گربه عشقم باورت ناید بخوان این شعر نفز،
بی محبت کی توان مدح کسی کرد این قدر؟!

مزار شریف، حمل ۱۳۷۶ خورشیدی

شاه فرد دیوان حُسن

نازینا، وه چسانی ناز پرورد این قدر،
در میان نازنینان گشته ای فرد این قدر.

خامه قدرت چه زیبا زد رقم تندیسه ات،
وه که در دیوان حُسنی بیت شه فرد این قدر!

خال مشکین دیده در کنج لبست در حیرتم،
هندویی از آب کوثر چون طمع کرد این قدر؟!

سوختم تا با رقیبان گرم صحبت دیدمت،
کاشکی با ما نبودی مهر تو سرد این قدر.

بر مزار کشته گان ناز بگذشتی مگر،
تابه دامانت نشست از خاک شان گرد این قدر.

خاطره

درین صحیفه چو خواهم که یادگار نویسم،
بسازم از رگ گل مسطر و بهار نویسم.

به خامه آب دهم گر ز چشمه سار تخیل،
هزار جامه رنگین و آبدار نویسم.

صدای خنده گل بینی آشکار به شرم،
نگاره یی اگر از ناله هزار نویسم.

ولی چه جای تفاخر کنون که مصرع چندی،
به افتخار عزیزی، به یادگار نویسم.

به آن که زبده تلمیذها بود به لیاقت،
سخن شناسد و باشد ادب شعار نویسم.

یکی رساله که در باب داستان بنوشته،
سزد به وصفش اگر دَر شاهوار نویسم.

چنین رساله نوشتن نه هر کسی بتواند،
گزافه نیست، من این حرف باربار نویسم.

به جای خاطره نظمی سروده آمد و اکنون،
دعاش گویم و حرفی به اختصار نویسم.

ذکا و ذهن و قریحت زیاد سازدش ایزد،
فزون میانه اقرانش اعتبار نویسم.

هماره شاد و سعادت نصیب خواهمش از حق،
همیشه ایمن از آفات روزگار نویسم.

مزار شریف،

روز جمعه ۲ اسد ۱۳۷۷ خورشیدی

همه بسیلان از این باغ خزان رسیده رفتند،
به سخن چه لب گشایم، مگر از غراب گویم.

به دل فسرده، ای قایل مثنوی، فروغی!
که رهم ز سایه تا چون تو ز آفتاب گویم.

مزار شریف، ۱۳۷۷ خورشیدی

کتاب حرمان

نه بدان سرم که شعری چو دُرِ خوشاب گویم،
دوسه بیست اگر ز شرح غم و اضطراب گویم.

ز کتاب درد و حرمان که هزار برگ بیش است،
چه حکایتی کنم سر، ز چه فصل و باب گویم؟

به خدا، جهان شود تار به چشم خلق یک بار،
چو به دهر شمه بی از غم بی حساب گویم.

ز دوصد «چرا» و «چون»ی که ز وضع زندگی خاست،
خجلم، نمیتوانم به یکی جواب گویم.

نه حریف تکتہ دانی که برم ز صحبتش فیض،
نه زبان آن که حرفی ز دل خراب گویم.

ز دگان معلم شو خریدار متاع فضل،
چنان جنسی که از رونق نیفتد هیچ بازارش.

به چشم قدر و عزت بین سوی آموزگار، ای جان،
خدا سازد دلیل آن را که دارد کوچک و خوارش.

مزار شریف، ۱۳۷۸ خورشیدی

دُرهای معنی

معلم آن که دُر شایگان ریزد ز گفتارش،
بیا، دُرهای معنی چین ز گفتار گهر بارش.

معلم کیست؟ خورشیدی به اوج طارم هستی،
که ظلمتگاه گیتی را کند روشن ز انوارش.

نبودی گر معلم در طریق زنده گی رهبر،
به گمراهی فتادی نسل آدم در همه کارش.

معلم باغبان و کودکان چون نونهالانند،
نوازد دیده را بارنگ دانش نسترنزارش.

معلم را درختی بارور در باغ هستی دان،
که یک سر دانش و فضل و ادب آمد پروبارش.

که بر پا داشت کاخ معنویت را و آذین بست،
به کلک سحر پرداز، از معلم نیست معمارش؟

روی صفا جوش

ای لطف سخن در لب از آب گهر پاک،
خوی بر رخت از قطره باران سحر پاک.

در لعل تو هنگام سخن گفتن شیرین،
نوشینه تبسم بود از تازه ثمر پاک.

زان طرز تکلم که بود خاص زبانست،
ریزد گه گفتار تو لؤلؤ و دُر پاک.

از قدسیت کن دل شکاک خود آگاه،
چون طینت من هست مصفاً و گهر پاک.

در کفه سنجش منم هیچ تو با غیر،
پیداست که گوهر بود از مهره خرپاک.

پاکیزه تر از قطره باران بهاری،
در باغ وفایت منم از شبنم تر پاک.

من شعر نگویم به کس، إلا به محبت،
من عشق نورزم به رخ خوب، مگر پاک.

بر روی صفا جوش توام گر تکه افتاد،
مستیز که نیت بودم صاف و نظر پاک.

گرارج نهی زهت و پاکی و صفایم،
از جاده انصاف، مه من، مگذر پاک!

مزار شریف، ۱۳۷۷ خورشیدی

تا بلورین ساعت آزرده سنگ بد گهر،
سنگدنها را هم از رقت دل سنگین شکست.

چون ز زخم تیشه کهکن تکرده اندیشه بی،
بد گهر سنگی که سیمین ساعد شیرین شکست.

تا به گردن دست مجروح تو دید آویخته،
قامت گردون ازین بار غم سنگین شکست.

درد کسر دست تو بررگ رگ جانم دوید،
بر دل بشکسته ام افتاد از آن چندین شکست.

فکر آزاری که کرد احساس جسم نازکت،
جان افکارم بیازرد و دل مسکین شکست.

گرچه بشکستی دلم با سنگ بیهری، ولی
کی روا دارم ترا بر سنبل زلفین شکست.

فدسیان را بر ستوه آوردم از دست دعا،
تا به لبهاشان سکوت از گفتن آمین شکست.

در فلک جمع ملایک را به لب این التجاست:
دست تو یابد شفا بی عیب و نقصان زین شکست!

مزار شریف،

۳ ثور ۱۳۷۸ خورشیدی

ساقه نسرين شکست

ای دریغ، از جور چرخ آن ساعد سیمین شکست،
ریخت ناهید اشک ازین غم، خوشه پروین شکست.

بر چمن، یارب، کدامین باد پاییزی وزید،
کز نهبش گل فسرد و ساقه نسرين شکست؟

زین الم کان نازنین دست تو کسراز سنگ یافت،
طُور لرزید و بدیضا به علیین شکست.

شد چو آگه از شکست دستت، ای حورا نژاد،
در بهشت از حُزن رنگ روی حُورالعین شکست.

جز سر کوبیت که خاکش چشم ما را توتیا ست،
کی فرحبخش و دل افروز است مینوی دگر؟

بعد قرنی مهر حُسن از تو تاللو کرده، باز
بگذرد قرنی کند تا یک تاللوی دگر.

عالمی آسوده بود از های و هوی عاشقان،
عشق ما افکند در عالم هیاهوی دگر.

بیش از این سیل سرشک من زیمه‌ری مریز،
ترسم از این آب جاری گردد آموی دگر.

میرمی از سایه من چند، ای وحشی غزال،
بر لیبیت نیست غیر از فقر آهوی دگر!

مزار شریف، قوس ۱۳۷۸ خورشیدی

تاللوی دگر

کی توان زد خیمه از کوی تو بر کوی دگر،
قبله خود کی توانم ساختن سوی دگر.

فکر من جز در هوای آن هلال مشکسات،
بیت موزون کی کند انشا به ابروی دگر.

سرو دلجوی تو شد پرورده ز آب دیده ام،
کی روا باشد که بالد بر لب جوی دگر؟

قمری طبعم به وصف سرو نازت نغمه ستج،
طوق مهرت نیست بر عنق سختگوی دگر.

آتکه بر زانو در آمد از غم عشقت، منم،
چون گذاری سر زناز، ای جان، به زانوی دگر؟

این هوا دارت زند پهلوی به خورشید از صفا،
حیف باشد گر تو بنشینی به پهلوی دگر.

زین پس هوای کوی تویمهر کی کند،
در آشیان سینه دل پرز داغ مرد.

پرسند: چه شد لیب؟ پس از رحلت، بگو:
«در کنج بی کی تگرگی سراغ، مُرد»!

مزار شریفه اند ۱۲۸۰ خورشیدی

شبهای بی سحر

یک دسته گل به ذوق نچیدیم، باغ مُرد.
گل، زان سریتتر که نوازد دماغ، مُرد.

تنها نه گل به باغ ز صرصر فسرد و ریخت،
فانوس لاله نیز به پهنای راغ مرد.

گرید دلم به یاد نوا سنج بلبلی،
کز یورش سپاه سیه پوش زاغ مرد.

زین بعد ما و ظلمت شبهای بی سحر،
خورشید غرق خون شفق شد، چراغ مرد.

دیگر فرح ز دهر مخواه و مجو فراغ،
عمر فرح سر آمد و دور فراغ مرد.

میهن

ای نو جوان، ز جان باش خدمتگزار میهن،
از روی صدق میکوش دایم به کار میهن!

چون مؤمنی، حدیث «حُبِّ الْوَطْنِ» بیاموز،
یعنی که از دل و جان شو دوستدار میهن!

از راه علم و دانش آباد کن وطن را،
روشن شود به عالم تا اقتدار میهن.

بر زمهریر دلها خورشید علم تابان،
تا رو نهد گل افشان هر سو بهار میهن.

آرا به زیور علم آرای خود که گردی،
تا مایه مباحثات هم افتخار میهن.

آزادی وطن را از جان عزیز تر دار،
بهر حفاظتش کن جان را نثار میهن!

دامان پاک میهن بر دست غیر مسپار،
خود در کف کفایت گیر اختیار میهن!

مزارشرف، ۱۲ جدی ۱۳۷۹

سرو ناز پیرا

فرود آرم سری در سجده بر محراب ابرویت،
که تا ایمان من کامل شود بر مصحف رویت.

وفا گر چند نتوان داشتن چشم از پریرویان،
امید است اینکه گردد رام ما چشمان آهویت.

ز بند عشق چون نبود رهایی در نصیب ما،
چه خوش افتاد، بنگر، مرغ دل در دام گیسویت!

یکی آزاده سرو ناز پیرا کرده مفتونم،
یقینم شد که آن نبود به جز بالای دلجویت.

هوا خواهان تو از تار مویت بیشتر دیدم،
زی برگی در این بازار، من چون بنگرم سویت؟

جهان را با جمالت، وه چه خوش آراستی زیبا،
تفرجگاه زیبا طلعتان شد زان سر کویت!

ازین سان شاعری در فاریاب آخر چه فریایم؟
که سویم ننگند نیم گاهی چشم جادویت.

نیی، ای لاله رخ، آگاه از حال سیه روزان،
که افتاده است داغی بر دلم از خال هندویت.

میمنه، پاییز ۱۳۸۴ خورشیدی

معبد عشق

گردید فوج عشقت بر ملک دل جو چیره،
شد روزگار عیشم چون گیسوی تو تیره.

هر لفظ از زبانت شیرین تراود آن سان،
گویی که می چکد از انگور لعل شیره.

در کنج لعل شیرین، بنشسته خال مشکین،
مانا فشانده قناد کنجد به شیر پیره.

نظاره کی توانم کردن عیان به رویت،
کو چشم تا نگردد از آفتاب خیره؟

پیش جمالت، ای جان، هر کو ستوده خوبان،
حقا که او به کرمان برده جوال زیره!

آن سان کنه در فزاکت نبود ترا نظیری،
شعری بدین بلاغت نیز است بی نظیره!

گردل به معبد عشق عکس رخت پرستید،
بر وی مگیر، باشد چون این گنه صغیره.

مهرت مباد میرد اندر دل لیبیت
جایی به مرده گان نیست دیگر در این حظیره.

تالقان، ۷ اسد ۱۳۸۵

شراب خنده

روزی از طالع مصاحب با من آن جاتانه بود،
از تپیدن دل به گرد شمع او پروانه بود.

مردمک از چشم ما سویش هوا بگرفت و لیک،
یک نگاه از گوشه چشمش به سوی ما نبود.

آشنا یک بار هم منظور ناز او نشد،
التفاتش سر به سر با مردم بیگانه بود.

شد فزون ریش دلم، دیدم بستند اوست ریش،
بر پریشان زلفش از چاک دل ما شانه بود.

از شراب خنده اش سرخوش رقیبان، کاشکی
سوی ما نیمی نگه زان نرگس مستانه بود.

جلوه کرد و از نظر غایب شد آنکه چون پری،
گویا در پیش چشم بود چندی یا نبود.

باز از افسون محبت نغمه سر کردی، لیب،
گرچه عمری خامه ات سر گرم این افسانه بود.

کابل، اسد ۱۳۸۵ خورشیدی

دیر و کعبه

ای ترک پری چهره و ای حور بهشتی،
با غیر در آمیختی و یار بهشتی.

حسن آیت و مه طلعت و هم لطف طبیعت،
خوش سیرت و گل کسوتی و ناز سرشتی.

مقصود تویی روی به هر قبله که آرام،
تو صومعه و کعبه و تو دیر و کنشتی.

ز اشکم به غم عشق تو هامون شده جیحون،
چندانکه توان راند در آن بادیه کشتی.

نیکی و بدی نیست به جز کیفر اعمال،
در موسم حاصل دروئی آنچه که کشتی.

در نام نکوشه ره آفاق شو، ارنه
سهل است شدن مشهر، ای جان، به پلشتی.

بیداد مکن پیشه که باقی نگذارد،
از کاخ ستم دست زمان سنگی و خشتی.

آسایش و یا محنت اگر گشت نصیبت،
از کرده خود دان که عملنامه نوشتی.

از پرتو خُسنی که تجلی به جهان کرد،
بر چشم لیب آید زیبا همه زشتی.

تالقان، ۲۸ اسد ۱۳۸۵

گلبن بویا

عمر بگذشت و نشد دل یک دم از غمها تهی،
ساغر عیشم فلک چون داشت از صہبا تهی.

گرچه آغوشم هلال آسا نشد پُر زان سهیل،
دل نگشت از مهر آن ماه جهان آرا تهی.

چون از این میخانه مستان توشه اندوزند،
جام و پیمانہ است خالی، شیشه و مینا تهی.

دل چو بود از عشق خالی، ره نیابد سوی حق،
کی رسد محمل به منزل چون شد از لیلا تهی.

کی کنم ترک سر کویت به تهدید رقیب،
جامه میسازم تهی، اما نسازم جا تهی.

سرد مہری تا کی، ای مہر درخشان امید،
گر نمی خواهی ز مہر خود دل ما را تهی؟

ما مسلسل داستان زلفت از بر کرده ایم،
تا قیامت ہم نگرده این سر از سودا تهی.

دلبران بسیار، اما کوز دلداری نشان؟
گل فراوان است و باغ از گلبن بویا تهی.

دل شد آب از حسرت آن دُر دندان، لعل لب،
یارب، این دریا مباد از لؤلوی لالا تهی!

رسته از معدومی آن کو در سخن شد ماندگار،
نام عنقا باقی است و عالم از عنقا تهی.

تا لیب از نو نوا سر کرد بر روی گلی،
نیست گلزار تخار از نغمه زیبا تهی.

تالان،

شب ۲۲/۲۱ عقرب ۱۳۸۵ خورشیدی

بسم الله خوبی

فرخنده زمانی که کند جلوه جمالت،
بی پرده شود بر همه درخسن کمالت.

وحدت که نمایان بود از انفس و آفاق،
دریافتیم از طاقی آن جفت هلالت.

زخمی که به دل ناوک نازت زده بیباک،
درمان نپذیرد مگر از نوش و صالت.

یاد آر تو هم زین وطن آواره غربت،
دانی که انبش نبود غیر خیالت.

هرخنده شیرین تو دل از کف ما برد،
این پاسخ ما بود، نگارا، به سؤالت.

جا دارد اگر ناز فروشی تو به رستاق،
در ورسج و فرخار ندیدیم مثالیت.

آن تیغ دو ابروت که بسم الله خوبی است،
گر ریخته خون دل ما، باد حلالیت!

نازم به محبت که زیمتش شده انشا،
از طبع لیب این غزل از بهر غزالت.

شاهراه کابل - تخار، پنجشنبه ۲۵ عقرب ۱۳۸۵

برق نگاه

ای روح شعر شور فگن، دوست دارمت،
ای معنی سرود و سخن، دوست دارمت.

هرگز کسی ندید به زیبای رخت،
یک گل به بوستان و چمن، دوست دارمت.

نسبت کجاست سرو سهی را به قامتت،
ای خوبتر ز سرو سمن، دوست دارمت.

یارای خنده نیست به گل در چمن، چو دید،
لبخنده تو، غنچه دهن، دوست دارمت.

خال سیه به کنج لب، وه چه انس یافت،
با مشک چین عقیق یمن، دوست دارمت.

غواص دل به جُستنت ای دُر شایگان،
عمری کشیده درد و محن، دوست دارمت.

از شعله بی که برق نگاه تو زد به جان،
آتش گرفت هستی من، دوست دارمت.

در روزگار ما، تو مگو، عشق کی بود،
چون عاشقان عهد کهن دوست دارمت!

خواهم بنفشه پوش غزل سازمت ز عشق،
ای روح شعر و لطف سخن، دوست دارمت!

مزار شریف، شب ۱۲/۱۱ جدی ۱۳۸۵ خ.

کنج یأس

دل مرا شکسته ای، دل تو هم شکسته باد!
به رویت از چهار سو در امید بسته باد!

نه از وفا ترا نصیب و نه ز مهر بهره بی،
ز عاطفه تهی دلت غمین و زار و خسته باد!

ز بس نگاهداری دلی نیاید از کفت،
هر آن دلی که بسته شد به گیسویت، گسسته باد!

به جاده محبت مباد کس نهد قدم،
ولی فراریان ز کوی تو هزار دسته باد!

زیوفایی آخرم نشانده ای به کنج یأس،
به خاک تیره آن که داده یادت این، نشسته باد!

عجوزه بی که باکی از شکستن دلی نداشت،
ز زال چرخ تا ابد حزین و دلشکسته باد!

به اشک چهره شسته ام هزار بار در غمت،
کنون به خون خود دل از محبت تو شسته باد!

چه نحس بود ساعتی که با تو آشنا شدم،
دمی که بستم ز سینه نام تو، خجسته باد!

دعا کنید، دوستان، به حق این اسیر ناز،
دلش ز بند عشق آن فسانه ساز رسته باد!

جوزای ۱۳۸۶ خورشیدی

بهار محبت

(چکامه)

برخیز ساقیا و می ارغوان بیار،
تا می خورم به یاد گل ارغوان عذار.

زان آتشین میی که بر آرد به جرعه می،
از روزگار دشمن دلدادگان دمار.

زان می که است گرم و فروزان چو آفتاب،
در ساغرم بریز و مپرس از ندار و دار.

تا بی درنگ سر کشم و وارهم ز غم،
کوشم به کامرانی و عشرت در این بهار.

شاید عذار من که شده زعفران ز هجر،
گرده چو ارغوان ز بهار وصال یار.

این دم که با بهار سفر کرده بازگشت،
آن گلین بهشت سفر کرده زین دیار.

گر موسم بهار مسیحا نفس کنون،
کرده است زنده عالم افسرده و نزار.

از مقدم مبارک آن سرو ناز هم،
گشته طرب نصیب دل ناتوان و زار.

زانده وارهید نه یک بل هزار دل،
خاصه دل حزین من زار و بیقرار.

آری، رهید دل ز غم جا نگزای هجر،
از جانفزا نسیم فرحبخش زلف یار.

یارب، کی این غریب به دیدار او رسد،
روشن کند زمهر رخس چشم اشکبار.

آیا بود که باز رخ آن شگفته ورد،
بخشد به دیده نور پس از عمری انتظار.

تا چشم من که ریخت بنایش ز سیل اشک،
ببنا شود چو دیده یعقوب دلفگار.

رخشده تر طلوع کن، ای نورور سهیل،
تا بگذرد به طالع من سهل شام تار!

بگذار تا ز ابر برون آید آفتاب،
باری ز گل تو سنبل شبرنگ دور دار!

بنمای رخ کز اشعه حسن جهانگداز،
خلقى به حیرت افتد و قومی به اضطراب.

گویند خال کنج لبست دیده مردمان،
هندو نشسته بر لب نوشینه چشمه سار.

یا زنگی بی به ساحل کوثر گزیده جای،
در بوستان خلد، ز الطاف کردگار.

نی نی، به کنج لعل تو آن خال مشکفام،
وان اوفتاده بر رخ تو زلف مشکبار.

دامی و دانه بی است که بر صید مرغ دل،
صیاد حسن تو بنهاده پی شکار.

ای قامتت ز سرو و صنوبر گرفته باج،
ای گل زعارض تو به گلزار شرمسار.

هر گلشنی که گشت شرفیاب از تو، کرد،
بر پایت از شگوفه و گل سیم و زر نثار.

آتش به جان سرو قناد، آن زمان که دید،
بالای تو به جامه گلرنگ جلوه بار.

کی میتوان صفات جمالت تمام گفت،
کان از عده فزون بود و بیش از شمار.

ای طبع خسته، مدحت او کی شود تمام،
با چند واژه بی که تو داری در اختیار.

خواهی به وصف روی گلی نغمه سر دهی،
باید چو عندلیب ترسی ز زخم خار.

باری به چند بیت ازین طبع نارسا،
بستودم آن شمایل نیکو به اختصار،

همگام با بهار به گلشن خوش آمدی،
فرش ره تو ساخت گل و لاله روزگار.

کو گل، کدام لاله که از پرده های دل،
گسترده ایم فرش منقش به راه یار.

بر ملک جان، خوشا که صفا بخش آمدی،
بزدودم قدمت زدل و دیده ها غبار.

ای گلبن بهار محبت، بنه وصف تو،
گفتم قصیده بی که بماند به یادگار!

زیبا چکامه بی که به هر لفظ و مصرعی،
باشد هزار بار به از دُر شاهوار.

آمید کاین قصیده بخوانی ز روی شوق،
وین دُر کنی به گوش تو چون نغز گوشوار!

زان شعر تر نصیب دل نازکت سرور،
زین گوشواره زینت خُست فزون دوبار!

شاد و شگفته زی که به دوران ز چشم بد،
بادا خدای هر دو جهانست نگاهدار!

کابل، بهار ۱۳۶۶ خورشیدی

سپردن گرچه عمر، ای دل، به خاموشی نبود آسان،
همیشه ساختی با ییزبانی در دبیرستان،
نکو کردی که چون آهو رمیدی اندر این میدان،
«نبود این دشت، ای پای تمنا، قابل جولان،
به رنگ اشک در اول قدم لغزیدنت نازم».

چه لطفی بود، یارب، مستمندان را در آن محفل،
حدیث تهنیت گردید از لعل توام حاصل،
مرا این نکته شد همچون لیب آن دم عیان بر دل،
«همه لطفی و از حال من یدل نی غافل،
نگه پوشیده سوی بینوایان دیدنت نازم».

اندخوی، جوزای ۱۳۵۲ خورشیدی

مخمسها

موج خرام

(مخمس بر غزل ابوالمعانی یدل)

ز روی لطف حال یدلان پرسیدنت نازم،
ز کس نشنیده از احوال دل فهمیدنت نازم،
به رنگ غنچه در باغ وفا خندیدنت نازم،
«ز رنگ ناز چون گل بزم عشرت چیدنت نازم،
چوشمع از شوخی برق نگه بالیدنت نازم».

خرامان تا به ره افکنده ای آن سروقامت را،
حباب از جان و دلها کرده ای موج خرامت را،
حلاوت بسته با هم دو لب شیرین کلامت را،
«ز خاموشی به هم پیچیده ای موج قیامت را،
به جیب غنچه توفانهای گل دزدیدنت نازم».

نیستی پرورِ شبنم صفت گلزاریم،
 رخت بردوش فنا بسته شرر اطواریم،
 جوهر کیفیت آینه پنـداریم،
 «صد قیامتکده در پرده حیرت داریم،
 مژه برهم زدن ما صف محشر شکنی است».

ای نفس، هرزه متاز، آه دمیدن دریاب،
 خون شو و خون، طرب غنچه گلشن دریاب،
 باش خاموش چو دل، ذوق تپیدن دریاب،
 «محو کن عرض کمال و دل روشن دریاب،
 صافی آینه، آینه جوهر شکنی است»

چند لاف از خرد و فخر به طامات کنیم،
 چند در فکر تن و جان تلف اوقات کنیم،
 چند پرهیز، لیب، از همه آفات کنیم،
 «بیدل، از خویش به جز تقی چه اثبات کنیم،
 رنگ را شوخی پرواز همان پر شکنی است».

اندخوی، ۱۳۵۵ خورشید

آینه پندار

(مخمس برغزل ابوالمعانی بیدل)

چیره بر نفس شدن معنی لشکر شکنی است،
 شوخی بال هوا و هوست سرشکنی است،
 عرض حاجت سر تعظیم به هر در شکنی است،
 «خلق را بر سر هر لقمه زبس سرشکنی است،
 ناشتاگر شکنی قلعه خیبر شکنی است».

ای خوش آن کس، که رسیده است به سرمنزل درد،
 نازم آن دل که به جان است بسی مایل درد،
 تلخ کامیست اگر چند همه حاصل درد،
 «مگذر از ذوق حلاوتکده محفل درد،
 ناله پردازی نی عالم شکر شکنی است»

عمرها شد میکشیم از دهر جور افزون زحد،
آنچه نیک انگاشت دل، دیدیم زو پاداش بد،
بخت ما وارونه خواهد بود، یارب، تا ابد؟
«تیره روزانیم، صبحی خنده بی برمانزد،
روزگار ما سراسر یک قلم شام است و بس».

گرچه از دوران نصیب ماست یک سررنج و درد،
جای زر بخشید ما را دهر این رخسار زرد،
آرزویی هم به دل نبود به غیر از آه سرد،
«گردش دوران به کام ما نگردد، گو: مگرد!
بسته فال عیش ما در گردش جام است و بس».

در جهان آماج تهدید هزاران کاهشیم،
لیک این بس آبرو ما را که بی آرایشیم،
مانه آزادی شناسیم و نه محرم بالشمیم،
«در گرفتاری زبس خو کرده آسایشیم،
خوابگاه راحت ما دیده دام است و بس».

دوستی و حق شناسی رخت بر بست از جهان،
مهر و شفقت از میان هم رفت با آن همعنان،
گشت تا نامردمی از طینت خلقی عیان،
«شد چنان مهر و مروّت همچو عنقا بی نشان،
زین دو اندر عهد ما باقی همین نام است و بس».

اعجاز کلام

(مخمس بر غزل استاد قاری محمد عظیم عظیمی سرلی)

تکیه بر هستی همان اندیشه خام است و بس،
آمد و رفت نفس تبدیل ایام است و بس،
در نگین هستی ام باقی همین نام است و بس،
«زنده گانی چشمکی از برق اوهام است و بس،
چون شرر آغاز هستی عین انجام است و بس».

ای به جان خویشتن کرده بدین سان آشتلم،
مانده ای این گونه در غفلت در این عصر اتم،
راهوار تو به منزل کی تواند سود شم،
«گرد خود گشتن چو بر راحت نموده جاده گم،
ورنه از تو راه تا مقصود یک گام است و بس».

گر چه صید لاغر پابند دام ییدلم،
شانم این بس، مستفید از فیض عام ییدلم،
مست و سرخوش چون لیب از بس زجام ییدلم،
«ای عظیمی، محو اعجاز کلام ییدلم،
هرسخن کز خامه اش می جوشد الهام است و بس».

خانچهارباغ،
زمستان ۱۳۵۵ خورشیدی

نقش رؤیا

(مخمس بر غزل بزمان بختیاری ۱۲۷۹-۱۳۵۳ خ.)

تجلیگه لفظ و معنای من،
خیال و امید و تمنای من،
دلارام و دلجو، دل آرای من،
«تو، ای آخرین نقش رؤیای من،
بهار آفرین یار زیبای من».

من، ارچند، آزاد و وارسته ام،
ز قید هوس یک قلم رسته ام،
ز افسون هر رنگ و بو خسته ام،
«به دنیا دگر باره دل بسته ام،
که عشق تو پر کرده دنیای من».

به زیبایی آرایش عالمی،
به زخم دل از لطف خوش مرهمی،
خوشا با گلی چون توام همدمی،
«ز روی تو، ای گلبن خرمی،
پراز گل بود باغ رؤیای من».

بدرود

آن دم که سبزه های چمن زیب روزگار،
چون حبسیان قرن که باشند زرد رنگ،
افسرده و نژند،
از حسرت ندیدن خورشید تابناک،
از زیر خانه های زمین می برآمدند،
سبز و طرب فزا و طراوت سرشت و پاک.

آن دم که باد چابک ابریشمین نفس،
یعنی نسیم شعله پر شوخ و دوره گرد.
می کرد پویه بی به خم کوجه های ده،
رقصان به ساز ریش باران قطره ها،
نجوای صادقانه همی گشت زان بلند.

آن دم که مهر چشم نواز فروغبار،
از اوجگاههای فراخای آسمان،

از آن دم که در عرصه برد و باخت،
جهان آفرین کاخ هستی فراخت،
دلسم ز آتش عشقت آنگه گداخت،
«بنامم بدان عالم آرا که ساخت،
ترا قالب آرزوهای من».

دل از اولت در ره عشق جاست،
که دست از هوا و هوس پاک شست،
ترا در ازل بر گزیدم، درست،
«نشسته است گویی ز روز نخست،
سرا پایت اندر سراپای من».

اگر چرخ را جامه نیلوفر است،
زمین را ز خورشید کسوت زریست،
به اوج فلک زهره و مشتریست،
«به چشم من آگنده از دلبریست،
جهان با تو، ای عالم آرای من».

من اکنون زغمهای خود فارغم،
زدیجور و یلداى خود فارغم،
ز دیروز تنهای خود فارغم،
«زامروز و فردای خود فارغم،
که با توست امروز و فردای من».

تالقان، ۱۷ جدی ۱۳۸۵ خورشیدی

پاشیده بود گرد طلایی به دشتار،
از گرمی لطیف و دل انگیزه چهره اش،
گرم تلاش رویش گلناک بود خاک.

* * *

آن دم که دستهای نوازش گر نسیم،
بر رهگذار شخص بزرگی که زود تر،
می آمد او از آن طرف پرده های نور،
از مرزهای دور،

هموار کرده بود یکی سبز گستره،
در بیشه یی کبود،
مرغ شکسته بال،

از لابلای شاخچه ها دیدی آشکار،
اسفند ماه رفتی گشتی مه بره.

یک مرغ بیشه گرد،
میداد مژده بر همه همزادگان خویش:
باز آمد آن بهار سفر کرده زین دیار!

* * *

اما به گوشه یی هم از این بیشه کبود،
دو، سه، چهار، پنج مسافر پرنده گان،
عزم سفر به دورترین مرز داشتند،
گویی که سرنوشت،

وادار شان به رفتن از این بیشه کرده بود.

*

زان پیشتر که ترک بگویند بیشه را،
آن رهروان رخت به دوش، آن مسافران،
دل بسته گان به جنگل شاداب و بارور،
ورزیده مهر با همه مرغکان آن.

مرغی از آن میان،

مرغان بیشه را،

از کوچک و بزرگ مخاطب قرار داد،
سرداد این سرود:

بدرود، ای سپیده سرستان، پرنده گان،

ای اوجتازهای فضاها ی بیکران،

ای لانه سازهای همین بیشه امید،

سبز و شگفته باد چمنزار بر شما!

رتگین بهارتان!

بدرود، مرغکان سبکبال آسمان،

بادا سپیده دم همه پرواز گاه تان!

بدرود، مرغکان نوا خوان بوستان،

همواره پر کشید،

بر اوج اوجهای سپهر امید ها،

شادان و سرفراز،

همواره استوار،

بس با غرور باروری زنده گی کنید!

با پاس آشنایی دیرینه شما،

مرغان آشیانه نشین اندر این چمن،

با آنکه از کنار شما میروم کنار،

این نغمه جاودانه بود بر زبان من:

«من در امید مهر شما زنده ام هنوز،
 بیوند آشنایی ما ناگسته باد!
 گرفتارغ از خیال شما زنده گی کنم،
 چشمم بر آسمان و بر آفاق بسته باد!»^۲
 خانچهارباغ،
 حوت ۱۳۵۵ خورشیدی

^۲ قطعه داخل ناخنکها از شاعر نامور نوپرداز ایران -
 نادر نادرپور است.

به پیشواز خورشید

دمی که خون سیاه شب از دریچه و بام،
 دوید بر رگ چرکین شیشه بی هوا،
 و دود شام به فانوس آسمان پیچید،
 برای شبیره، آن شب پرست تیره نهاد،
 عدوی روشن روز،
 توان جولان داد.
 و تیره گی،
 به حمله بیسه پر بار سبز را بلعید.
 و آن طرف و کمی آن طرف ز تیره افق،
 به خامشی علف زرد اختران غمین،
 تلاش رویش داشت،
 و سرخبال عقابی که هست مهرش نام،
 به جنگ کرگس زشت غروب جان میداد،
 کلاغ ابر به پندار آن که مرغابی است،
 به رود خانه سرخ شفق شنا میکرد،
 سرشک شیری ماه،
 و اشک منجمد اختران کم طالع،
 به سوگواری خورشید هر طرف میریخت.

درین میانه ز جنگل، ز جنگل انبوه،
 طنین گرم و نوین نغمه بی شد آهنگین،

و شاخه دست بر آورد و سرو قد افراشت،
 و باد بانگ بر آورد:
 کاین چه دلنگی است؟
 چرا به مزرع دلهای تان،
 گیاه هرزه یاس است گرم رویدن؟
 مباد شاخه لوزان نخل اندیشه،
 شکوفه های یقین سربه سر فرو ریزد،
 که خنده روی دمد خورشید،
 امید بخش و درخنده، نورور، تابان،
 کنون نهاده به یک سوی لغزش و تردید،
 به پیشواز شتاییم،
 که او نمرده و او زنده است جاویدان.

کابل، حمل ۱۳۵۶ خورشیدی

کتابهای بی آرش

در یک شب سیاه غم انگیز و درد ناک،
 مردی غمین ز رفتن شبها و روزها،
 در فکر یأسناکترین خاطرات خویش،
 سر را نهاده بود سر زانوان ز درد،
 بنشسته بود با دل پر از تأثیری،
 غرق تفکری.

اندیشه بی دماغ ورا سخت می فشرد،
 در فکر حال و یاد گذشته همی پرید،
 مرغ خیال وحشی آشفته حال او،
 از خاطرات گمشده خود به خویشتن،
 بی آنکه کس ز حال دلش بازجو شود،
 میکرد زیر لب،

این گونه گفتگو:

«در روزگار رفته از این کهنه شهر بند،
 ما را کتابخانه بی بس پرشکوه بود،
 کان را کتابهای گزین و گرانبها،
 از مصحف و رسایل علمی و فلسفی،
 قاموسهای نغز و دواوین شعر ناب،
 ز اندازه بیش بود.»

نی شد زمانه آخر و نی جبرئیل برد،
خطها از آن مصاحف پاکیزه و نظیف،
اما کتابها به خودی خود، ای دریغ،
با آنکه یک قلم،
الفاظ و جمله شان به دگر گونه هم نشد،
در واژه واژه جمله ز آرش تهی شدند.
افسوس، زان سپس،
مضمون و محتوای گزیده کتابها،
الفاظ پوچ بود و بدان هیچ ره نداشت،
یک آرش نکو.

لیکن من غمین،
بهر رساله یی که ز جمع کتابها،
اندر کتابخانه خالی فتاده بود،
کو مانده بر کنار ز تأثیر ناگوار،
هم واژه ها و آرش خود حفظ کرده بود،
میداشتم همواره دل خویش شادمان.
با این امید نیک،
شاید که اوفتد،
دلچسپ و سودمند،
این محتوا گزیده رساله به مردمان.
اما هزار حیف،
آگه نیم کنون که ز تأثیر چیست این،
اینک همان رساله نیکو و آرشین،
در جمله محتوا،

خالی شده ز معنی و جز لفظ پوچ نیست.
زان هم بتر که جمله شیرین و نقر او،
بر بدترین لهُو و لعب یافته بدل.

*

زین حسرتی که هست فزونتر ز هر غمی،
زین اندھی که هست گرانتر ز کوهها،
آخر بگو، چگونه نسوزد به قوغ یأس،
غمگین دل به آتش حسرت کباب من؟
کوتاه، این بُود همه انده دل مرا:

«وای، آن کتاب من،

وای، آن کتاب من!»

کابل، نور ۱۳۵۶ خورشیدی

در آسمان رزم رستگاری زمان،
کنون تهیست.
ولیک در سپهر خاطرات اختران،
هماره آفتاب یاد تو فروغناک و روشنست.
و نام تو،
نماد ماندگاری است و جاودانه گی!

کابل، ۱۳۶۶ خورشیدی

خط نور

ایا، شهاب تابناک در سپهر رزم رستگاری زمان،
که در شب نخست چیره گی دیو ظلمت، آسمان
ترا به سوی شب شلیک کرد.
و آنکه از فراز طاق آسمان،
تو در قفای خود کشیده خط نور،
به جنگل غلو و تار شب رها شدی.
از آن دقایق ملالت آفرین و غمفزای تا کنون،
اگر چه رزم رستگاری زمانه را،
ز اختران نورورد درخشیش،
ولیک جایگاه تو،
شهاب تابناک این سپهر بیکران،
تهی است.
ولی هماره اختران،
از آن خطی که در قفا کشیده ای،
از آن خطی که جاودانه روشنست،
به جنگ دیو ظلمت شکست خورده میروند،
که راه توست راه چیره گی آفتاب بر سپاه سایه ها.
ایا شهاب تابناک!
اگر چه جایگاه تو،

تا کام معنویت این مردم غبور،
 شیرین و بهره یاب از این میوه ها شود.
 هم دوستی ملت افغانستان و ترک،
 در هر زمینه باد،
 تا هست پایدار جهان، در جهان سمر!

مزار شریف، ۱۳۷۹ خورشیدی

نخل دوستی

(در پیوند با نخستین دور فراغت دانش آموزان
 از لیسه عالی بین المللی افغانستان - ترکیه مزار شریف)

شش سال پیش از این،
 آن گاه کز خزان حوادث در این دیار،
 گلزار معرفت همه جا پژمرده بود
 باغ ادب ز رویش گلناک مانده باز،
 تیغ جفای جهل رگ گل بریده بود
 نا گه در این میانه یکی دست مهربان،
 دستی که نیست جز ید بیضای دوستی،
 در باغ پژمرده عرفان ما نشاند،
 نخلی که بار و بر بودش دانش و ادب.
 اینک همان نهال،
 بالید و قد کشید،
 بسیار شاخ گشت و گشن بیخ و بارور،
 بنشست بر ثمر.
 اینک در آن درخت نخستین ثمر رسید،
 رنگین و پرطراوت و خوب و لذیذ و پاک،
 رخشان و تابناک،

السلام، ای مهربان مادر!

ای صفای بامداد لطف،
ای زلال چشمه سار مهر!
ای فروغ آفتاب عشق،
ای فضای بی غبار مهر!

السلام، ای مهربان مادر،
ای فرشته، ای صفا طینت!
ای وجودت محور هستی،
ای به زیر پای تو جنت!

مادر، ای والا گهر موجود،
ای، تو سر تا پا نجیب، ای پاک!
مظهر لطف و صفا و مهر،
محرم راز دل غمناک.

مادرم، ای آیه رحمت،
ای سراپا عاطفه، احساس!
جوش بی پایان مهرت را،
کی توان آورد درمقیاس؟

زنده گی گراین قدر زیباست،
کاخ هستی این همه منقوش.
از جمال باکمال توست،
باغ هستی دایما گل پوش.

عمرها شد خفته از بیداد،
در دلت صد ناله خاموش.
مهر خاموشی زلب بردار،
زین پس، ای الگوی عقل و هوش!

تا زمین گردنده گرد مهر،
تا فلک بگرفته رنگ آب.
تا به باغ آسمان خندان،
بشگفتد هر شب گل مهتاب.

بخت و پیروزی نصیب باد،
عفت و آزادیت همراه!
در جهان شایسته تعظیم،
باش، مادر، هر زمان، هر گاه!

مزار شریف،
۷ حوت - ۱۳۸ خورشیدی.

آمدی در کلبه تاریک و سردمن،
 کلبه تاریکم آنگه نور باران شد،
 سردی دی رخت بر بست و بهاران شد،
 غنچه پژمرده امیدها بشگفت.

*

ای سرا پانور، ای حور، ای فرشته،
 ای زسرتا پای از صدق و صفا و مهر و قدسیّت
 سرشته،
 بردلم برتاب،
 کن حلول آخر به روح من،
 آسمان هستی ام از چلچراغ اختران مهر آذین بند!
 تالقان،
 روز شنبه ۲۳ جدی ۱۳۸۵ خورشیدی

نور باران

روز سردی بود،
 سردی سوزان دیمه،
 نیش زهر آلود میزد بر بدنها،
 بر تو یخ بسته خورشید مانند غبار زرد،
 همچو زرین گرد،
 بود برام و در و دیوار پاشیده.

در چنان سرمای سوزنده،
 با قدی طنّاز چون شمشاد،
 گیسوان همچو سنبل در هجوم باد،
 با رخی بشگفته چون خورشید،
 با نگاهی نافذ از چشمان چون ناهید،
 با یکی گلدسته رنگینی از لبخند،
 با نسیم دلنواز و عطر آمیز سلام خود،
 با وفاداری به پیمان و پیام خود،
 آمدی تو...

ای خلعت ناز بر قَدت زیننده،
حیران به رخت دیده هر بیننده،
شادیم که از صمیم دل باز امسال،
گوییم که زاد روز تو فرخنده!

ای روز تولد تو جشن نوروز،
نوروز کجا و همسری با این روز؟!
آن حسن جهانتاب تو روز افزون باد،
دایم ز هر آزمون بر آبی پیروز!

ای گلبن نو رسیده باغ ارم،
در روز تو آمد خود از روی کرم،
چون تحفه ناچیز تو بپذیر این شعر،
کز خواندن آن دل تو بادا خرم!

ای گل که گرفته ای به کف دسته گل،
دستت نشود ز نازکی خسته گل،
خود راست بگو، کدام از این دو بهتر:
آن لعل تو یا غنچه لب بسته گل؟

یارب به خسان مباد کس همصحبت،
کافزاید رنج هر نفس همصحبت،
از بسکه صاحب موافق نبود،
ماییم و خیال دوست، بس همصحبت.

رباعیها

ای آنکه همه سهی قدان بنده توست،
شیرینی عالم از شکر خنده توست،
از لطف پذیر تهنیت نامه ما،
امروز که زاد روز فرخنده توست.

ای گلبن تازه، تهنیت سال نوت!
فرخنده بود بخت نو، اقبال نوت!
ماییم و خیال تو، زبس جلوه نماست،
در آینه خیال تمثال نوت.

پاکست ز لوٹ ناکسی دامن ما،
 نه هرزه گیاه رسته در گلشن ما،
 از گرد ملامت نبود باک به دل،
 کو را نه نشیمنی به پیراهن ما.

نوروز طرب به ارمغان آورده،
 گلرنگ شگفت عالم افسرده،
 در جلله ناز آن یکی مست نشاط،
 در کلبه حسرت آن دگر بین، مرده!

دل آینه وار بی غبارت بادا!
 منزل به علو افتخارات بادا!
 تهذیب و حیا و ادب و علم و خرد،
 آن هر سه شعار و این دو یارت بادا!

ای ظلمت هجران توام شام مخوف،
 بر ما دل سنگت نشود از چه رؤوف؟
 دیروز در انتظار خود سوختی ام،
 خورشید فتاد از الم من به کسوف.

عید آن که به دل نور و صفایی آرد،
 عید آن کسه پیام آشنایی آرد،
 آن عید میمان ما چو پیوند نهاد،
 این عید نشاید که جدایی آرد.

آلاله وحشی کدامین راغی؟
 پیغام سروشی از چه درد و داغی؟
 دریافته چه قدر بر من دشوار،
 ای رشک چمن، گل کدامین باغی؟

پاییز مرا، بیا، بهار آذین کن،
 گلباغ خزان رسیده ام رنگین کن،
 چون در کف توست قسمتم، خود دانی،
 من کی گفتم ترا که آن یا این کن؟

ای مزده نو بهار، عیدت تبریک!
 ای باغ گل انار، عیدت تبریک!
 خندید سحر، و لی منم چشم به راه،
 ای معنی انتظار، عیدت تبریک!

ای گلبن آرزو، مبارک عیدت!
 ای جوهر آبرو، مبارک عیدت!
 صد رنج کشید تا ترا یافت دلیم،
 ای حاصل جستجو، مبارک عیدت!

اینست مرا یکی تمنّا در عید،
 دو دل که قریب شد، نسازند بعید،
 عید است گه اعاده مهر به دل،
 نه آنکه محبت شود از دل تبعید.

عید است و زمین جامهٔ سیمین پوشید،
از برف و یخ آسمان بر او تار بارید،
دانی که چه باشدم به تو تحفهٔ عید،
شعریست که هر مهرةٔ آن مروارید!

عید آمد و دست تو نگارین زحاست،
در آینهٔ تخیلم نقشش شماسست،
در حُسن و جمال کس ترانیمست بدیل،
زان رو که زخ تو بهترین نقش خداست.

عید است و شد از حنا نگارین دستت،
مشاطه چگونگی بست آذین دستت،
در دست تو سرنوشت خود می بینم،
یعنی که بود جام جهانین دستت.

ای پاکتر از زلال نسور خورشید،
خوشبوی تر از گل بهار امید،
خواهم زخداى پاک تا بر تو کناد،
فرخنده و نیک و هم مبارک این عید!

ای، گلبن نو رسته گلزار بهشت،
آن تازه نهال تو در این باغ که کشت؟
در گلشن دهر دیده بی هیچ ندید،
مانند تو زیبا گل پاکیزه سرشت.

تا در همه سال عید قربان باشد،
در کشور دل چو عشق سلطان باشد،
ماییم و به راه یار قربان کردن،
تا در بدن نجیف ما جان باشد.

(مزار شریف روز دوم عید قربان، ۱۰ جدی ۱۳۸۵)

چون طبع ترا رباعی افتاد پسند،
این قالب شعر شد ترا خوش آیند،
من هم دل بهره مندت از ذوق ادب،
با چند رباعی کنم، ای جان، خرسند.

ای عشق مقدّست مرا پشت و پناه،
بی روی تو ام نه گل تمناست، نه ماه،
جانا، به حریم تو چسان یابم راه،
لا حـول و لا قـوة الا بـالله.

خال سیهی شوخ مرا گنج لب است،
گویی که به خورشید نشانی ز شب است،
یا مشک ختن فتاده در آب حیات،
یا هندویی اندر لب کوثر، عجب است!

ای نقطهٔ نونِ حُسنِ خال لب تو،
بنموده فنونِ حُسنِ خال لب تو،

ما را که به عاشقی توان بود و شکیب،
کرده است زبونِ حُسنِ خال لب تو.

ای خوبترین، صافترین، پاکترین،
ای در چمن حسن تو گلناکترین،
در شهر و دیار کس نیایی چون من،
در اندۀ عشق خود یخن چاکترین.

امروز چنان ز آمدنت شاد شدم،
کز هجر خراب بودم، آباد شدم.
ای جان جهان، ز چشم من دور مرو،
باز آی، که ورنه بیتو برباد شدم.

فردا تو روی به روستا، من کابل،
رخسار تو بشکفتد ز فرحت گل گل،
ای زلف سمنسای تو رشک سنبل،
افتاده به دامش دل شیدا بلبیل.

ای نو گل شاداب، شبت بادا خوش!
ای گوهر نایاب، شبت بادا خوش!
خواهم که روی به خواب ناز آسوده،
فرخنده ترا خواب، شبت بادا خوش!

از دامن صبح همچو نوری رفتی،
بسپرده مرا به ناصبوری رفتی،

صد ناله من به گوش نازت نرسید،
امروز مگر به جای دوری رفتی؟

ای مؤنس جان من، کجایی تو کجا؟
ای روح و روان من، کجایی تو کجا؟
دنیا شده بیتو بهر من چون دوزخ،
ای باغ جان من، کجایی تو کجا؟

دوشینه به خواب دیدمت، ای مهر،
بنشسته میان محفلی به من همزانو،
از ناز به زانویم فشاندی گیسو،
کز تکهت گیسویت جهان شد خوشبو.

در عالم عاشقی چنین خواب که دید؟
رؤیایی از این گونه چه گوشی بشنید؟
جز من که خیال توست با وی همراز،
در خلوت دل می محبت که چشید؟

ای مایه فخر و ناز، کی می آیی؟
ما را به تو صد نیاز، کی می آیی؟
دل در خم زلف عنبرین تو بیست،
صد آرزوی دراز، کی می آیی؟

خون جگرم حنای دستان تو باد،
اشکم سبب زینت بستان تو باد،

آن دوده آه کسز دلسم بر خیزد،
ای زهره جبین، سرمه چشمان تو باد!

ای ماه رخ فرشته خو، آمدنت،
باشیدم و گفتم: چه تکیو آمدنت!
از صبحگهان دو چشم من در راهت،
از روز گذشت نیمه، کیو آمدنت؟

من بیتو به شام تار خود میمیرم،
در لانه انتظار خود میمیرم،
گر سایه سرو تو نیفتد به سرم،
از حسرت نو بهار خود میمیرم.

تو قدر محبتتم ندانی، چه کنم؟
هر لحظه مرا به غم نشانی، چه کنم؟
صد نامه گرت ز خون دل بنویسم،
یک حرف از آن نامه نخوانی، چه کنم؟

شب رفت و سحر ز روشنی داد نوید،
بنهفت رخس زهره، نهان شد ناهید،
باشگفت گل سپیده دم از پی شب،
بنمای جمالت که بر آید خورشید!

*

اؤزبکچه شعر لر

صانعگه ثنا

تانگ چاغی نظر سالیب چمنگه،
یسوز حُسنگه کۆز دچار کبلدی،
شَبَّاده اِبَسر سِبکین، یاقیملی،
گویا که ینه بهار کبلدی.

مَشَّاطه بُولیب سحر نسیمی،
گل حُسنیگه بپردی ینگلی پرداز،
دشت و دله لارا یاییلدی،
گل مقدمیگه یشیل پی انداز.

یؤل آچدی بهار ابلجیسیگه،
قیش قافلہ سسی قیلیب عزیمت.
سوو سپیدی یوزیگه تانگی شودرینگ،
اویغانسدی بهاردن طبیعت.

ماموق تۆشگینی ییل اوچیردی،
باغ ایچره بوزیلدی فرغه تینچی.
گلشنگه بهار قؤیدی دپب یوز،
بُلبلر اؤقیب تیلر سپونچی.

صانعگه ثنا که قدر تیدن،
یسوز نقش بدیع ایلر اظهار.
بیر جسمیگه ینگلی جان بغیشلب،
صُنعیدن ایتر عیان یوز آثار.

هر سبزه تیلی دیر اونگه ذاکر،
هر پیراق و هر چچک ثنا خوان.
اشیا دپسه حقیقه بویله تسبیح،
حمدینی نچون دپمه سین انسان؟

یارب، بو بهار موسمیده،
کیم ینگلی حیات تاپدی عالم.
یازوغلریمیز کبچیر کرمیدن،
قؤی لطف ایله زخمیمیزگه مرهم!

دفع ایله اؤزینگ حیاتیمزدن،
هر نبنی که او ابرور یامانلیک.
بو اولکه گه رحمتینگلی یاغدير،
بیز ابلگه عنایت ایت امانلیک!

مزار شریف، قویاش هجری ۱۳۷۸- ییل

بویوک مقصد

سریغ رخساریمیزدن خوشلیک آتارین سۇراغ اېتمنگ،
بو دم كوز فصلی دیر، بېهوده میل سیر باغ اېتمنگ.

قچانگه تېكرو یورگه بسیز، جفاچیلر، سستم ایلب،
بس اېندی، كۆكسیمیزنی لاله ینگلیغ داغ-داغ اېتمنگ!

می اۇرنیگه ایچیپ اېل قانینی تا کی کپزرسیز مست؟
سینر آخر بو چاغیر بیرله بولفنکن ایاغ، اېتمنگ!

بویوک مقصد یۇلی دیر چوخ قرانغو، وای یۇلداشلر،
عزیمت قیلسنگیزلر اوشبو یۇلگه بی چراغ اېتمنگ.

وطن گلزاری نینگ اېسکی خزانینی بهار ایلنگ،
چمن بلبل مکانی دیر، اونى ماواى زاغ اېتمنگ.

دېمنگ اوشبو تموغده عمر اؤتكزماقنى آسایش،
ستمگرلر بارین یۇق قیلمی امید فراغ اېتمنگ.

قینچیلیک بیله آیشمه یین غمدن قوتولماق یۇق،
حذر بو یۇلده مشکلدن، گر اؤلسه مثل تاغ، اېتمنگ.

لیب اشعارینگه خوب اؤیلب اظهار نظر ایلنگ،
تأملسیز اونگه تهمت، بو شعرینگ دېب قوراغ، اېتمنگ!

اندخوی، ۱۲۵۳ - ییل

تینگسزلیک

کھلیب کملیگیم سیندی کۈنگلیم بوگون،
کۈزیم دیر قرانغو، بو کون دیر مو تون؟

بیراو آچ، بیراو ناز و نعمتگه غرق،
نې دنیا اېکن دیر بو دنیای دون؟!

بیراو قارنی شیشگن یېب الوان طعام،
تاپیلمس بیراو اوییده اریسه اون.

بېزنگن بیراو جسمی اطلس بیلن،
بیراو اېگنی باشی اېمس دیر بوتون.

بیراو گه اۋتر شاد و خرم زمان،
کېچیرگی بیراو غم بیلن تون و گون.

بیراو یېر و کۈکدن اوزیلگن قۋلی،
بیراو حرصی ارغمچیسى دیر اوزون.

عدالت قویاشی نېگه پارله مس،
دیازیمده بو تینگسزلیک نېچون،

دېبان، سۋرگن اېردیم خرد پیریدن،
قۋلاغمگه آهسته کھلدى بو اون:

کېتیرگی زمان سیرى بېسراۋزگریش،
که بۋلگی ستم قلعهسى سرنگون.

اندخوی، ۱۳۵۵- ییل نور آیی

تون آقشام کهدی کلیم ساری اول گلرخ شتاب ایلب،
خرامی سرعتیدین یوز اوزه خوی دین گلاب ایلب.

نویلی

قتیق جواب

دېدیم بیرکون وفاسیز نازنینیمگه خطاب ایلب؛
«یورورسن تابکی مهن مبتلادن اجتناب ایلب؟»

اېدی کؤنگیل اویسی آباد وصلینگ آرزوسیده،
اېتیب نومید کؤنگلیم، کپتدینگ او اوینی خراب ایلب.

غمینگده یاش توکر اویفاق کؤزیم، هر قطره یاش ایچره،
یوزینگ عکسین کؤریب هر کچه بیغیر ترک خواب ایلب.

نی بؤلگی اېندی بو حرمان نصیب احوالینی انگلب،
تیریکلیکده کؤرهی دېب، بیر یولی کپلسنگ شتاب ایلب.»

تمسخر بیرله کولدی تینگله گچ بو عرض حالیمنی،
جوابیگه دېدی لحنیدن اظهار عتاب ایلب:

«که ای بؤلگن خیال و وهم بحریده نشانسیز غرق،
مجبئدن سؤز آچدینگ ادعای ناصواب ایلب.

سپنینگدېک بینوا و زار و اېتماق عشق دعواسین!
پریلر خیلیدن هم خاصه بیزنی انتخاب ایلب.

سپن و طالب لیگینگ حُسنیمگه اؤخشر اونگه کیم گویا،
جسارت قیلدی خُفّاش آرزوی آفتاب ایلب.

چیقیر باشدن بو سودانی، جنون وادیسیده اېندی،
یوگورمه تپلیرهب بهوده جانینگگه عذاب ایلب.»

بو سؤزلردن بیقیلدیم ناگهان بیلمی، لیب، اؤزنی،
مهن نومیدنی مدهوش بو قتیق جواب ایلب.

اندخوی، ۱۳۵۵-یل

گلر تامیری

اؤلکه باغی ایچره کؤکلم گلر آچیلگن میکن،
تانگ ییلى خوش اېسگینینی غنچه لر بیلگن میکن؟

مژده پېر گچ گل کېلینی مقدمین باد صبا،
سبزه فرشی بوستان صحنیده یاییلگن میکن؟

گل هیدیدن می صبا قوینی معطر هر بهار،
مشکدن یا خود وطن توپراغی قاتیلگن میکن؟!

اېل کېزر می بوستاننی بو بهار ایامیده،
یا که بیراقلر خزان وهمیده ساچیلگن میکن؟!

بو تیکنلر می قیزیل گلده، یوق ابرسه اؤقلر،
بیر شهید نازنینگ کؤکسیگه سنچیلگن میکن؟!

لاله دن قانگه باتیبیدیر می چمنلر یا او شوخ،
ناز تیغی بیرله گلر تامیرین تیلگن میکن؟!

گلگه راز آیتورگه بلبل نینگ تیلی گویا میدیر،
نالہ سیده یا یوزه ک دردین نهان قیلگن میکن؟!

بو نی طالع دیر که طبعیم قیته باشدن اویغانور،
یا بو سؤلگن غنچه هم کؤکلمدن آچیلگن میکن؟!

لاله زار اېرمیش وطن دشتی، لیب، اوشبو بهار،
داغکه تؤلگن یوره کلر هر یان آتیلگن میکن؟!

ورونز (روسیه)، ۱۳۵۷- ییل حمل آیی

آنہ توپراق

قوش ھر قنچہ اوزاق اوچسہ ہم،
ادہش—میدی آشی—انیدن.
قیش گللرنی پرپر قیلسہ ہم،
بلیل کبچمس گلستانیدن.

خواهی کوزده، خواهی کؤکلمده،
اونوتمسه بلیل باغینی.
قنده ی قیلیب آدمیزاده،
اونوتهدی اؤسگن تاغینی؟!

اندخوییم، آنہ توپراقیم،
سپن چیمه یسن اہسیدن بیر دم.
سپنی یؤقلب وصفینگ یازگنی،
آلدییم ینہ قؤلیمگہ قلم.

سپندن بویوک، سپندن گؤزلراق،
دنیاده کؤپ شهر و ہم قیشلاق.
بیراق، مہنینگ کؤزیمگہ اولر،
قیده دیر و سپنگہ یتیشماق؟

سپنده تیلیم سؤزگہ قاووشگن،
آرزولریم تئوغیلگن سپنده.
سپن طفیلی حاصل بؤلگنیدیر،
هر نیمہ کہ بار اہرور مہندہ.

کؤکلمینگ نینگ کؤک نقسیدن،
میسہ اؤسیب، کولر لالہلر.
چوچیمامہ تہریب یورہدی،
کؤم-کؤک دلہ لردہ بالہلر.

دشتلرینگدہ تورلی-تومن گل،
آچیلہدی قیزیل، سریق، آق.
اؤتلاقلردہ بالہلر اؤینب،
قازر جغہشی و بیر ینفاق.

باغ و چمنلرینگ سیرینگہ،
یشیل کییب کپلگندہ بہار.
قوشلر سیرہ شینی سحر چاغ،
اہشیتیش نینگ عجب کیفی بار!

اؤلیککہ ہم جان بغیشلرسن،
مشکین ہوانگ بو سؤزگہ گواہ.
سپنینگ دلہلرینگدہ اؤسگن،
مینگ بیر دردگہ دوا ہر گیاہ.

مېوه لرینگ وصفینی یازسم،
قلمیم نینگ تیلی شیرهلر.
بیر خُم عسل هر بیر قاوونینگ،
هر بیر تربوز بیر کوزه شکر.

باغلرینگده ساچینی یاییب،
یاتگن هر یان کۆک اۇریملی تاک.
بیر بیریدن تاتلیراق سېنده،
پیشگن آلمه، اوزوم، اۇریک، ناک.

سېنسن اوزاق اۇتمیشگه اېگه،
تاریخینگ هم جهانگه روشن.
سېنده اۇتگن بویوک عالمیر،
رواجلنگن بیلیم، ادب، فن.

بار ایشانچیم بو ینگى زمان،
کیم سناقلی آی و ییل اۇتر.
بورونگیدن مینگ برابر کۆپ،
خلقیم سېنى ینه یشنه تر.

خلقیم نینگ محنتی طفیلی،
کهکشاندن آشور شوکتینگ.
دایم یشب اېرکین و آباد،
بو دنیانی توتر شهرتینگ.

امان. اېسان یشه هر دایم،
سېندن مېنینگ اېرکیم، جان ساغیم.
تینچلیکده یشنب، آلفه بار،
اندخوییم، آنه توپراغیم!

ورونز، ۱۳۶۲-ییل

آتہ - ابر آرقه سی، ابر تکیه گاهی،

آتہ - فرزندی نینگ پشت و پناهی،

آتہ - دل قوتی، کوز آیدینلیگی،

آتہ - مهر بولاغی، محبت کانی،

آتہ - بخت و طالع گلی نینگ باغی،

آتہ - فرزندی نینگ روح و روانی.

نی اوچون وطنی - بو کینگ توپراقنی،

بونجه لیک قیرغاقسیر کته بولسه هم،

چپکسیر بایلیکلری، سوولری بیلن،

اؤرمانلری، تاغ و تاشلری بیلن،

توگنمس ناز نعمت، هواسی بیلن،

آتہ وطن، آنه وطن دپیدیلر؟

بو اوچون کیم حقیقتده آتہ هم،

مهرگه کان بؤلگن قلبی آنه هم،

وطندېک مقدس، وطندېک اولوغ،

وطن قوینی کبی قوینی جانپور،

بلکه راستین دپسم اوندن مقدم،

آتہ

قنچه مقدس دیر آتہ دېگن سؤز،

عالي توشونچه بو حقیقتده هم.

تیلده مجالی یوق اونینگ شرحیگه،

صفتین یازگه لی عاجز دیر قلم!

شونده ی هم بولسه بو موضوع بیلن سؤز،

آچیسن-کو، دپیه مېندن سؤرسیز،

نېته ی، بو نام جوده قلیمگه یقین،

کؤنگیلدن، حیاتدن، جاندن عزیزراق،

حقیقت نینگ بویو کلیگی بیلن تېنگ،

دپیه بېره من جواب.

آخر احساسلرین اؤز مجالیچه،

تصویرلشگه حقی بار-کو، شاعر نینگ.

شو کبی مېنینگ هم تویغو-فکریمنی،

ایتیلگن توشونچه اؤره ب آلگن چون،

آتہ دېب، باشلهدیم اؤز داستانیمنی؛

نې اوچون کیم وطن نینگ حقیده هم،
 اولر طفیلی بۇلرسن باخبر،
 وطنپرور لیککه اولر اؤرگتور،
 سېنى ياش باشینگدن آیتیب مقاللر:

«بیلبل اگر چمنین سبهور بۇلسه،
 آدم اؤغلی، بلی، وطنین سبهور».
 وطنسپورلیک هم انه شو اوچون،
 آتہ-آنه مھری بیلن باشلنر،
 آتہ - آنه سینی سبومه گن کیمسه،
 بۇله آلمس هیچ قچان وطن پرور.

کابل، ۱۳۶۳- ییل عقرب آیی

صدفیسز اینجو

وطنیم، بهشت بریندن مینگه گلشن و چمنینگ گۈزل،
 چمنینگه زبب بغیشله گن گل و سنبل و سمنینگ گۈزل.

سېنگه قیده تېنگ بۇلور ارم که بهار موسمی هر تامان،
 چېچک و قرنفل و ارغوان ایله یاس و نسترتینگ گۈزل.

مینگه برچه فصلینگ المزدا، هر اؤسیملیک اونده ابرور دوا،
 کوز و کؤکلم و قیش و یاز ارا گل و سبزه و تیکتینگ گۈزل.

مدنیت آرقه‌لی شهرتینگ بو حیات صحنیده منگو دیر،
همه رسم و عنعننگ ایزگو دیر، همه عادت و ستنینگ گۈزل.

بو سۈز آیدین ابلگه، قدیمدن یلیم و ادب پیشیگی اۈزینگ،
نیچه عصر یاغدو بیغیشه گن بو جهانگه علم و فنینگ گۈزل.

ادب اویله دهنگیز ابرور اولوغ که صدفسیز اینجوسی بۈلمه گی،
تانگ اېمس، لیب، اونینگ اوچون یوق اېسه همه دېگننگ گۈزل.

قلمینگ بو نوع که دُر ساچر، آنه یورت وصفیده سر به سر،
بیمه غم زمان ایلیدن اگر دېمسه کیشی سخنینگ گۈزل.

کابل، ۱۳۶۴- ییل، جوزا آیی

آچمه گی ابردینگ جمال عالم آرا کاشکی،
سالمه غی ابردینگ باری عالمده غوغا کاشکی.

نویسی

خامه تیلی

قیلمه گی ابردینگ قدینگی جلوه فرما کاشکی،
بۈلمه گی ابردی جهانده حشر بریا کاشکی.

قامتینگدن اېندی کیم قیلدینگ قیامت آشکار،
قۈیمسه عالمگه حُسنینگ اۈت سراپا کاشکی.

اۈتلی رخسارینگ جهان ملکگه قۈیگنده آلا،
مېندن اۈزگه کویمسه بو اۈتگه اصلا کاشکی،

کۈزلریننگ اۈرتنگیمنی اۈت ارا کۈرگنده هم،
قیلمه سه مېن بېنوا گه ذره پروا کاشکی.

اۋل آيلىب رحىم، سۇنىڭ اۋلدورمىسە جادو كۇزىنىڭ،
غمزە اۋقىڭە نشان آيىب، مبادا، كاشكى.

غمزنىڭ اېتىڭچ قتل، جان پرور لىيىنىڭ تىرگوزمەسە،
آشكارا آيلىب اعجاز مىسحا كاشكى.

جان تاپىب لعلينىڭدن اېتىسم آستانىڭنى مقام،
سۇنگرە حۇسنىڭ گلشنىن قىلىسم تماشا كاشكى.

آي يوزىنىڭگە كۇز باقىب محو اۋلسە ھىم حىران كۇنگىل،
كامرانلىك قىلمەسە ھىرگىز تىمنا كاشكى.

سېنىڭچىن سېھوگىمنى اظهار اېتىڭنى بىتىسم غزل،
بۇلسە خامم نىنىڭ تىلى وصفىڭدە گويا كاشكى.

اېرگىشىب مىرالكلام اشعارىڭە يازسىڭ لىيىب،
توشمەسە بىر حرف ھىم شىرىڭدە بېچا كاشكى.

كابل، ۱۳۶۴-يىل

شېنىم اينجوسى

اي نظر اھلى، گۇزلىكىدن نشان كۇرگن مىسىز،
نسل آدمدە پىرى حۇسنىن عىان كۇرگن مىسىز؟

وہ يوزىدە نېى مناسب توشىڭن اېكىى اېگمە قاش،
بىر قوياش اوزرە اېكىى رنگىن كمان كۇرگن مىسىز؟

ياغلىغى گلزار صحنى نقشى دىر- دېب، قۇيىمىڭىز،
بولدوز و آيدىن بېزىڭن آسمان كۇرگن مىسىز؟

كۇرمەگنلر او صدف دېك تىشلىرىن تار آغزىدە،
غنىچە اېچرە شېنىم اينجوسىن نھان كۇرگن مىسىز؟

محو اېدىم نازۇك نھالىڭە خرام آيلىر چاغى،
سرو نى بوستان ارا بوندەى روان كۇرگن مىسىز؟

قامتى دېك بۇلدىمى بىرپا قىامت دھىر ارا،
كۇزلىرى دېك فتنە آخر زمان كۇرگن مىسىز؟

باغله‌ی آلمم او پری نینگ وصلیگه حتی امید،
عشق وادیسیده مهن دېک ناتوان کورگن میسیز؟

نېچه تېرمولسم یوزیگه بیر یؤل اېتمس التفات،
ناز و استغناده بیر شوخ زمان کورگن میسیز؟

او پری شعرینگده اؤز وصفین اؤقیب کورسه، لیب،
دېر می: «بونده‌ی شاعر شېوا بیان کورگن میسیز؟»

کابل ۱۳۶۴ - ییل حوت آیی

کونگیل آونچی

بو گل فصلی کونگیل بیر گل خیالی مېزبانى دور،
دېمنگ ویرانه، کؤکسیم ایچره خرم گلستانی دور.

خیالی بیرلن او گل نینگ کونگیل آونسه تانگ یوق کیم،
صبانینگ قۇینی هم گل هیدیدن عنبر دکانى دور.

نېچوک مهن شکوه باشله‌ی آسمان جور و جفاسیدن،
که آییم نینگ سوزوک نرگسلىرى هم آسمانى دور.

نېچون لطفینگ آیرسن مونچه بو زار و بلا کشدن،
نی تقصیر اؤتدی مېندن، یازوغیم، ای بېوقا، نی دور؟

بیمه فقر اؤییده غم، سیزه بیرله لاله جوشیدن،
زمرّد معدنی دور دشت و صحرا لعل کانی دور.

بهار ایامیده او غنچه کیم هرگز آچیلمیدور،
فراق اؤتیده کویگن عاشقینگ افسرده جانی دور.

لیب الحانی هر دم ایسلتور بلبل نواسیدن،
بو گلزار ایچره بیلیم، قیسی گل نینگ نغمه خوانی دور؟

کابل، ۱۳۶۵-ییل، جوزا آیی

یشنش قۇزغالانی

چمن کیگن یشیل، گلشن یناغی ارغوانی دور،
قیان کؤز باقسه کؤکلم فصلی یشنش قۇزغالانی دور.

دېمه دوران کیمینگ دوری، زمان کیم نینگ زمانی دور،
کیل، ای ساقی قدح سؤنگیل که عیش ایامی فانی دور.

جهان دیر اؤز گریش میدانی، چون کؤکلم قویاشدن چرخ،
تؤپ اؤینر، ایلگیده قوس قۇز نینگ صولجانی دور.

بهار ایامی بیتگن لاله لر بغریده، داغ ایبرمس،
چمنگه کوز ییلی بېدادی نینگ اؤچمس نشانی دور.

گلستان صحنی اوزره سرو ایبرکین قد کؤترگن یۇق،
کوره ش میدانیده تورگن وطن نینگ قهرمانی دور.

قوانیب یشسہ ارزیر وطن باتیر ییگیتلر گه،
باری بو یشناق اؤرمان نینگ قوز یقچی ارسلانی دور.

چکیب قیغو، لیب، اؤلتورمه پولسیزلیک محیطیده،
نصیبینگ گر ادب دینگیزیدن در معانی دور.

کابل، ۱۳۶۵- ییل جوزا آیی

سۆز اینجولری

آج سۆزگه لیبینگ، غنچه شگوفان بۆله قالسین،
باشورمه یوزینگ، آینه حیران بۆله قالسین!

گلشن سری یوز ناز ایله مستانه خرام ایت،
کیم گل یوره گی لاله کبی قان بۆله قالسین.

کیپرک اوقین آت کوز اوچیدن باقیب، اگر چه،
قربانینگ ابرور جان، ینه قربان بۆله قالسین!

کوینگده نی بۆلگی بو غریب ایتسه اقامت،
بیر کچه ارم باغیده مهمان بۆله قالسین!

دل، غم یمه گر ساچگه لی یۆلیده زرینگ یوق،
گر کپلسه، نثار قدمی جان بۆله قالسین!

گر مقدمیگہ لایق اہمسدیر دہسہ لہر جان،
سوز اینجولری تحفہ جانان بؤلہ قالسین!

شعرینگدہ، لیب، ایندی او گل وصفینی کویله،
قوی، دفترینگ اوراقی گلستان بؤلہ قالسین!

میمنه، ۱۶/۱۳۶۵/۱۰

کوز گو تحیری

یناغینگ باغ باغ آچیلدی، گلزارینگگہ سلّمنّا،
قدینگ طنّازلیک کوز گوزدی، رفتارینگگہ سلّمنّا.

لیینگ- آب بقا، خطینگ- خضر آنینگ یقاسیده،
لطفات کانیسن، لعل اوزره زنگارینگگہ سلّمنّا.

جمالینگ عکسی توشگچ سوو بؤلور کوز گو تحیردن،
قویاش دہک کوز قمیشتیر گوجی رخسارینگگہ سلّمنّا.

گوزللیک چرخ اوزره سہن قویاش و تؤلین آیلرینگ،
بارین یولدوز کیی محو ایتگن انوارینگگہ سلّمنّا.

نگاری خواہ رحم و خواہ جور ایتسین، ولی عاشق،
دہگی لطفینگگہ جان تسلیم و آزارینگگہ سلّمنّا!

بوزوق کۈنگیل

نازنینلر ایچره او نیازک پری یکتا اېکن،
کۆرکه بایلر خیلیده یوق تېنگی، بی همتا اېکن.

او قدی طنّاز اؤتر بۆلسه به ناگه سیلکینیب،
هر خیابانندن بلند آواز سلّمنا اېکن.

حُسن اعجازین کۆر، اۆلدورگن زمان هم تیرگوزر.
غمزه سی جان آلگوچی دیر، لعلی روح افزا اېکن.

بیلمس اېردیم بینوا کۈنگیل نواسی باعشین،
اېندی بیلمس، بو هم او گل عشقیده شیدا اېکن.

ای که ایسترسن سؤراغ او حُسن گنجی جاییدن،
هر بوزوق کۈنگیل ارا، بیل کیم، اونگه ماوا اېکن.

کیمسه بزمنی چراغان دېدیله اؤتگن کچه،
انگله سم، او آی رقیب او ییده بزم آرا اېکن.

اؤزگه لر ساری باقیب ایلرکن او شوخ التفات،
مېنگه قالگنده ولېکن، اسرو بی پروا اېکن.

محبت نخلی، چون بادامینگ اېرکن دام، انارینگ — نار،
توزاغینگ توشدی کۈنگیل بۈنیگه، نارینگگه سلّمنا!

سېنی قۇمس صدف ینگلیغ ادب بحریده ایتجوسیز،
لیب، ارزیر دېسم: «طبع گهر بارینگگه سلّمنا!»

کابل، ۱۳۶۶- ییل اسدآیی

عشق سوداسی کپتیرمس سُود غوغا دن بۆلک،
 وه، بو نې غوغا باشیمگه، بو نېچوک سودا اپکن!؟

ایسته گن بیرله وصالینگه بیتالمس میش لیب،
 دهر اپمیشلر کیم اونینگ بو ایستگی پچا اپکن!

کابل، ۱۳۶۶- ییل

مونداق که یخشی بېرگه توشوبدور تاپیب قبول،
 شک یوق که مقبل اول دوداغینگ خال هندوی.

مولانا لطنی

لبده گی خال

تاپدی حُسنینگ چمنستانیکه یؤل تا خالینگ،
 قیلدی بو گلشن ارا میل تماشا خالینگ.

غبیینگ نسترستانیده گه بۆلدی مقیم،
 گه بناگوش سمنزارین اپتیب جا خالینگ.

آل یناغینگ سری یوزلندی نچون کیم تاپدی،
 اوشبو گلشنده قیزیل گلنی دلارا خالینگ.

لپک کویدیردی بو تون اوتلی یوزینگ تابی اونی،
 شو سبیدن قاره ییب قالدی سرا پا خالینگ.

سۇنگ سوسیز قالدی و زلفینگ ظلماتیده یوریب،
ایزلەدی خضر بولاغینی، نگارا، خالینگ.

یۇلدە چون تالدى، چیقیب چېنگە تاپی دېب راحت،
وہ، نېخوش توتدی لیینگ کُنجیدە ماوا خالینگ!

خضر دېک بېخیر او چشمەدن ایچگندە زال،
ییلدی تاپمیش نې کیم ایستر ابدی حالا خالینگ.

اېندی نې غم اونگە گر کویدی تنی، چېکتی الم،
تاپدی چون خضر سویی هم دم عیسا خالینگ.

یۇق عجب لیدە گی خالینگنی سېور بۇلسە لیب،
کە اونینگ دردینی قیلگوسی مداوا خالینگ.

کابل، ۱۳۶۶-ییل

سرلوحه قیلیب آلینگن بیتنی، ۱۳۶۹-ییل سرطان آبی نینگ ۱۴/۱۵ کچەسی مولانا
لطفی دیوانینی مطالعه قیلیش جریانیده اوچرتدیم. حال بو که، اوشبو غزل ۱۳۶۶-
ییلیدە یازیلگن اېدی. بو غزل مذکور بیت نینگ مفصل شرحی بۇلیب چیققنیدن
حیرتدە من. لیب

سېوگی اۆتی

کۆزیمگە سېسیزین اوشبو آچون بوزوغ کۆرونور،
نېتەی آچوننی کیم اۋچماخ دغی تموغ کۆرونور.

بۇینگگە اۋزنی نېچوک تېنگ قیلە آلور طوبی،
او بیر یغناچ اېرور آلدینگدە کیم بودوغ کۆرونور.

بقا سویی یقاسی اوزره اویسین اوردی مو خضر،
یۇق اېرسە، او چوچوک اېرنینگ اوزە اوچوغ کۆرونور!

کیچیک لیگینگدە سېن، ای سېوگیلیم، بیلک اۋرگن،
کیم اېل کۆزینگە بیلیملی کیچیک، اولوغ کۆرونور.

دېمە آچوننی یاروتمیش قویاش اۋزی یالغیز،
قرانغو کېچە بیلیم نوریدە یاروغ کۆرونور.

قراغی تور کي کۆنگیل یورتیگه مو تارتدی چیریکی؟
که هیلپیرب ساچی کپیریکی باشیده توغ کۆرونور.

سۆره دیم: «او مینی سېوگی مو؟» - دېب، منجمن،
دېدی: «او آی قاشیده یولدوزینگ ساووغ کۆرونور!»

لیب، سېوگی اۆتی قینه تور یوره ک قانین،
یۇق ابرسه، سۆزله سنگ آغزینگده نېگه بوغ کۆرونور؟

کابل، ۱۳۶۹-ییل

ینگى میلاد

ای بویوک عظمتلی دوران ایتکن ایجاد اۆزبېگیم،
اېسکی تاریخیده باشلب ینگى میلاد اۆزبېگیم.

بېردى شان و شوکتینگدن بو ظفر یاد اۆزبېگیم،
کیم تیلدینگ عالم اهلی ایچره آزاد، اۆزبېگیم!

تا حیات اوراقیدن ابرک اېزگو خطین تله دینگ،
چېکدی اوشبو انتخابینگه زمان «صاد»، اۆزبېگیم.

کېنگ فضا، وه نېخوش، قاقدینگ قنات لاجین کې،
قالدی تیشلب برماغین حسرتده صیاد، اۆزبېگیم.

اېندی کیم ابرکینلیگینگ چاوی یایلدى دهر ارا،
مستقلیکده سوریب دوران، یشه شاد، اۆزبېگیم!

اېرک محبوبی جمالین قیل تماشای، نی آسیغ،
شیشه ده کۆرگوزسه لر بیزگه پر یزاد، اۆزبېگیم.

بیز ابرائیلر اؤغلی و آزاده خلق اولادیمیز،
کۆپ اویات دیر بیزگه بۇلماق یاتگه مُنقاد، اؤزبېگیم.

آلغه قۇی ابرکین قدم، خورسند بۇلسین دوستلر،
رشک اؤتیده کویسه کویسین بر چه حُساد، اؤزبېگیم.

چون نصیبینگ بۇلدى استقلال قوتلوغ نعمتی،
شکر ایتیب اسره، بو نعمت دیر خداداد، اؤزبېگیم!

کابل، ۱۳۷۰-ییل جدی آیی

یأس یوکی

دلیگه جفاچی نگارنینگ کؤنگیل آهیدن اثر اؤلسه خوش،
کیم او آی بو کؤنگلی بوزوق المزده حالیدن خبر اؤلسه خوش.

قنى، یار ایلسه ترک یات، اؤزی بیزگه کؤرگوزیب التفات،
که وصال مشرقیدن تانگ آتسه و غم تونی سحر اؤلسه خوش.

مہنگه سؤز دریدن اوگون یؤلیگه نثار ایترگه گهر قنى؟
قیلهی اونگه ساوغه بو اینجونى، شو بیلن نگار اگر اؤلسه خوش!

ادب و بیلیک که متاع اہمس، باری بیر پشیزگه ارزیمس،
سپنگه وصل بزمی چو دور هوس چاغیر ایله محضر اؤلسه خوش!!

کیشیلرگه کوزه اوشاتگوچی سوکبتیر گوچیدن اہکن عزیز،
بوزمان اہلیگه زهی تمیز، آسیغ اؤرنیگه ضرر اؤلسه خوش!

نه بو دهر ایلیده اویات و تنگ، نه بار اوشبو خیلده قر و هنگ،
چو دور اهل فضلگه عرصه تنگ، بو جهانده شور و شر اولسه خوش.

دل و جانگه یأس یوکی آغیر توشیب اؤرتور اؤتیدن بغیر،
کبل ایاقچی، سبن مینگه سؤن چاغیر، که کؤنگیل دماغی تراؤلسه خوش.

ایشیتووچی بؤلّمسه نکتہ دان، نیچه سؤزنی ایتگیتگ آچیق بیان،
سپنگه دور، لیب، یوریق همان بو فسانه مختصر اولسه خوش.

کابل، ۱۳۶۹-ییل، حوت آیی

آرتیق ناز

نی زیبا جلوه قیلدینگ، سرو طنازینگگه سلّمنا،
آچوندہ قۇیدی محشر، حُسن ممتازینگگه سلّمنا.

ساجینگ «واللیل» شرحی دیر، «طهورا» شربتی - اپرنینگ،
جمال آیاتیدن تفصیل و ایجازینگگه سلّمنا!

توشر باشینگده گی گلنار یاغلیغ، گه یوزینگ اوزره،
قویاشگه سایه سالگن او سراندازینگگه سلّمنا.

مینگه وصلینگ بهاری قیلدی هجران چؤلینی گلزار،
قوروق یازی، نی کؤرکم یشنه دی، یازینگگه سلّمنا!

وجود ايله عدم رازىنى انگلب بىل و آغزىنگده،
بۇلىمىن بار و يۇقدن واقف، او رازىنگگه سلّما!

نېچه كىم حُسنىنگ آرتر، اؤكسهلور عُشاققه مهربىنگ،
نى استغناچى دلبرسن، كؤپ و آزىنگگه سلّما!

نياز اهلى اؤسانمس هر نېچه نازىنگنى آرترىسنگ
دېگه يلر تابوغىنگده بىر اؤيب، نازىنگگه سلّما!

سېنگه، اى جان قوشى، يار اورهمى بۇلمىش ارم باغى،
نې خوش اوچدىنگ او اوچماق سارى، پروازىنگگه سلّما!

قيو گُل وصفيده مونداغ بېزنىمىش دفترىنگ رنگىن،
لىب، ايتور اؤقىگن، «طبع گلپازىنگگه سلّما!»

كابل، ۱۳۷۰-يىل ۱۸ حوت

حُسن ختام

تكلمگه اؤگىردىنگ لېنى، آوازىنگگه سلّما،
ينه ياقوتدن دُر ساچدىنگ، اعجازىنگگه سلّما.

آتيب اؤق غمزه دن جان قصدىگه كىبرىكلرىنگ فوجى،
كۇنگىل ملكىگه يغما سالىدى، سرباز ىنگگه سلّما.

يوزىنگنى بىر كؤرىب گلچهره لر بۇلدى بارى تسلىم،
سهى قىدلر هم ايتور سرو طننازىنگگه سلّما.

سؤكىب بىزنى رقىب آلدیده اسرو محترم قىلدىنگ،
قوانىب دېر كۇنگىل هر دم ، «بو اعزازىنگگه سلّما!»

توگت حُسن ختام اىلب چو سؤزنى يخشى باشلىسن،
سۇخندانلر دېسىن: انجام و آغازىنگگه سلّما!

كابل، ۱۳۷۰-يىل، حوت آيى

دعا و سلام

صبا، اېسردە بۇلېنگ توشسە بېزېنگ اويگچە،
يېتور دعا و سلاميني اندخويگچە.

قدم ادب بېلە قۇي بارسنگ آستانىگە،
يوزىنگى سورت يېتىشىنگ اگر او كويگچە.

وصال مزدهسى مجروح دلگە مرهم اېرور،
مثل كە بيتگوسى دير اېر يراسى تۇيگچە.

فغان كە غربت ارا ھى دېگونچە عمر اۋتدى،
زمانە چۆزمەدى مھلتنى ھاي و ھويگچە.

مېنى قووانتيرور اۋتميش شكوهىنگ آرزوسى،
نې تانگ كە يانە بير آقن سوو كېلسە جويگچە.

نېچوك حقىنگ قىلە آلكوم ادا كە مديونمن،
بوتون وجوديم ايلە سېنگە، تار مويگچە.

مزار شريف، ۱۳۷۱-يىل

اېرك بوستانى

يشە بهادر اولوس جهانده، هميشە بۇل سر فراز و آزاد،
كە ظلم قصرىنى بوزدىنگ آخر ستمسيز اوى اېنگونگ اېندى آباد.

سېنى گھى زور و گە فسون بېرلە توتقون اېتماقچى اېردى ياو، لېك
اولوغ ھدف سارى يوردىنگ اۋلمى جفاچى مستكبر اېلگە منقاد.

بۇيىن اسارتگە ھيچ سۈنمى كورشدىنگ آزادلىك يۇلېدە،
چېكىب قد اېندى سېن اېرك بوستانى اېچرە يشنە منال شمشادا!

ظفرگە يېتىدى كورەشىنگ آخر سېنىنگ بويوك آرمان يۇلېدە،
شكوهلى قۇزغالان وطنده بو آرمانىنگگە قۇيدى بنياد.

كورە شدى محروم ملتىلر اۋزىگە اېركىن حيات ايستب،
نېچوك كە بير عمر وصل اميدىدە تاغ اوزە تېشە چېكىدى فرهاد!

یاریتدی آخر بو یولنی آزادلیک قویاشی وطنده پارلب،
بو یارقین یولده آلغه بورگه یلر ایندی برچه اولوس بولیب شادا!

بو حادثه آلتین ایله تاریخ پیراغیگه یازیلگوسی دیر،
که صیدلر اوزدیلر توزاقنی اسیر توشدی اولرگه صیادا!

بوتون اولوس ایندی اوشبو پارلاق قویاش یاغدوسیده یوریب یول،
اېریشگوسی بخت و تینچلیککه، وطنده توزگوسی دایم اعیاد.

آچونده تابار اثر بشردن، امانده بول، ای قویاش، شردن،
که ملت آیدینلیگینگده قیلسین ایناغه لیک، تېنگلیکنی ایجاد!

مزار شریف، ۱۳۷۱-یل

هیچ کیمچه بولمه دیک

علم و دانشدن گبور دیک، هیچ کیمچه بولمه دیک،
هم فضیلتدن دم اور دیک، هیچ کیمچه بولمه دیک.

علم و فن کسبیگه بېل باغلب مدام اخلاص ایله،
مکتب اېشیگین سوپوردیک، هیچ کیمچه بولمه دیک.

دانه تېرگوم دېب، ادب نینگ خرمیندن، وای کیم،
باشیمیزگه قوم ساووردیک، هیچ کیمچه بولمه دیک.

تانگگه تېگرو اینتیلیب هر تون کتاب و شعرگه،
کوزدن اویقونی اوچوردیک، هیچ کیمچه بولمه دیک.

خدمت اېتگوم دېب، تیل و فرهنگیمیزگه، تینمه یین،
خامه یپراق اوزره سور دیک، هیچ کیمچه بولمه دیک.

باشقه لرچه بیزده هم فهم و ذکاوت بار ایدی،
بیز اونسی قیده ایتوردیک، هیچ کیمچه بولمه دیک؟

اؤزگه لر پول كېنىدن هر يان چاپىب تاپدى «مراد»،
بىز بىلىك آرتىده يوردىك، هيچ كىمچه بۆلمه دىك!!

شعر و تحقيق و كتاب و دفترىنگ بېكار اپكن،
چون بولرنى دېب يوگوردىك، هيچ كىمچه بۆلمه دىك!!

اپندى بىلدىك كىم بو ايشلر برچهسى اپرمىش عبث،
عمر بېهوده كېچوردىك، هيچ كىمچه بۆلمه دىك!!

باشقه بىر شغل اختيار ايتسك تاپردىك اعتبار،
بىز بىلىمنى آلفه سوردىك، هيچ كىمچه بۆلمه دىك!

بىزنى عىب اېتمىنگ كه بو آسىغىسىز اؤتگن عُمردن،
شكوه گه گر تىل اؤگوردىك، هيچ كىمچه بۆلمه دىك!

شېرغان، ۱۳۷۱-يىل

مىزان آيى نىنگ بىرىنچىسى

صاحبقران امير تېمور تولدى نىنگ ۶۶۰ يىللىگىگه بېغىشلانگن

فاتح امير

اي جهاننى چاوى توگن تېنگسىز صاحبقران،
هر نېچه اېسكىرسه دنيا عظمتىنگ بۆلگى عيان.

سېنگه دارا و سکندر تېنگ بۆله آلور قچان؟
كىم حقيقي قهرمان سېنسن، اولر بىر داستان.

«كوچ عدالتده!» دېبه، قۇيدىنگ بويوك دولت اساس،
قدرت و شان و كمالا تىنگگه تن بېردى جهان.

كۆره گانى سلطنت نىنگ منگو آنارى بېرور،
آلتى يوز يىل دىر كه سېن توزگن نمۇندن نشان.

اي بويوك تېمور، اولوغ لشكر باشى، فاتح امير،
فخرلى نلمىنگ اونوت بۆلمس نېچه كېچسه زمان!

تېترر اېردى بېر سمندىنگ نىنگ توياغى آستىده،
هم تىورتدى اۇقنىگگه قلغان بولوتدن آسمان.

دایما علم و ادب اربابییگه حامی ایدینگ،
سهن کبی دانا امیر اؤتگن اېمس دیر هیچ قچان.

فخر بیرله تیلگه آلورمیز اولوغ نامینگ سېنینگ،
بیره مینگدن دیر وطن اهلی بوگون کؤپ شادمان.

مزار شریف، ۱۳۷۵-ییل

ناز نازهسی

مونچه رعنا دیر کبلیشگن سرو طنازینگ، صنم،
کیم خرامینگ چاغی اېلنی محو اېتر نازینگ، صنم.

وسمه سیز مشکین هلالینگ حُسن افلاکیده طاق،
سورمه سیز هم اسرو قتان ایکی غمازینگ، صنم.

ناز نیتلر نازنی سېندن کپره ک اؤرگنسه لر،
ناز نینلیک مکتبی نینگ درسی دیر نازینگ، صنم.

سهن نېچوک بیر جلوه بیرله جاننی تسخیر ایلهدینگ،
کیم یوق اؤزگه کورکه بایلرده بو اعجازینگ، صنم.

هر طرف باقسم کؤز آلدیده مجسم صورتینگ،
قی تامان بارسم قولاییم توله آوازینگ، صنم.

جور نی جانیمگه ساتقین آلمیشم سیزنی سېویب،
چون قالورمن نازه، بؤلسه اؤزگه همرازینگ، صنم.

آه كيم، زلفينگ بېكين بختيم قرا بۇلگنده هم،
نېتدى بۇلسم بيز نفس، بيز لحظه دمسازينگ، صنم.

ناتوان كۈنگليم قوشى اوچسین نې جرأت بيزله كيم،
أوله ماقفه شيلتیب ديز ايكي شهbazينگ، صنم.

مزار شريف، ۱۳۷۵ يیل
سنبله آيى نېنگ ۶/۵ كېچەسى

سيزنى سپورمن!

ای حُسن اېليده حور لقا، سيزنى سپورمن،
تاپينگ بو گۈزليلكده بقا، سيزنى سپورمن!

ياشسيسز، ياشنگيز فخرلتيب اوشبو آچونده،
حقدن بو اېرور مېنگه رجا، سيزنى سپورمن.

كۈز تېگمه سين او يوزگه كه غايتده گۈزل ديز،
تعويذ آلينگ همده دعا، سيزنى سپورمن.

بو حُسن و ملاحت بيله بو خُلق و نزاكت،
تنگريدن اېرور سيزگه عطا، سيزنى سپورمن.

جان گلشنیده مهرينگيز ايلديز قيليپ اۈسگن،
يارب، بو نېچوك مهر گيا، سيزنى سپورمن.

زلفينگگه كۈنگيل باغله ديم، اميديم اوزون ديز،
كۈرمنگ مېنگه حرمانتى روا، سيزنى سپورمن.

شایستہ لیگیم بولمسه ہم خدمتینگیز گہ،
بیزدن ایہ منگ مہر و وفا، سیزنی سپورمن.

عشقینگ یولیدن یانماغیم امکانی یوق، ای یارا
گر کبلسه وفا یا کہ جفا، سیزنی سپورمن.

جان مؤنسی تون کون چوخیالینگیز ابرور، بس،
یوق بوندن اوگون باشده هوا، سیزنی سپورمن.

سہوماق نی اولوغ بخت مہنگہ سیز کبی آینی،
قیلمنگ ینہ بختیمنی قرا، سیزنی سپورمن.

محنت نہچہ چیکسم سیز اوچون، مہنگہ بو راحت،
در دینگیز ابرور عین دوا، سیزنی سپورمن.

سہوگیم چین ابرور سیز گہ، اؤرین شہہ گہ یوق دیر،
سؤزیمگہ اینانینگ، بہ خدا، سیزنی سپورمن.

اظهار محبتدہ تیلیم بیرلہ دلیم بیر،
قولیمگہ ابرور تنگری گوا، سیزنی سپورمن.

عمر اؤتدی، ولی فتنہ چی قاش و کوزینگیزدن،
باشیمگہ توشیب طرفہ بلا، سیزنی سپورمن.

باشینگیز اوزون بؤلسمین و ہم حسنینگیز افزون،
ایلپ حقینگیز گہ بو دعا، سیزنی سپورمن.

اؤز سہوگیسینی سیز گہ لیب ایلہدی اظہار،
نؤلغی دہستگیز سیز ہم اوتگہ: «سیزنی سپورمن»؟

اسلام آباد (پاکستان)
۱۳۷۶ ییل، جوزا آیی نینگ ۲۸/۲۷-کچہسی

هرنېچه دېدېم كه كون-كوندين اوزهى سېندېن كۈنگول،
وه كه كون-كوندين بترراق مېتلا بۇلدم سئگه.

نولې

سېوگى رمزى

سېنى كۈرگن زمان مېرىنگ اۋتى توشگندى جانىمگه،
يىراق، بىلمسدىم اوشبو عشق اۋت سالگى جهانىمگه.

بو عشق اېرمىس، هوس دىر دېب، نېچە وقت ايندەمى يوردىم،
بېرىلمى توغىو و احساسگه، باقمى روانىمگه.

كورشدىم كۈپ سېنىنگ عشقىنگ سپاهىگه توريب قرشى،
بو قوج اۋتروسىدە مغرور اۋلىب تاب و توانىمگه.

خيالىنگ نقشىنى يووماق اوچون دل لوحىدن بىر يۇل،
تېەندىم نېچە يىغلىب ياشىرىن اشك روانىمگه.

ولېكن پرچه كوششئتر بسو يۇلسدە بۇلدى بېمېردە،
كۈنگىلگه اۋرتكەدى نقش خيالىنگ، بلكە جانىمگه.

او اۋتدن كىم كۈنگىل ملكىگه ياقدى اۋتلى رخسارىنگ،
نه يالغىز كويدى جان، بل توشدى اۋت هم خان و مانىمگه.

حياتىم نىنگ گۈزل مضمونىگه ايلندى چون عشقىنگ،
لب آچسېم سۈزگه، نامىنگدن بۇلك كېچمس زبانىمگه.

نېچوك سېوگى اېرور، نې عشق بو، قندەى محبّت كىم،
وجودىمنى بوتون تسخىر اېتىب يوغرىلدى قانىمگه!

كۈنگىل گلزارى يشىبدىر بوگون مېرىنگ بهارىدن،
كېل اېندى لطف ايله سىر اېتگەلى بو بوستانىمگه.

كولىب بختىم قوياشى بۇلگى اقبالىم تونى آيدىن،
اۋشل دم كىم هۇمادېك سايه سالسنگ آشانىمگه.

قىلور ياشلىك، توشونمس نظمىدن او سېوگى رمزىنى،
خدايا، بىلدىر اوشبو سىرنى ياش نامهربانىمگه!

اسلام آباد - پشاور

۱۳۷۶-يىل سرطلن آيى نىنگ

۱-۲ كوتلرى

حُسنىگه قوشر حُسن توشیب زلفى یوزیگه،
گلبرگى اوزه سنبلى چیرماشنى سپورمن.

دلداردن اؤزگه مېنگه یۇق عشق ارا همراز،
او رازگه محرمنى، او سرداشنى سپورمن.

عادته زمان خوبلری باینی سپورلر،
تانگ یۇق دېمسه مېن کبی قلاشنى، سپورمن.

«کیمنى سپوه سن؟» دېب، سؤره سه یار، دېگه یمن:
«سېن یاشنى، پریشنى، قلم قاشنى سپورمن!»

مزار شریف، ۱۳۷۶-ییل، ۱۰ سرطان

کۆککه یېتر باش

یاشینگ قریگن دېمه که بیر یاشنى سپورمن،
قدیم نېچه یا بۇلسه، کمان قاشنى سپورمن.

او شوخ کؤریب تېلبه لیگیم مېنگه تاش آتسه،
سورتیب کؤزیمه هم اؤییب او تاشنى سپورمن.

یات اېرمس او آی مېنگه، اېرور اصلیده قرداش،
یاتدن مېنگه نې فایده، قرداشنى سپورمن.

باشیمده چو سوداسى، سرافراز لیگیم شول،
بو فخر بیلن کۆککه یېتر باشنى سپورمن.

کؤز تینمسه هر تون ییغیدن هجریده تانگ یۇق،
یاشده یوزى عکسینی کؤریب یاشنى سپورمن.

کۆک اوزره ینگى آى و باغ ایچره نرگس اؤلسین،
صدقه کمان قاشینگکه، قربان قرا کوزینگکه!

کوزگو گه باقمه آرتیق، کوزیمگه باق کیم ابرور،
گلدېک یوزینگکه مفتون، حیران قرا کوزینگکه،

کۈنگلیم اویسده مهمان دایم سېنینگ خیالینگ،
کیم نینگ خیالی، بیلیم، مهمان قرا کوزینگکه؟

محض التفاتیدن دیر حالیمگه باقسه گاهى،
یوق ابرسه، کیم بیرالگی فرمان قرا کوزینگکه؟

اۈتکیر نگاه بیرله کۈنگیل سۈزین اۈقیرسن،
راز دلیم اېمسدیر پنھان قرا کوزینگکه.

تورک پری نژادیم، یېتمس گۈزلیک ایچره،
هند و ختا و روم و ایران قرا کوزینگکه!

تاغ هم کویر ماموقدېک اوتلوع نگاهینگیزدن،
نی جرأت ایله باقگی انسان قرا کوزینگکه؟!

قراکۈزوم، کھل و مرد ملیغ اېمدى فن قیلغیل،
کۈزوم قراسیده مردم کبی وطن قیلغیل.
نوابی

قرا کوز مدیحه سی

قیدن ناپیلدی آغریق، بیلمان، قرا کوزینگکه،
یا تیگدی مو یامان کۈز، ای جان، قرا کوزینگکه؟

دنیا قرانغو بۈلدى کۈزیمگه تا اېشیتدیم،
بیمارلیک قیلیب دیر جولان قرا کوزینگکه.

کۈز آغریغینگنی تینگلب آچدیم دعاگه قۈلنی،
حقدن تیلپ شفا و درمان قرا کوزینگکه.

نظم اہلی کوزنی کافر دہرلر، ولی مہنیمچہ،
کافر او کیم کہتیرمس ایمان قرا کوزینگگہ!

بیر شعر بیرلہ بؤلمس وصفی ادا کوزینگ نینگ،
توزسم کبرہک غزلدن دیوان قرا کوزینگگہ.

کیپریکلرینگدہک آچیب قؤلنی دعاگہ دہرمن:
«بہرسہن شفای عاجل یزدان قرا کوزینگگہ!»

مزار شریف،

۱۳۷۶-ییل، اسد آبی نینگ ۳/۲ کچہسی.

کوکردی چمن گلہذاریم قنی،
سہی سرو بؤلوق نگاریم قنی؟
مولانا لظنی

قوانچ و تینچ

مہنینگ تورک تازی نژادیم قنی؟
بری چہرہ حور زادیم قنی؟

وفا ایستب اوندن، جفا تارتہمن،
یہتیشسہ قولاغیگہ دادیم، قنی؟

نی تانگ ایستہمس کونگلیم اہل الفتین،
کہ اوندن بؤلککہ ودادیم قنی؟

سفرگہ بارورمن کورالمی اونسی،
کہلیب قیلسہ بیر خیر بادیم، قنی؟

ہدیہ قیلردیم قدومیگہ جان،
مہنینگ ساری قویسہ بیر آدیم، قنی!

جهانده او آي عشقيدن تشقري،
قووانچيم، تيهنچيم، عماديم قنى؟

ايمان لحظه فارغ اونينگ ياديدن،
او هم قيلسه بىر لحظه ياديم، قنى؟

ني ابرميش لىبينگ مرادى، دېدينگ،
وصالينگدن اوز گه مراديم قنى؟

مزار شريف،

۰۱۳۷۶-يىل، اسد آيى نينگ

۲۵/۲۴-كېچەسى

حسن بهارى

هر كيم كه سپور سىز كىي بىر كۆزى قرانى،
اؤز جانينگه ساتقين آلور البتّه بلانى.

يوز شُكر كىيم اول بو بلا مينگه يۇليقدى،
تنگرى اؤزى چون كوردى روا اوشبو عطانى.

قىدن كۆزىنڭىز اؤرگنه دىر فته چىليكنى،
كىمدن سبق آلور قاشىنڭىز ناز و ادانى؟

سىزنى سپوه من دېرمن و سىز شىبهه لنور سىز،
تانوق كېتيرهى، بۇلمه سه، سپوگىمگه خدانى.

چون صاف كۈنگىللى سىز و هم پاك ابتكلى،
پس، قدر قىلور سىز، گۆزه لىم، صدق و صفانى.

هر يىرده كه بار حسن، اونينگ زېبى حيا دىر،
حق سىزگه عطا قىلگن اؤزى كورك و حيانى.

قاصد قنى تا سیزگه پیامینى یتیرگی،
هر تانگ مهن و یاردمگه چقیرماق صبانى.

هر نېچه که عمریمنى خزان قیلدی غمینگیز،
سیز حُسن بهارید، تاپینگ نشو و نمانى،

نبضیمنى توتیب کۆردى طیب، آیدى چکىب آه،
«کیم عشق مریضیگه یازهى قیسی دوانى؟»

اؤتگن کبچه سهوگینگیز و کؤنگلیم حقیده، کؤپ
اؤیلردیم و هاتقدن ایشیتدیم بو ندانى:

کای پاک محبت یولینى تله گن انسان،
عمرینگ باریچه سهوگین اؤشه کؤزى قرانى!

ایران، (مشهد- مازندران یۆلیده)

سه شنبه کونى، ۱۳۷۶- ییل ۲۸- اسد

ساغینیش

سیزنى کوتیب ایکی کۆزیم یۆلده قالدى، کېلمه دېنگیز،
یا ایشانمى سؤزلریمگه سهوگنیمنى بېلمه دېنگیز؟

یا که بېلیب اوشبو سرنى، ذره بها بېرمى اونگه،
اؤزنى تفاقگه سالیب، بېزنى کۆزگه ایلمدېنگیز؟

سؤنگگی کؤریشگنده دېدیم: «یانه قچان سیز کېله سیز؟»
اینده مەیین کپتدېنگیز و آرقه گه اؤگرېلمه دېنگیز.

غم بېلیدن قؤپدی توزان، بۆلدى کؤنگیل باغى خزان،
چون تره تیب گل کبى عطر اونده سیز آچېلمه دېنگیز.

گرچه هوس دېنگیزیده کؤپ تاپیلور تاش و صدف،
عشق محیطیده سیز او اینجو که تاپېلمه دېنگیز.

سیزنى سؤره ب بارگی اېدیم، بۆلگنیده مېنده علاج،
مهن سرى سیز آیلر اؤتیب بىر یۆلى شاشیلمه دېنگیز.

«دلگه دل نینگ یولی بولور» دېگنی یالغان س. زاپکن،
اۋرتەدی کۋنگلیم غم اۋتی، اونگه دوا قلا، دېنگ. ن.

ای قاره کۋزلی م. ه. لیم، سۋزلی بار. ع. سلیم،
بیزنی اونوتمنگ گۋزلیم، گرچه سۋرەب کپام، دینگیز!

مزار شریف، ۱۳۷۶-ییل سنبله دن ۱۶

منگو نشانه

اوجماخ گللی، جان جوهری، ای در یگانه،
کۋر، کیم نی فسون آیلەدی اظهار زمانه:

سالیب آلیس ایرولیک ارامیزگه، فغان کیم،
هجرینگده کۋزیم یاشینی آقیزدی روانه.

مقصد بو ادبگاھده بۇلماقصدن اصلا،
دیدارینگیز ایدردی مېنگه، تدریس بهانه.

اېندی که یوزینگ نوری کۋزیمدن نری توشدی،
جاندن چیقروور درد و الم ناری زبانه.

هجر اۋتی بو نوع اۋرتەسه جسمیم کبچه-کوندوز،
بالله که تیریکلیک اۋزی دیر مېنگه گمانه.

لېك اونگه قدر كيم بار اثر سؤنگگى نقصدن،
او دمگچه كيم رزقيم ابرور سوو بيله دانه.

جان مۇنسى دیر يادینگیز، ای جان، مېنگه هر کون،
هر تون ینه نامینگیز ابرور ذکر شبانه.

مهرینگى كؤنگیلدن چیقريش؟ وه، بونې سؤز دیر!
ذرات وجوديمده بو مهر ایتدی چو خانه.

ممتازسيز آدم اېليدن، هر نېچه كيم بار،
برچه كېشىگه آدم و حوآ آته-آنه.

صورتده بشر، خو ده ملك، حُسن جهتدن،
سيز حورگه همشيره، پريلرگه دوگانه!

اېسكيردى بوگون قيس ايله فرهاد حديثى،
مېن سېوگى حقيده یره-تهى ینگى فسانه.

بو نکتەنى انگلرسيز اوقيب شعرلریمنى،
کیم کؤنگلیم اویسی گنج محبتگه خزانه.

سيزگه یتيشه آلمه-بين ارمان بيله اؤتسم،
بو شعرلريم قالگوسيدير منگو نشانه.

هر دور، جهان بارېچه عشق انجمنیده،
بؤلگى كؤنگیل اهلیگه بو اشعار ترانه.

اون چېکمه، لیب، اېندی غمینگ شرحینى بس قیل،
کیم عشق غمیگه یؤق اېکن حد و کرانه.

مزار شریف، ۱۳۷۶-ییل ۱۵-۱۰ میزان

سېن كولىب باقسنگ اگر...

سېن كولىب باقسنگ اگر مېنگە،

جهان گلگە تۇلر،

تانگدە شېادە اپسر،

عطر ياييب

غنچە كولر.

سېن كولىب باقسنگ اگر مېنگە،

قوياش نور ساچر،

هر تامان سېزە اوسر،

گل آچيلر،

كۆكلم اۇلر.

سېن كولىب باقسنگ اگر مېنگە،

صفا جوش اوريب،

شودرينگ گل يوزيني

يووگەلى

آهسته سولر.

سېن كولىب باقسنگ اگر مېنگە،

قوانگى عالم،

خلق بيرم توزر و

خوشليک ابتر

عيد بۇلر.

بو اسيرنگ سرى كيم،

بۇلدى سېنى كۆرگەلى زار،

بیر یۇلى كۆز اوچیدن

لطف ایله باقسنگ

نې بۇلر؟

تېلبەدېك هجر المیدن

اؤكیریب ییغلرمن،

اوشبو حالیمنى كۆریب

عاقل و دېوانه

كولر.

مېنى زار اېتمه فراقینگده

كه آھیم توتونى،

يېتسه گلشنگە،

گل و ياسمن و

لاله سۇلر.

سېنى چون سېودى كۆنگيل،

اېلەمە بى پرواليك،

يۇق اېسە، مهر بولاغى

قورير و

سېوگى اۇلر.

مزار شريف، ۱۳۷۶-يىل، عقرب آيى تىنگ

۱۵/۱۶-كېچە پى

غم توتونى

بىر كۆرىنىپ چەرە ياشىردى قوياشىم، كىم دېسىن،
ساجدى يۇلدوز دېك ىنە ھجرىدە ياشىم، كىم دېسىن.

او، سۈزى شىگر، اۋزى شىرىن غمىدە، واى كىم،
زەر اېرور كامىمگە تانگن نان و آشىم، كىم دېسىن.

وصلى يۇلىدە اېرور سعى و تلاشىم كۇپ، ولى
بىلمە نم، يىتگى مو مقصدگە تلاشىم، كىم دېسىن؟

كويىنىنگ توپراغى ساورىلسە باشىمگە عىب اېمس،
بلكە يىتگى كۇككە بو فخر اىلە باشىم، كىم دېسىن.

قاچدى تايم، سۇلدى عمرىم گلشنى، ياشىم قىرىپ،
رحم قىلمس حُسنىگە مفرور ياشىم، كىم دېسىن.

ھر نېچە غم فوجىگە قرشى كوره شىسم ھجرىدە،
اوپرە گى مغلوبىنگە بو سواشىم، كىم دېسىن.

اورەمى توپراغىنى بېرمم ارم گلزارىگە،
كاش اۋشە اوچماخدە بۇلسە بودوباشىم، كىم دېسىن.

او قوياش غىر آسمانين ياروتورنى اۋىلەسم،
اۋرتنور رشك اۋتى بىرلە اىچ و تاشىم، كىم دېسىن.

غم توتونى دىر هوا مېنگە، يورەك قانى غذا،
بىل كە سېنسىز بو اېرور طرز معاشىم، كىم دېسىن.

مزار شريف،

۱۳۷۶-يىل، جمعه كوني عقرب آبي دن ۲۳

شمالگہ ساوریلگن کول

ای، مہندن سبب سیز رنجیگن ماک،
عرضلب یورماقدن زہریکمہ دینگ می؟
بہاری تاشا کۈنگلینگ باغستانیکہ،
مہرو وفانہالین اہکمہ دینگ می؟

غضبینگ اۋتیدن اۋتیندہی کویسب،
شمالگہ ساوریلگن کولگہ اۋخشہ یمن.
ادہشیب، کیم سری باررنی یلمی،
بیکہسی قاولہ گن قولگہ اۋخشہ یمن.

مہر سیزلیک کۈرگز گنینگدن پیری،
ہر کبچہ قان یغلب، ہر کون قان یوتدیم.
بیزاق، سریم اہلگہ بۈلمہ سہن دہب فاش،
اۋزیمنی سہن اہستہ گنینگدہی توتدیم:

یوزینگگہ باقماقنی منع اہتدیم کۈزگہ،
نامینگنی آشکارا تیلگہ آلمہ دیم.
لہکن، کبچیر مہنی، شونڈہ ہم سہنی،
سہوماقنی کۈنگلیمگہ منع اہتالمہ دیم.

کہل، اہتدی مبارک پیرم ہم یقین،
تہنگری حقہی، کدورتلرنی اونوت.
روزہ آیسی، لیلۃ القدر حرمتی،
یازوغیمنی کبچیر، گناہیمدن اۋت!

سہنگہ غرور، استغنا یرہ شر، لہک
گاہی بپچارہنگگہ ہم بیر نظر سال.
آوارہ لیک کویگگہ اولاقتیرمہ،
اونی، اہتدی مہرینگ پناہیگہ آل!

مزار شریف، ۱۳۷۶-۱۳۷۶ میل جدی آبی نینگ ۲۵/۲۶ کبچہسی
(۱۴۱۸-۱۴۱۸ میل رمضان آبی نینگ ۱۵/۱۶ کبچہسیگہ نینگ)

۱- اوشبو تلقین، بویوک عارف شاعر ابوالمعانی میرزا عبدالقادر بیدل نینگ
قویدہ گی بیٹی اساسیدہ کپلتیریلگن:
باغی کہ بہارش ہمہ سنگست- دل تو،
دشتی کہ غبارش ہمہ آہست، دل ما.

آسمانگه قسۇل اوزاتیبمن تیلب سیزدن مدد،
قۇلدەنگیز، کیم ییتمس آی دامانیکه یدیم مہنینگ.

یوزنی سورتیب آستانینگیزگه دہر ییغلب لیب،
غم یوکی بیرلہ بوکیلگی نیچہ بو قدیم مہنینگ؟

مزارشریفہ (قوتلوغ روضہ، مطہر حرم)

۱۳۷۶ - ییل، جمعہ کوئی ۳ - دلو

ولیلر سلطانیکه مراجعت

یا علی (رض)، حق ارسلانی، ای اولوغ جدیم مہنینگ،
کاش ابگیلسہ روضنگیز تعظیمده قدیم مہنینگ.

تہلبہ کۈنگلیم مبتلا بۈلمیش دواسیز دردگہ،
فاطمہ (س) حق، قیلینگ درمان، بویوک جدیم مہنینگ!

گرچہ ڈریاتینگیزدنمن، گناہیم کۈپ اوچون،
یۇق، اۈزیمنی سیزگہ نسبت بیرگہلی حدیم مہنینگ.

کہلتیریب سیزنی شفیع، اللہدن ایسترم مراد،
آیدین اہتسین حق دہب، او آیدن کۈز و خدیم مہنینگ.

اولہ فانی بۇلماق ایستر کۈنگلیم او گل شوقیدہ،
کیم آچوندن رنگیم اۈچسین، قالہسپن ردیم مہنینگ.

جنونیم، آہ، کہ عشقینگدہ کون سہ یین آرتر،
اولوس ایچیدہ نچوک اپندی اعتبار اسرہی؟

صفاگہ تۇلسہ کۇنگیل مہردن، یوقالور کین،
نچوک بیراوغہ بو کوز گودہ مہن غبار اسرہی؟

اگر چہ عیب بیلور سادہ اپل اونگہ عشقیم،
اؤزیمگہ، تا کہ تیریکمن، بو افتخار اسرہی.

آلیب کۇنگیلنی، کبرہ کسیر اپکن دہب، اسرہمدی،
بو بی کبرہ کتی، کبرہک اپندی خوار و زار اسرہی.

خدای، کۇنگلیگہ شاید کہ مہر قیلسہ عطا،
لییب، کپل ینہ اؤزنی امیدوار اسرہی.

مزار شریف، ۱۳۷۶-ییل دلو آیی نینگ ۶/۷ کچہسی

کوز قراچیغی

کپل، ای کۇنگیل، سہنی ہجرانده بُرد بار اسرہی،
نچہ غم اپتسہ ہجوم، اؤزنی استوار اسرہی.

چکیب ریاضت اپریشسم وصالیگہ، نی عجب،
تیمنی خوار توتہی، جانی ببقرار اسرہی.

قۇلیمدہ لالہ عذاریمدن اپسدہلیک چون یوق،
کۇنگیلدہ سہوگیسی داغینی یادگار اسرہی.

کۇزیم یوزینگدہ گی خالینگ خیالیدن آیدین،
بو کۇز قراچیغینی پاک و بی غبار اسرہی.

سر اسرہ یالمہدی دہب، بیزنی مونچہ یازغورمہ،
کہ سہوگی رازینی تا جان تیمدہ بار، اسرہی.

دەر آشوبیدن آرامینگ یوق ابردی، ای کۆنگیل،
سېنگه بدزام ایلهدی شوخ دلارامینگنی هم.

اېندی کیم محروم بۇلدینگ دولت دیداریدن،
بېتکیزه آلمس سن او مهوشگه پیغامینگنی هم،

قیل طلب زلفی خیالیدن قرا بختینگگه کام،
عارضی یادیده یاروت صبحی یوق شامینگنی هم.

ایسته سنگ کیم سر عشقینگ بیلمه سین بیدردلر،
بیغله کۆزدن یاش چیقرمى، یونگیل آلامینگنی هم.

لیله القدر او کېچه کیم توشده کؤرسنگ یارنی،
انگله یلدا هجری بیرله کېچکن ایامینگنی هم.

نی تقافل دیر که بیر باقمی کۆزینگ بېماریکه،
خسته دن توتدینگ دریغ، ای دوست، بادامینگنی هم.

چون «مېنى جاندن سپور» دېب، رنجیدینگ، قیلدیم قرار،
تیلگه آلمسلیککه اوصافینگنی هم، نامینگنی هم.

پاک سېوگیمنی، اگرچه، بیلدینگ اؤز نامینگگه عار،
تشله مه حرمانده بو بېعار بدنامینگنی هم.

سېوگی جرمی

ای کۆنگیل، دوران میسر قیلمه دی کامینگنی هم،
سؤنمه دی عشرت مییدن تۇلدیریب جامینگنی هم.

قۇیگن ابردی رنجدن تقدیر آغازینگ اساس،
درد بیرله اېندی بیتکزگوسی انجامینگنی هم.

یار هجری بوزدی اشکینگ یا مغیریدن کۆز اوین،
نی عجب، یاپسه پریشان قاردن تامینگنی هم.

گر سوچوک سۆزگه اېمسمن لایق، ای جان، بئده نئی،
بې نصیب اېتمه نثار اېلرده دُشنامینگئی هم.

كۆنگلینگ ایستر یارنی وصلینگگه قیلینگ کامیاب،
گاه گاهی یۆقله گیل بو زار ناکامینگئی هم.

سېوگی جُرمی نینگ جزاسی گر اؤلیم دیر، ای كۆنگیل،
عشقینی ترک ایلهمه، حُکم اېتسه اعدامینگئی هم.

مزار شریف ۱۳۷۶-ییل جمعه کونی،

حوت آی نینگ ۲۲ سی

تجلی كۆز گوسی

سیزنی سېوهمن، سیز مېنى خوش كۆرمه سنگیز هم،
قاشیمگه كېلیب بیر نفس اؤلتورمه سنگیز هم.

گر ساغ بۆلهی، خواه كسل، سیز بیله كۆنگلیم،
حالینگ نېچوك، ای خسته دېبان، سؤرمه سنگیز هم.

حدیدن آشیب سېبودی كۆنگیل سیزنی، اؤلر زار،
سیز جورنی حددن اونگه آشورمه سنگیز هم.

گر قتلیم اېرور مقصدینگیز، قهر نی حاجت،
هجر اؤلديره دیر بیزنی، سیز اؤلدورمه سنگیز هم.

بو تېلبه نی بیر یؤل آووتینگ وعده بېریب وصل،
سؤنگ، میلی، اؤشه وعده ده سیز تورمه سنگیز هم.

حق نوری تجلی سیگہ دیر کوز گو یوزینگیز،
مہن خود باقہ آلم اونی یاشورمہ سنگیز ہم.

ای تاش بغیرلی گۈزل، اۈلگوم غمینگیزدن،
باشیمگہ جفا تاشینی یاغدورمہ سنگیز ہم.

سہوگینگیز ابرور، بۈلسہ تیریکلیکدہ قووانچیم،
کۈرگوزمہ سنگیز مہر و قووانتورمہ سنگیز ہم.

مزار شریف،

۱۳۷۷-ییل، حمل آیی نینگ ۳/۴-کېچەسى

اېزگو مقال

طالع قنى، دېسم كه وصالینگ بيله خوشمن.
گر ممكن اېمس وصل، خيالینگ بيله خوشمن.

كۈنگلیمگه تېەنچ اۈلدى قدينگ يادى عصادېك،
جان گلشنیده تازه نهالینگ بيله خوشمن.

گل سیریدن آچیلمهدى هجرینگده كۈنگیل، لېك
سېن آینی كۈریب توشده، جمالینگ بيله خوشمن.

حسن آیتی معناسېنى بېر نقطه دن انگلې،
اۈرگندیم، اۈشه یوزده گى خالینگ بيله خوشمن.

تېنگ توتماق اېمس رسم وفا سیزگه بېراونى،
نې تیل بيله ایتەى كه همالینگ بيله خوشمن.

بۇلدىنگ عدم او تار آغيز اسرارىنى اۋىلب،
ای خسته كۇنگىل، فكر محالینگ بىله خوشمن.

سۇردىنگ لىبدن كام، جسارت قىلىپ اظهار،
بۇق گرچه، جواب اونگه، سوالینگ بىله خوشمن.

توركي غزل اۋلگن تىگه بېردى سۇزىنگ جان،
فخرىنگ شو، لىب، اېزگو مقالینگ بىله خوشمن.

مزار شريف،

۱۳۷۷-يىل ۲۵-جىل، سە شنبە كۈنى

قۇيمە مەنت كىم يوزىمدېك پاك يوز ھىچكىمدە يۇق،
بويىلە عشق پاك ھم كىم مېندە باردور، كىمدە بار؟
تواى

عفتلى كلام

ایمان كېتىرورمن، دېسىنگز مېنگه: يوزىم پاك،
سيز داغى اينانینگ بوسۇزىمگه كه كۇزىم پاك.

شكسىز آقروور باقسە يوز ىنگىزگە يامان كۇز،
نېچون كىم اېرور ذاتىنگىز، ای آھو كۇزىم، پاك.

قدسىتېم اثباتگه محتاج اېمس دىر،
چون كېلدى تمىز اصلېم، اريغ نسلېم، اۋزىم پاك.

عفتلى كلامىمگه كىشى عىب تاقالمس،
گوھردېك آغيز حقەسىدن چىقدى سۇزىم پاك.

پاكىزە فضا نخل وجودىمگە بېرور قوت،
سو تازە مېنگە، لقمە حلال، آش و توزىم پاك.

اڳنیمده اگر فاخره اطلس یوق، اہمس عیب،
فخریم شو کہ فقر ایچره الاچہ و بوزیم پاک.

اؤتلوغ یوزینگیز اؤرتہسہ بغریمنی کباب اول،
آقیزسہ ساووق مہرینگیز اشکیمنی، موزیم پاک!

مزارشریف،

۱۳۷۷-ییل نور آیی نینگ ۰۱۳ ی

خیال

وصف ابتگہلی اینگیچکہ بیلینگنی خیال ایله،
کؤنگلیم قیل اوچیدہ بو خیال محال ایله.

تا یپر و کؤکدہ دعوی حُسن اہتمہسین کیشی،
آی و قویاش و گلنی اویلتیر جمال ایله!

لعلینگ تکلم اہتدی، مہن «آری، بلی» دہدیم،
آیتور کولیب: «بلی، تیلور اری بال ایله!»

ہر نچہ کیم جواب بیرومن سوالیگہ،
مہندن او شوخ اؤقووچی سؤز آلور سوال ایله.

کوندوز یوزی خیالی، کبچہ زلفی فکریدہ،
وا حسرتا، کبچر بوتؤن عمریم خیال ایله.

حالیم غمیده بسکه بۇلور کون سه یین آغیر،
بیلیم، قچانگه تیکرو یشرمن بو حال ایله؟

قیلمس یوز ینگه باقگه لی جرأت بیراقدن،
وصلینگ تیلر لیب نی حد و مجال ایله؟

مزار شریف،

۱۳۷۷-ییل نور آیی نینگ ۲۸/۲۷-کېچه سی

قیزیل گل

تا باغ حریمینی مقام ایتدی قیزیل گل،
عطرین تره تیب فیضینی عام ایتدی قیزیل گل.

سرمست بۇلور تانگ چاغی شبنم چاغیریدن،
کؤرگیل که نیچوک عیش مدام ایتدی قیزیل گل.

سیر ایله چمنزارنی، کؤر رنگ هجومین،
یوز تورلی چېچک بیرله قیام ایتدی قیزیل گل.

گلشن سریدن نوحه سی رنگین ایشیتیلدی،
بلبلنی مگر اؤزیگه رام ایتدی قیزیل گل.

آیدین که اونگه ذاتی اېمس دیر بو لطافت،
آل عارضینگیزدن اونوی وام ایتدی قیزیل گل.

بختسيزلىك

ناخوش خىر كۈنگىلىنى يىغلتىدى غم بىلە زار،
كىم او كوموش بىلككە تاشدىن يېتىيدىر آزار.

بېقدر تاشنى كۈر كىم مەرمەنى سېندىرىدېر،
بىد جىنس خارەگە باق، قىلمىش بىلورنى خوار.

جان باغى سرو نازى لايگە تىبب يىقىلمىش،
تاشگە تېگىب ساغ ايلگى، دردا كە بۇلمىش افگار.

گل شاخەسىگە آسىب يېتگىلىگىنى انگلب،
باغ اېچرە بلبىل آھى كويدىردى برچە اشجار.

طوباقىدىنى بوندەي لايگە يىقىتگىنىگىدن،
اي چىرخ، بۇلسىنگ اېردى توپراق اۈزە نگونىسارا!

بېھودە توتىر يار يوزى بىرلە اۈزىن تېنگ،
قىلمى اويت اندىشە خام اېتىدى قىزىل گل!

بىر كولىدى ھمان رنگى اوچىب برگى تۈكىلدى،
عېش اويىدە، كۈر، نېچە دوام اېتىدى قىزىل گل!؟

ھەر گل چىمن اشعارىگە بىر مطلع آچىيدىر،
لېكىن بارىنى حُسن ختام اېتىدى قىزىل گل.

مزار شريف، ۲۹ حمل ۱۳۷۸

کوموش بیلککه تېگماق تاشگه نې حد، کیم اونگه،
آلتین بیلک اوزوکدن باشقه اېمس سزاور.

جورینگ تاشی، نېچه کیم، کؤنگلیمنی سیندیریدیر،
کؤرمم روا قده لگه ی پاک اېتکینگگه بیر خار.

دنیا یوزینی بیر بیر آخترسنگیز تاپیلمس،
بیر بینوا که بؤلگه ی او سیزگه مېن کبی زار.

وه، بو نې بختسیزلیک دیر عشق ارا مېنگه کیم،
مېن سیزله فخرلنسم، سیز مېندن اېتسنگیز عار.

حقدن شفای کامل ایستر لیب سیزگه،
او بیر دعاچینگیز دیر جسمیده تا که جان بار.

مزار شریف،

۱۳۷۸ ییل نور آبی نینگ ۳/۴ - کېچه سی

دواسیز درد

یوریمن عشقینگ اؤتیده کوییب آواره-آواره،
علاج ایستب دواسیز دردگه بېچاره-بېچاره.

بولونگه تۆلدى كۆك هجران تونى آھيم توتونيدن،
غمينگده آقدى كؤزدن قان ياشيم فؤاره-فؤاره.

كولرسن آه و افغانيمنى تينگلب هر كېچه آي-آي،
ولې حاليمگه ييغلىر آسمان سياره-سياره.

حيات اُميدى جانيمگه بغيشلىر لعلينگيز، اَمّا،
بؤليبيدير غمزه نگيز قتلیم اوچون خونخواره-خونخواره.

كؤنگيل ديدارينگيزگه، اي قوياشيم، اويله دير مشتاق،
که بير كؤرسم ينه كؤرگيم كېلور دوباره-دوباره.

شكاييت قيلگه لي سيزدن تيليم بارمس، ولي بو چين:
اؤز يدېك قيلماق ايستر سيزنى بير مكاره، مكاره.

سپیر زخمیگه توز هر کیمسه سیزنی مهرسیزدیر، دپب
بو تیللر تیغی و توزدن کؤنگیل کؤپ یاره دیر یاره.

من و وصل التماسی نی حکایت، بو شرف بس کیم،
بیراقدن، گر بیریلسه رخصت نظاره، نظاره.

اېمس وقتینچه لیک بو پاک عشقیم بوالهوسلردېک،
سپورمن سیزنی تا بار تنده جان همواره همواره.

مزار شریف، ۱۳۷۸ هـ. ش. ییل

اسد آیی نینگ ۲۸ ی

قویاشگه تېنگ محبت

لعلینگ مینگیزلی کاندە عقیق خوشاب یۇق.
تیشینگ کبی دېنگیز توبیدە درّ ناب یۇق.

تېر قطرەسی نی خوش بېزەدی عارضینگنی، کیم
شبنمدن اویلە گل یوزیدە هم گلاب یۇق.

ایستر کؤنگیل که سروینگ ایاغیگه قۇیسە باش،
چون اؤزگه بیر نهالده بو آب و تاب یۇق.

دل کشورینی بوزدی سالیب عشقیگ انقلاب،
آبادلیکنی، آری، اېتر انقلاب، یۇق.

یالغیز دېمان که حُسن اېلیدە بی نظیرسیز،
فضل و ادبده سیز کبی عالیجناب یۇق.

شعر انگله ماقده ذهنینگیز اؤتکیدیر اویلە، کیم
معنی یوزیدە، تا که باقرسیز، حجاب یۇق.

بو فنده چون لياقتينگيز بار، كتاب اۋقینگ!
هر علمده مطالعه سيز اکتساب یۇق.

سيزگه كتاب بىر گوجيلر كۈپ اېمىش، ولى
مېتدن بۇلكده سيزگه مناسب كتاب یۇق.

كۈنگليم كتابى جالب اېرور هر كتابدن،
كىم اۋزگه بىر كتابده بو فصل و باب یۇق.

هر فصل و بابى شرح قىلور سېوگى رمزىنى،
سۆز درى بىرله كىم عددیگه حساب یۇق.

گر قىلسنگيز مطالعه اوشبو كتابنى،
بىلگه بىسىز، اوندە بىر سخن ناصواب یۇق.

چون ياشسىز و گۈزل، بىلىنگ احباب قدرىنى،
دايم بو حُسن دورى و عهد شىباب یۇق.

گر رنج تارتكن اېلگه كېلور بۇلسە رحىمىنگيز،
ھجرانىنگيزده مېن كىى چېككن عذاب یۇق.

مايوسلىك تونى، نې قرانغو دىر، آه كىم
اونده اميد يولدوزىدن بىر شهاب یۇق.

قاچىب قوتىلماق اېندى مېنگه عشقندن محال،
تقدىردن، بلى، كىشىگه اجتناب یۇق.

كم سىتمىنگيز محبتىم، اى حُسن يولدوزى،
كىم كۈكده هم بو مهرگه تېنگ آفتاب یۇق.

سېوگىمنى رد قىلورگه آشىقمىنگ، پرېوشىم،
تېلبه كۈنگىلگه سىزدن اوگون انتخاب یۇق.

مزار شريف، ۱۳۷۸-يىل

سنبه آيى نىنگ ۲۵-ى

عید قوتلاوی

كېلىدیر عید اولوسگه، لېك بىر كېلمس مېنىنگ عیدیم،
نېتەى عید آیینى، ياروتمسه كېلمنى خورشیدیم.

سنرم کون، باقرمن آيگه دینداری امیدده،
مېدل ایله مه مایوسلیککه، یارب، آمیدیم!

محبّت آسمانیده سېن اۇق ناھید و چۆلپانیم،
كۆنگیل تختیده سېندن اۇزگه یۇق دارا و جمشیدیم.

اجل، ممکن اېمس، قطع اېتسه عشقیم داستائینی،
مسلسل سنبلینگ تاريگه باغلیق عمر جاويدیم.

بیلورمن، کیم کۆنگیلده بو غریببىنگدن غبارینگ بار،
ولې بيلمم گناھیم، کیم نې ایش قیلدیم، نې سۆز دېدیم؟

چو کۆنگلینگ پاک اېرور، آخر توشونگونگ پاک سېوگیمنى،
ایشانچیم کامل اوشبو سۆزگه، یۇق دیر ذره تردیدیم.

مبارک سېنگه بۇلسین عید، بل قوتلوغ او ساعت، کیم
یوزینگ نورى توشیب عید آیینى ياروتسه، ناھیدیم!

طربدن یشنه سېن حُسنینگ گلى بو عید ایامى،
فراقینگده نېچه کیم اوچدی رنگیم، کویدى هم هیدیم.

اگرچه او لوالا لباب ایچره اسمیم دیر لیب، اما،
محبت دشتی نینگ مجنونیم، غم یتاغی - بېدیم.

مزار شریف،

قمرى ۱۳۲۰-يىل رمضان آيى نىنگ ۲۹/۳۰ كېچە سى

(شمسى ۱۳۷۸-يىل جدى آيى نىنگ ۱۵/۱۶ كېچە سى)

نېچە يىل دىنر توتدىلر بىزنى سىناۋگە عشق ارا،
بويلسە ايلب امتحان صبر و شكيبيم، كېلدىلر.

بىلدىلر كىم اۋزلىرىدن اۋزگە يۇق دىر ھىدمىم،
قالمەسېن دېب، اېندى مۇئىس سىز لىبىم، كېلدىلر.

مزلرشريفه

۱۳۷۸-يىل ۱۲-ھوتە جمعه كۈنى

سېۋگى سىناۋى

سۇرگەلى بېمار احوالين طبييم كېلدىلر،
اى محبت، سېنگە رحمت كىم حىبىم كېلدىلر

ۋە، بو نې لطف اېردى كىم يۇقلىب مېنى او كۆركە باى،
حالينگىز مېنسىز نېچوك دېب، اى غرىبىم، كېلدىلر.

او لطافت گلشنى ئىنگ يىنگى اچىلگن گلى،
نوحە آرتىق چېكمەسېن دېب عندلىبىم، كېلدىلر.

كۆردىلر غم بىستريده كىم نصىبىم درد اېرور،
بۇلسە دېب دشمن نصىبى بو نصىبىم، كېلدىلر.

بۇل اچرلر كۆنگلىم اسرارىگە اشعار يم اۇقىب،
نكتەدان و رمز انگلاۋچى ادىبىم كېلدىلر.

قربانلیککە نالایق جان

عید قربان کبلیدی، جان قیلسم کبرەک قربان سېنگە،
وہ کہ قربانلیککە ارزیر مویو مسکین جان سېنگە؟

ناتوان جانیمنی قربانلیککە لایق کورمەسنگ،
جاندن آرتیق هر نی بار، آنی قیلای قربان سېنگە!

عید گلگشتیگە گل-گل آچیلیب چیقسنگ، بۇلور
کۆک رواقیدن باقیب حور و ملک حیران سېنگە.

پاک حُسیننگدن یامان کۆز آفتی نینگ دفعیگە،
شەردن تعویذ ایتیب، ایلهی بلاگردان سېنگە.

قوتلوغ ایتیب عیدنی سېنگە، تیلرمن ساغلیق،
بۇلسین اقبال و سعادت مهری نور افشان سېنگە!

گرچه دوراندن نصیبیم دیر غمینگدە ییغلمەماق،
ایسترمە کیم دایما باقسین کولیب دوران سېنگە!

عیدنی قوتلب کپلرسن دېب کۆزیم کۆپ تېرمولور،
یۆلگە قربانلیک کۆزیدېک قامەیین مژگان سېنگە.

بیر یوزینی بیرجیر اخترسنگ دغی تاپلمەگی،
مېن کبی بیر زار و مېندېک بیر کۆنگیل قۇیگان سېنگە.

عید اؤتیب هم بیر یۆلی کلبمگە مېمان بۆلمەدینگ،
گرچه تون-کون مېن تخیل اوییدە مېمان سېنگە.

کۆنیکیب قالگن اېدینگ ییللر فراق اؤتیگە، لېک
ای کۆنگیل، بېداد اېتر عید آقشامی هجران سېنگە.

عید ایامیدە چېکمەسding الم هجریدە کۆپ،
یازسە اېردی نامە قوتلب عیدنی جانان سېنگە.

عیدلردە هم اونینگ دیداریدن محرومسن،
ای لیب، اېندی تیریک قالماقە یۇق امکان سېنگە!

مزار شریف،

ق ۱۴۲۰-ییل ۱۰- ذوالحجۃ الحرام

(قربان هییتی نینگ بیر ینجی کونی)

۱۳۷۸-ییل ۲۶-حوت

محبّت

کبتیر دینگ مېنگه گرچه محنت، محبّت،
امان بۇل، یشه، سېنگه رحمت، محبّت!

کۆنگیل ملکینی بیر بۇل اېتدینگ تصرف،
بونې کوچ اېرور، بونې قدرت، محبّت!

بو ملک ایچره چون حکمرانلیک سېنینگ دیر،
عدالت قیلنه کور، عدالت، محبّت!

سېنگه بنده لیک منسبیهگه اېرىشدیم،
مېنگه بس بو جاه و بو شوکت، محبّت.

چو سېن بۇل دینگ اېندی خیالیمگه مۇنس،
مېنگه اۇزگه همدم نې حاجت، محبّت؟

غرض سېوگیدن مېنگه دلبر رضاسی،
نه مال و نه نام و نه شهرت، محبّت.

اؤتیب وامق و قیس و فرهاد دوری،
بیتیدیر مېنگه اېندی نوبت، محبّت.

فقط بیر سۆز اؤرگندیم استاد دن مېن،
محبّت، محبّت، محبّت، محبّت!

بۇلیمین چو عشق آستانى گداسی،
انه قدر، انه شان و عزت، محبّت!

قه بېرگه باره ی شۇرلیک باشیم آلیب،
اؤزینگ تۇغری بۇل مېنگه کورست، محبّت.

اؤز یلمیش ایاق یېردن، ایلگیم سماندن،
اگر قیلمه سنگ سېن عنایت، محبّت.

بۇلینگده چو جسمیم غبار اؤلدى، اېندی،
مروت، محبّت، مروت، محبّت!

دېسه لىر: «لییب ایلهدى عشقنى ترک»
اینانمه، بو یالغان حکایت، محبّت!

بۇلمسە گویا محبتدن تیلی،
سیزگە بو سۆزلرنی آیتالمس کیشی.

سېوگی یۈلیدە کورەشدن چارە یۇق،
بو کورەشده بیزنی بېنگالمس کیشی.

مزار شریف،

۱۳۷۷-ییل سرطان آیی

محبتدن گویا بۇلگن تیل

تا محبتدن اولوش آلمس کیشی،
بو یشش نې یعنی؟ انگلالمس کیشی.

یارنی سېوسە حقیقی عشق ایله،
آرتیدن، قاوگن بیله، قالمس کیشی.

بۇلسە مقصد منزلی نېچە بیراق،
عشق اگر یۇللاوچی دیزر، تالمس کیشی.

دېدیلر: «زر قدرینی زرگر بیلور»،
سیزنی مېندن کۇپ سېوہ آلمس کیشی.

کۇرسە حق نورین یوزینگده مېن کبی،
آی و کون ساری نظر سالمس کیشی.

عمر لر دیر کیم کؤنگول بؤینی وفا دامیگه بند،
بیر قیا باقگی می اؤز صیدیگه صیادیم مہنینگ.

جانگه بیتدیم، سہوگی استبدادی جوریگه چیدہب،
حسَن اقلیمی شہی سؤرگی می دہب، دادیم مہنینگ.

تنگریدن شام و سحر ایستر دعا ایلب لیب،
یشنه سہن آزاد و کؤرکم سرو آزادیم مہنینگ!

مزار شریف ۱۳۸۲-ییل اسد آیی

سہوگی استبدادی

چپکتی اہرک اوجیگه قامت سرو آزادیم مہنینگ،
گویا کؤنگلیگه تائیر اہتدی فریادیم مہنینگ.

خار و خسنی یانیدن قاودی، پیریب کبسکین جواب،
مرحبا، آزادلیک کسب اہتدی شمشادیم مہنینگ!

اہندی سہوگی بوستانی ایچره اہرکین یشنه گی،
سرو قامت، گل یناقلی ناز بنیادیم مہنینگ.

خار و خس چرکین قؤلی پاک اہتگیگه تہگمہ سہن،
جلوہ قیلسین نزہت اوییدہ بریزادیم مہنینگ.

نامی دیر ورد زبانیم، تا تیلیم گویا اہرور،
کیم قچان یبتگی قولایگه بو اورادیم مہنینگ.

او که تورک الفاطی اینجوسین قدومیگه ساچر،
خاطری گنجینه سیده کؤپ دُر شهواری بار.

چین محبت بیرله بیر عمر آنی کیم جاندن سپور،
صفه لرده بو حقیقی عشق نینگ آثاری بار.

سرو نازیم، کبچمه مپندن غیر سؤزیگه کیریپ،
دردسیز اغیار نینگ سبهوگی بیلن نی کاری بار؟

حُسن گلزاریده گلدېک یشنشینگ ایستر لیب،
یوز تومن کؤنگلیده جورینگدن، اگرچه خاری بار!

مزار شریف.

۱۳۸۲-ییل، سنبله آیی نینگ ۱۲-سی

سرو ناز

بوستان سرویگه باق، نی حاصلی، نی باری بارا
سرو نازیم دیر او ینگلیغ سرو کیم ائمارى بار:

آل یناغی- آلمه، اپرنی- پسته، هر بیر سؤزی- بال،
نرگسی- بادام و میگون لعل شکر باری بارا

سرو گه کیم اؤختور قدینی، فهم ایتمس بونی،
کیم قچان رعنا نهالیدېک اونینگ رفتاری بار؟

سرو و گل سیریگه باغ ایچره کؤنگیل باغلب نېتر،
هر کیشی نینگ کیم اونینگدېک سرو گلرخساری بار.

سرو قد، جادو قراقلر کؤپ، ولی قی بیری نینگ،
سرو نازیمگه مینگیزلی نرگس خمارى بار؟

سرو نازیم، نازینلرگه، یراشور ساتسه ناز،
چون مېنینگدېک بیر دعاچی عاشق غمخواری بار.

بهار کېلدى، وه نې خوش، هر اويده شاديانه لرا
مېنگه فراق کنجى دیر مدام شاديانه سيز.

دُر یتیم دیر سۆزیم، قولاقه تاقیب اسره گیل،
اېل اسره گى یتیمی، چو قالسه آته-آنه سيز.

۱۳۸۲- ییل ۱- حمل، شنبه کونی

بهار هم بهانه دیر!

بهار کېلدى، جان قوشى غمینگده دیر ترانه سيز،
نېچون که وصل باغیده او قالمیش آشیانه سيز.

بهار کېلسه دېر اېدیم، سېنگه ترانه لری یازهی،
قغان که سېن قاشیمده یوق، بهار اوتر ترانه سيز.

بو خسته جانگه، اویله کیم، جفالرینگگه یوق کران،
شونینگ کبی محبتیم سېنگه اېرور کرانه سيز.

کۆنگیل ایشی - مدیحتینگده عاشقانه کویله ماق،
نې بختسیرلیک اېندی کیم او قالسه عاشقانه سيز.

غمیمنى تازه قیلگه لی بهار هم بهانه دیر،
نېچون که یار رد قیلور محبتیم بهانه سيز.

کۆزیم یاشی روانه دیر یوز اؤزره خالی هجریده،
دېمه که یاردن جدا قالیبسن آب و دانه سيز.

توشمہ بین گل یوزلیلر خرمایی زلفیگہ اسیر
دبستگ، ای جان، هیدله مه گلنی، بیمه خرمائی آج.

گلنی خندان کورسنگ و خرمائی پیشگن باغ ارا،
جلوه سیگه باقمه بلکیم باقمه کیرمه، ناری قاچ!

گل یوزی شوقیده خرمایی ساچیگه چیر ماشیب،
قالمه ایندی، ای لیب، اسینگنی ییغ، کوزنگنی آج!

مزار شریف،

قویاش هجری ۱۳۸۴ - ییل

آه توتونی

ناتوان جسمیم قوریدی اوپله کیم خرمائی یغاچ،
غیرگه تا بؤلدی یار او گلرخ خرمایی ساچ.

گل کبی رخساری و خرمایی ساچی فکریده،
کوزلریمگه توشدی گل، آهیم توتونی بیرقولاچ.

یوزیده خرمایی زلف و اېگمه قاشی اوپله کیم،
گل اوزه سنبل شاخیده لانه قورمیش قرلیغاچ.

گل یوزی، خرمایی ساچی هجری نینگ بیمارگه،
تازه گل بیرله قوشیب خرمائی پیشیرگه یسیز کوماچ.

بو عصر ایچره نه یالغیز هرات بلکه جهان،
ضیاگه تۇلندی اۇشل آفتاب نوریده بات.

چاپیشگی اویله که پروانه شمع گردیگه،
یئغیلدی کۆپ او قویاش تېکره-تاشیگه ذرات.

چو شرح ایله سم او آفتاب شهرتینی،
نویای اونگه تخلص، ابرور علیشیر- آت.

فضیلت و ادب علم و معرفت ایچره،
زمانه کۆرمه دی اونداق بویوک گرامی ذات.

مدام غایه سی انسان سپورلیک اپردی اونینگ،
همیشه ایستگی محنتکش ایلگه اپردی نجات.

زمان و عصر تقاضاسینی اثرلریده،
بیان ایتیش بیله اثباتلب کپچیردی حیات.

بو نوع قیلدی بیان فکرین او اولوغ انسان،
که «اېل غمین بېمه گن کیمسه گه یوق آدم آت ا».

سخنده توسنی نینگ کیمسه گردیگه بیتگی؟
که آلفه توشدی ادب عرصه سیده اؤیتیب آت.

قصیده لر

۱

بشر دهاسی

جهانگه یاغدو ساجیب اؤن بیشینچی عصر هرات،
منور ایله دی پارلاق قویاشیدن ظلمات.

تمدن اوجیده یوکسک اؤرین آلیب اؤزیگه،
قازاندی شهرت و عالم ارا چیقاردی آت.

ثمرگه ییتدی اۇشل دور علم و فن باغی،
ینه ادب بیله فرهنگ قصری تاپدی ثبات.

بۆلیندی تور کچه اشعارى نؤرت دېوانگه،
که هر بیرىسى اونینگ دیر جهان نما مرآت.

شونینگ کبی ینه بهش مثنوی بیتیب قیلدی،
بو تیلده «خمسه» یازیش ممکن ابرکنین اثبات.

ینه دریده یازیب شعر توزدی بپردی بیر دېوان،
که هر جهتدن اېمس آز اونده هم حسنات.

تمام شعرى بو شیرین کلام شاعریننگ،
مثال شهد و شکر یا که کان قند و نبات.

طرب بغیشله گی آنینگ کؤنگیلگه هر بیتى،
که هر سؤزى اېرور افسرده جانگه آب حیات.

بشر دهاسى - نوایى صفاتى نا معدود،
که هر نېچه دېسم اؤلمس تمام اونگه صفات.

کابل، قویاش هجرى ۱۳۶۹ - ییل

۱- حضرت نوایى نینگ اوشبو بیتیکه اشاره دیر:
آدمى اېرستگ دېمه گیل آدمى،
آنى که یوق خلق غمیدین غمى.

۲

خلق شاعرى

قیصاردن ظهور قیلیب طرفه شاعرى،
شاعر دېمى که او دیر ادب رومى قیصرى.

فرزانه نادم ابرک سپور اؤلکه خلقتى نینگ،
آزادلیک یؤلیده کوره شگن سخنورى.

اشعارى زهره سیدن ادب چرخینى بېزب،
قیلدى اونگه تمام خلایقنى مشترى.

شعریده «مولوى» دېک اونینگ عشق جذبہسى،
عرقاندن کلاییده «عطار» عنبرى

«بیدل» ایزیدن ایتدی غزل بحریده شنا،
تاپدی بها اوزیگه بو معنی ده گوهری.

کؤرگن اوقیب قصیده لرینی گمان قیلور،
کیم قیتهدن تیریلدی ظهیر ایله انوری.

سؤز صنعتیده نادم ایدی ماہر اوستاد،
هم علم ارا زمانیده فضل اهلنی نینگ بیرى.

اظہار ایله ماقده معانی رُموزینی،
بؤلدى بیانی واسطه سی تورکی و دری.

اوزبیک تیلیده خاصه گؤزل شعرلریلن،
کسب ایتدی اوزگه زینت ایله زبب دفتری.

یشتندی شعر گلشنینی آنه تیلده هم،
او دور گرچه اېسگن ایدی ظلم صرصرى.

بو دورده که ابرک بهاری نسیمیدن،
گلاب آچیلدی شعر و ادب باغی هر سرى.

چین تېنگلیک اوچون کوره شور برچه خلقیمیز،
الف تایناغه لیکنی تیله یدیر اولوس برى.

بیز مونده برچه قوم و اہلنر تامانیدن،
نامینگ اولوغله گه یمیز، ایا خلق شاعری!

ای نادم، ای ادب چمنی باغبانی، هم
فرهنگ و معرفت کؤکی نینگ پارلاق اخترى.

نامینگی کیم نصیب ابرور اونگه منگولیک،
ورد زبان همیشه قیلور یاش و هم قری.

بیزدن درود بیرله دعانام پاکینگگه،
نادم، سېن، ای زمانه سؤز اربابی مهتری!

کابل، ۱۳۶۵- ییل میزان آیی

نظاره گلشن و چمنینگ سیریدن بۇلور،
گل بىرله سبزه تۇلقینیگه هر زمان دۇچار.

بىي اختيار باقسه پرپرولرینگ سىرى،
كىمدىر كه آه اورىب قۇلیدن كېتمس اختيار؟

بۇلسىن جهانده، مېمنه، مېمون طالعینگ،
دايم يوزینگه بخت كولىب گللهسىن بهار!

وصفینگ ادا قیلورگه قنى بندهده مجال،
قندهی ادا قیلور كیشی؟ چون یۇق اونگه شمار.

ناچار بىر تامانگه بورىب سۇز عنانینى،
جولاننى ینگى مطلع ایلله باشلهگى سوار؛

بو شهر كیم هواسى كۇنگیلدن توگون آچار،
توپراغى عنبر و بېلى دىر طرفه مشكبار.

تانگ یۇق بهشتدن بو ديار آلسه باج كیم،
هر كېنتى باغ و گلشن اپرور، دشتى- لاله زار.

تانگدن قویاش هر كونی آقشامگچه يورىب،
آلتین فراشینى بو ديار اوستیگه ييار.

۳

قویاش شهری

كېلدىم زيارتینگه ینه، آشنا ديار،
یۇق آشنا كه سېن مېنگه قرداش و هم تبار.

قرداشلىكده بىر-بىرىنى كۇرگهلى كېلور،
قرداشلرگه شوندهی اېمیش عادت و شعاز.

دیدارینگه كۇنگیل قووانور بۇلسه تانگ اېمس،
سېن تېنگى گل زمين و گۇزل شهر قیده بار؟

مشكين يېلینگ فسرده بدنلرگه جان بېرور،
عیسى دمی خواصین اېتىب اۇزدن آشكار.

او کیم قویاش شهرینی ایزلب تاپالمه گن،
بو بیر گه کبلسه ایزله گنین بیگمان تاپار.

قیسی بیرین مناظری نینگ کویلب اؤلتوره ی،
وصفی گۈزل طبیعتی نینگ کبلدی بی شمار.

علم و فن و ادب بهشیگی دیر بو میمنه،
تاریخیگه قیلور اولوسیم بر حق افتخار.

اؤچمس چراغیدن مدنیت نینگ اوشبو شهر،
بارلب تورردی عصرلر ایچره دوامدار.

ایجاد ایتیلگن اؤلمس اثرلر بو خطه ده،
علم و ادب خزینه سیده قالدی یادگار.

سۈز عرصه سیده چرخ توقیز کرسی سین باسیب،
اؤتگن «ظهیر» ناملی او طرفه شهسوار.

بو سرزمین اؤغلی ایدی، شعرى باغى نینگ،
سۈلمس گلی بیر عمر، خزان کبلسه یا بهار.

«سیف الملوک» جایی اېکن گوییا بو ملک
کیم نامی بیزگه تورک ادبیدن دیر آشکار.

بو گل دینار اېرک سپور خلقیگه سلام،
اېرکین یشش اوچون قیله دیر جانینی نثار.

یاودن قۇریقلر اوشبو عزیز اولکه سین مدام،
قالیب وطن سپورلیک ایشانچیگه پایدار.

بوندن بویان عزیزلری ماتمی بیلن،
هر کلبه ایچره بیسمه سین خلق زارزار.

آسوده لیکده اېل کبچیریب خوش حیاتی،
اؤلتورمه سین یوزیگه عنا دردیدن غبارا

ساغ و اېسان اولوس یشته سین دنیا باریچه،
بۈلسین وطنده تینچلیک و صلح برقرارا

۱۳۶۵-ییل جدی آیی

الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأَمَّهَاتِ (حدیث شریف)

ترجمه سی: آنه لر نینگ ایاغی آستیده دور،

روضه جنت و جنان باغی.

روضه باغی وصالین ایستر اېسنگ،

بۇل انانینگ ایاغی توقراغی.

نواہی

آنه گه تعظیم

آنه جان، سیز، نې عجب، موهبت یزدانسیز!
کۆکسینگیز مهرگه کان دیر، نې اولوغ عمانسیز!
پاک و معصوم فرشته سیز و یا انسانسیز،
بیلمه دیم، اوشبو فضیلتلر ایله نې جانسیز!
تاپسه بؤلمس بو جهاننی قیدیریپ سیزگه همال،
سیزدن اؤزگه قنی بو اېزگو صفتلرگه مثال؟

آنه جان، سیز بیله یولدوز گۆزل و آی گۆزل،
کۆک گۆزل، تاغ گۆزل، دشت گۆزل، سای گۆزل.
هم گۆزل کۆکده قویاش، قیش گۆزل و یای گۆزل،
سیز بیلن گل گۆزل و باغ سراپای گۆزل،
پس، گۆزلیکلر ابرور برچه نمایان سیزدن،
بو جهان زینتی، آرایش دوران سیزدن.

دلده سیزدن، آنه جان، بیر یاشیرین سۆزیم یۇق،
سیزگه بدخواه کیشیلرنی کؤرر کۆزیم یۇق،
سیزسیز آتمس مېنگه تانگ، تون بار و کوندوزیم یۇق،
مهرینگیز بؤلسمه، مېن بؤلگه ی اېدیم اؤزیم یۇق.
بو جهان گلشنی کۆزیمگه گۆزل سیز بیله دیر،
بو تیریکلیک نینگ اگر طعمی عسل، سیز بیله دیر.

آیته آلمم، آنه جان، سیزگه بیرار سۆز یالغان،
سیزگه یالغان دېگه لی پیرمس اجازت وجدان،
صدق دلدن بو سۆزیم، بونگه تانوق دیر سبحان،
خدمتینگیزده چوچوک جاننی هم اېتسم قربان،
حقیقینگیز نینگ ینه یوزدن بیرى بؤلמידیر ادا،
کېچیرینگ، اوشبو قصوریمنی، ایا کان سخا!

آنه جان، تربیتینگیزنی آلیب اولغە یدیم،
مهرینگیز شبنمی یشتمسه، مېن سؤلگه یدیم،
توتسینگیز اېردی محبتنی دریغ، اؤلگه یدیم،
مهربانیم، سیز اگر بؤلمه سنگیز، نؤلغە یدیم؟
یشنگ، ای جان آنه، بختیمگه بؤلینگ ساغ مدام،
قدمینگیزدن ابرور پیر یوزی گلbaugh مدام.

معلم نىنگ يوكسك مقامى

اي معرفت باغيدن ايسگن نسيم،
روح نىنگ تربيه لاولوچىسى بدنده.
قاشينگده يۇقاتور قديرين زر و سيم،
تربيه نك سيز جان هم بيقدر تنده.

معلم، اي دانا الوغوار انسان،
رتبه نك يۇقار يراق كوك پايه سيدن.
سېن طفيلى جاي آلدى چنقه گن جان،
بيليم يشناق گلزارى سايه سيدن.

معلم، قديرينگنى بيلمه گن كيشى،
اينىق بيل كيم جهانل بھريگه غرق.
سېنى خوار توتگن نىنگ اۇنگلنمس ايشى،
اونه گى اوشبو حق سۇزنى غرب و شرق.

تا بشرنىنگ يۇللاوچىسى دېر بيليك،
اۇقيتووچى، سېنگه شان و شرفلر!
معرفت نورىگه اچيلسين اېشيك،
اينجوگه ايلنسين تاش و خذقلر!

مزار شريف،

۱۳۷۷-يىل نور آيى نىنگ ۳۰/۳۱ كېچەسى

مولانا لطفی غزلیگه مخمس

اینگینگ خجالتیدین آی هلال کۆرگوزدی،
یوزینگنی کۆردی قویاش هم زوال کۆرگوزدی،
کمال حُسن دین، الحق، مثال کۆرگوزدی،
«اوغان که قدرت ایچینده کمال کۆرگوزدی،
یوزونگ نینگ آینه سینده جمال کۆرگوزدی».

یره تدی تنگری یوزونگ دین رُموز و زلفونگ دین،
کون ایله تون رُخ عالم فرور و زلفونگ دین،
آچونده فتنه لر اویغاتدی کۆز و زلفونگ دین،
«جهاننى اؤرتهدی اول دم که یوز و زلفونگ دین،
تجلیات جمال و جلال کۆرگوزدی».

لیگه چیقدی اوچوق، ابرمیش آنی سؤرمک رسم،
کوتیب اجازت، انینگ ایشیگیده تورمک رسم،
کۆرینسه ینگى آی، ایزگو تفال اورمک رسم،
«هر آی باشیده ابرور بیر هلال کۆرمک رسم،
بیر آیده قاشیدین ایگی هلال کۆرگوزدی».

کۆزینگ یازوقسیزین اۆلدورگه لی بویوردی مېنى،
یوزینگ یانر اؤتى قانیم بیله قاووردی مېنى،
لبینگ زلالیگه چنقاقلیغده کۆردی مېنى،
«حیات سویغه اېلتیب سوسیز کبتوردی مېنى،
دوداغینگیز، نې بلا، بیزگه آل کۆرگوزدی!»

کۆنگیل قوشیگه ساچینگ ساری چون هوا بۆلدى،
باریب توزاققه او بهچاره مبتلا بۆلدى،
مېنگ و قراقلرینگیز نې بلا قرا بۆلدى،
«مېنىگ جانیمغه بلا اوستیده بلا بۆلدى،
کۆزونگ قاشینده یراتقان چو خال کۆرگوزدی».

ازل ایاقچیسى قیلدی قراغینگیز اوسروک،
بؤیینگیز اسرو کپلیشگن، خرامینگیز چاپک،
اینگیچکه بېلگه لطافتی ایلب آغیر پوک،
«وجود باغلمه دی بېلینگیز کبی نازک،
نېچه که خامه قدرت خیال کۆرگوزدی».

لیب دہک یازیب اؤز حالی وصفیدہ لطفی،
 چوچیتدی سؤزنی لبینگ بالی وصفیدہ لطفی،
 نہ یالغیز اہگمہ قاشینگ آلی وصفیدہ لطفی،
 «حرامی کؤزلرینگ اشکالی وصفیدہ لطفی،
 بصارت اہلیغہ سحر حلال کؤرگوزدی».

مزار شریف، ۱۳۷۳-۱۳۷۴ھ

قطعہ لہر

۱

سرو نازیم تۈیگہ بارسہ اۈزیگہ آرا بیریپ،
 تۈیگہ کبگن نازینلر برچہسی تعظیم اہتر.

اصلیدہ، او بارمہ گن تۈی نینگ جمالی قیدہ بار،
 بؤلمسہ او، کیمگہ تشریفاتینی تقدیم اہتر؟

تۈیگہ کبگن خوبرولر آلدیدہ فرآش اہرور،
 ساچلری بیرلہ سوپوریپ بؤلینی تنظیم اہتر.

نازینلر سرو نازیمگہ بیتالمس ناز دە،
 عقل حیران، اونگہ کیم بو شہوہنی تعلیم اہتر؟!

سرو نازیم تۈی سری بؤلدی خرامان، بو کۈنگیل
 تہگمہ سہن اونگہ یامان کۈزدبب مبادا، بیم اہتر.

عشق بیر قدرت که نا ممکنی ممکن ایله گی،
دېمه، دنیاده فقط هر ایشنی زر و سیم اېترا!

تۆیدن قېتیب، سۆرەب کېلسه لیب احوالینی،
مقدمیگه باش قۇیب، جان نقدینی تسلیم اېترا.

۲

سرو نازیم که سرو دلبر اېرور،
اۆزگه سرو اونگه نی برابر دیر؟

یۇق ئمر اۆزگه سرولرده و لېک،
سرو نازیم مېنینگ بوتون بر دیر:

دوداغی پسته، کۆزلری بادام،
یاناغی آلمه، لعلی شکر دیر.

قاشیده بو لیب قدرینی کۆر،
کوی تۇپراغیگه برابر دیر.

رباعیلر

چرخ اۆزره بلند تا قویاش بیرقی دیر،
کۆک دېنگیزیده تا ینگى آی زورقی دیر،
تانسىل بشر حیات نینگ رونقى دیر،
آزاد یشش برچه اولوس نینگ حقى دیر.

باغ ایچره ئمرلى نخللر اېرمس آز،
لېکن باریدن سرو اېکن سر افراز
سۆردیم چو بو سرنی باغاندن، آیدى،
آزادلیک اېتمیش اونى بویله ممتاز.

گل فصلی دیر، ایستره مېن او گل وصلین،
قندهی کېچیره ی وصالسیز گل فصلین.
حُسن اهلیده یۇق دیر اونگه بیر تنگ اصلا،
مېن بیلیم، اونینگ پری: مو یا حور، اصلین.

بیلیم او گۈزل کیمگه بۈلور یار شفیق،
مینگه که غمی مونس ابرور، دردی رفیق،
هجرانیده حالیمنی چو قیلدیم تحقیق،
دردا که غمیده اولماغیم بۈلدی انیق.

استاد متین، شاعر معنی ایجاد،
سۈز صنعیتده بیتوک بیلیمدان استاد.
نوروز اولوغ بېرمی قوتلوغ سیزگه،
احباب ایله بۈلگه سیز بو گل موسمی شادا!

گل موسمی کۈنگیلگه بۈلور اۈزگچه حال،
خاصه که بېزهب باغنی گل آچسه جمال،
بلبل تیلی گلزار ارا بۈلگوسی لال،
بزم ایچره ترئم ایتسه غفار کمال.

غفار کمال نینگ ابرور سازی گۈزل،
دوتار نواسی بیرله آوازی گۈزل.
قیسی بیرینی مېن اېسلتهی کویلیردن،
«عشاق» ایله «گلعدار» و «شهناز» ی گۈزل

(موشح)

مهری جان ارا الف بېکین جا آلگن،
حرمانلی کونگولده عشقی ماوا آلگن،
من نعتینی قیسی تیل بیلن ایله ی ادا،
دنیانی شریعتی سراپا آلگن.

غم چکمه جهانده، شادمان بۈلگیل، اینیم!
دھر ایچره همیشه کامران بۈلگیل، اینیم!
هر یېرده اگر بۈلستگ، آلیس یا که یاووق،
دنیا باریچه اېسان امان بۈلگیل، اینیم!

دعوی بیله کیمسه اۈز حدی دن آرتیق،
سۈز ده اولوش آلمس رسدی دن آرتیق.
بو نکتہ نی کۈز ده توت اۈقیر ده نامم،
کیم یۈقمن ادبده میتدی دن آرتیق.

دعوی بیله کیمسه اۈز حدی دن آرتیق،
سۈز ده اولوش آلمس رسدی دن آرتیق.
بو نکتہ نی کۈز ده توت اۈقیر ده نامم،
کیم یۈقمن ادبده میتدی دن آرتیق.

بۆلمه سېن دېب، سېوگى سىرى اېلگه فاش،
تېكىدىم آغزىم، باغله دىم كوكسىمگه تاش.
آخىر افشا بۇلدى سىرىم، وه عبىت،
اىستهدىم قۇل بىرله ياشىرماق قوياش!

اى يوزىنگ مصحف، قاشىنگ دىر مثنوى،
كۇزىلر اونگه قافىه، كىبرىك - روى.
اېگمه قاشىنگ مثنوىسىن يازگه لى،
بلخىنگىزگه كېلگن اېردى مولوى.

وه، باشىمگه سالىدى محنت كۇزلىرىنگ،
فتنه دىر ياخود قىامت كۇزلىرىنگ.
علم و فن اۇر گتىدىم اېلگه مېن، ولى
مېنگه اۇر گتىدى محبت كۇزلىرىنگ.

نېچه يىغلهى كۇزلىرىنگى ساغىنىب،
اېندى سېن سىز قىده اۇلگه يمن تىنىب.
آخىرىب، اى جان، سېنى قىدن تاپهى،
قالمىشم باشىم آغىب، كۇنگلىم سىنىب.

سالىدى تا باشىمگه عشقىنگ طرفه حال،
كېچدى رۇيالر بىلن كۇپ ماه و سال.

تۇرتلىكلر

بىز تامانگه كىم باسىپ ادىم كېلور،
سېوگى نومىدىنى يۇقلىب كىم كېلور.
غم ياوورچاغى باشىمده اېلنىس،
«سبزوآن» وزنىده شعر ايتگىم كېلور.

سبزوآن وزنى عجب اۇىناقى دىر،
دلىرىم نىنگ باشىده زر تاقى دىر.
گرچه ساغىنمىس مېنى او، مېن اونى،
ساغىنهى تا كىم حىاتىم باقى دىر.

غم يوكىنى يېنگىل اىلر سبزوآن،
كۇنگلىنگ ايشگه مايىل اىلر سبزوآن.
باشله بسم الله دېب غم شىرخىنى،
بىزنى آخىر بىسمل اىلر سبزوآن.

وصلینگگه بیتمه یۇقاتدیم، وا دریغ،
بیلمه دیم امید ابدینگ می یا خیال؟!

نی بلا اورتاوجی ابردینگ، سۇنگگی عشق،
گوییا بیر آوجی ابردینگ، سۇنگگی عشق.
اول اولب کۇنگلیم ابدینگ سۇنگره خوار،
یا مگر الداوجی ابردینگ، سۇنگگی عشق؟

کۇرینور کۇزیمگه شاشیب یورگنینگ،
ناز و استغناگه تاشیب یورگنینگ.
ایرولیکدن مینگه کۇپ یخشی ابدی،
گاه اوریشیب، گه یراشیب یورگنینگ.

شاشیلیب چیققن ابدینگ سیاره ۱ گه،
بیر قیا باقمی بو بختی قاره گه.
سومکه چەنگ توشدی اوزیلیب یبرگه، شرم
سپیدی گلگون غازه او رخساره گه.

نېچه بۇلسه حُسن نینگ سر دفتري،
مینگه نی حورا کبره ک دیر، نی پری.
آلدى تا کۇنگلیمنی او تازی نژاد،
باقمه گه یمن نورک ایله تاجک سری.

۱- عربچه ده سیاره دب، ماشینه یا که موتر گه اینیله دی.

شفقت ایلب قدرلش نینگ اورتینگه،
رد قیلور او تاش بغیر سہوگیم نېگه؟
باغله گندی وصلیگه کۇنگیل امید،
دەرلر: او اۇزیگه تاپگنمیش «ابگه»!

مهن تن آگیم یوق «ابگه» نگنی هیچ قچان،
بونگه سہوگیم بېرمه گی حق بیر زمان.
کیم، نېچوک تارتیب آلور مهندن سېنی؟
جانده بۇلسه جاینینگ، ای آرام جان!

دلبریم، کۇنگلیم نواسینی ایشیت،
بو نواسیز نینگ دعاسینی ایشیت.
اؤتمه بی پروا یانیسدن سیلکینیب،
تینگله عرضین، مدعاسینی ایشیت.

دلبریم، سہوگیمنی پامال ایله مه،
بو هُمائی بی پر و بال ایله مه.
سېن مَلک دېک پاک و بی آزارسن،
اویلہ ایش کیم قیلسه دجال، ایله مه.

دلبریم، سېن سیز یشش مېنگه محال،
جان بغیشلر نېچه کیم فضل و کمال.
نې بۇلور وصلینگ روا کۆرسنگ مېنگه،
تاپمەسە بېر نېچه ییل عمریم زوال.

اۆزگەلر سۆزینگە کیرمە، سېوگیلیم،
بیزنى مھرىنگدن آيیرمە، سېوگیلیم.
لابالى کیمسە لرگە قۇشلیب،
عاشقینگدن یوز اۆگيرمە، سېوگیلیم.

دلبریم، کۆنگلیم غمینگده غش اپرور،
طبعیم اسرو خسته و ناخوش اپرور.
عاشقینگ دیر برچەدن عالیجناب،
بۇلمە مایل اونگە کیم یسکش اپرور.

دلبریم، رحم ایت که رحمت وقتی دیر،
مهربانلیک قیل، مروت وقتی دیر.
تاش یوره کلیرچە بیزنى اۆلديریب،
سۆنگ دېب اۆلتیرمە ندامت وقتی دیر.

دلبریم، غم اۇقیگه آماچمن،
برچەدن مھرىنگگە مېن محتاجمن.
بۇلمیشم سېوگی اېشىگی توپراغى،
اۆزگەلر باشیگە گرچە تاجمن.

دلبریم قاتيلمە ناقابل ییلە،
پېتکیزر سېنگە زیان قۇل، تیل ییلە.
سېن تیگیشلى علم و عرفان اهلیگە،
باغلمە تقدیرینگ، اوز جاهل ییلە!

تاش بغیرلیلیک قیلیب، جادو قراغ،
لالە دېک بغیرمنى قیلمە داغ-داغ.
بوالهوس اوباشگە مایل بۇلیب،
قۇیمە آخر سېوگی یوزیگە اباغ!

مېنگە خصم جان اېکنسن، یيلمە دیم،
آفت دوران اېکنسن، یيلمە دیم.
مېن سېنگە جان نقدی بیرلە مشتری،
اۆزگەگە ارزان اېکنسن، یيلمە دیم.

کاشکی بۇلسە اېدی سېنده وفا،
قیلمە گە یدینگ مېنى وصلینگدن جدا.

آسمانی پاک سېوگیم رمزی دېب،
قورگی اېردیم سېنگه قصر دلکشا.

ساغینیب بیزنی بیرار یاد اېتمه دینگ،
غمدن اۆلدیم، بیر یولی شاد اېتمه دینگ.
ایله دینگ کۆنگلیم او بېرین ویران، ولی
پاک سېوگیم قصرین آباد اېتمه دینگ.

آسمانی عشق قدرین بیلمدینگ،
بې بها گوهرنی کۆزگه ایلمدینگ.
ایله دینگ مېندن جدالیک اختیار،
لأبالی کیمسه دن ایریلمدینگ.

ای وصالی آرمانیم، یخشی قال،
دلده مهری جاودانیم، یخشی قال.
بلخدن کابل کبترم باش آلیب،
سېوگیلی نا مهربانیم یخشی قال!

وه که راحت تاپدی جان، دردینگ بېتیب،
شکرینی، یارب، ادا قیلگوم نېتیب،
جانده اسره ی اوشبو شیرین دردنی،
جاندن آلدین قالمه سېن دردینگ کبېتیب.

گرچه سېندن حاصل اېرمس مېنگه کام،
شکر کیم سېندن یوقیشدی بو زکام.
ایستره م کۆنگلیمده عشقینگ داغیدېک،
قالسه جسمیمده بو دردینگ هم مدام.

کۆرسه گر شمشاد دېک نورس سېنی،
یاقتیرز، البتّه، هر ناکس سېنی.
لېک، بیلگیل کیم مېننگدېک هیچ کیم،
بو صمیمیلیک بیلن سېومس سېنی!

جای آلیب اولده جانیمدن مېننگ،
کېتمه، ای جان، اېندی یانیمدن مېننگ.
مهرینگ انداغ قمره ب آلمیش بارلیغیم،
چیقمس اولسم استخوانیمدن مېننگ.

ای محبت، سېن اؤزینگ دادیمگه یېت،
قیل مروت، سېن اؤزینگ دادیمگه یېت.
هجریده قان ییغله تیب قۇیمه مېنی،
ایله شفقت، سېن اؤزینگ دادیمگه یېت!

دلبیریم، تویغوم محبت دېب توشون،
سېوگینی بیر واقیقت دېب توشون.
شاءرانە فانتزی دېب اۋیلەسە،
سۆزلىرىم عین حقیقت دېب توشون.

دلبیریم، سېرکیم حېمىنى عشق بیل،
بوندىن آرتىق سېوگې دەك اونگە دلیل.
گر بېراو نېنک سېوگى جین بۆلمەسە،
نا امیدانە سېپور مى فونچە بیل؟

سرو نازیم، سرو نازیم، سرو ناز!
صدقه هر نازینگگە مېندن یوز نیاز.
کاشکی عرض نیاریم تینگلەسنگ،
سېوگی اسراریدن ایتسەم سېنگە راز.

سرو نازیم سرو قدلر سرورى،
سوو قویالمس ایلگیگە حور و پىرى.
حسنى باغى، قدی سروی بۆلمەسە،
باقمە گە یمن جنت و طوبا سرى.

سرو نازیمگە سېنېنگ سروینگ قچان،
تېنگ بۆلە آگوسى دېر، ای باغبان؟

چون، سېنېنگ سروینگ ایاغى لای ارا،
سرو نازیم دېر مېنېنگ هر یان روان!

تینگلە عرضیم، بیل یقین، ای سرو ناز،
سېنگە عشقیم دېر حقیقی، یوق مجاز.
هر نېچە جورینگى آرتتیرسنگ مېنگە،
مهریم آرتیر سېنگە، هرگز بۆلمس آز.

سرو نازیم، تېنگ اېمس دېر خس سېنگە،
لايق صحبت اېمس ناکس سېنگە.
سېوگی بوستانى نېنگ اېرکین سرویس،
کویلهسە وصفینگ بو قمرى، بس سېنگە!

دلبیریم، تۇرتلیکلریم بېر بار اۇقى،
دقت اېت معناسیگە تکرار اۇقى.
تنگرى حقى، اۇقیمسدن تشله مېه،
لفظ و معناسیگە باق، زنهار اۇقى!

تاشگە بو شعر اۇقیسنگ سوودېک اېریر،
مصراع و بیتین اېشیتسە بېرمە بېر.
گر مېنېنگ چېکسيز غمىمنى انگلەسە،
سېوگی دردى مبتلاسى دېب تئیر.

تۇرتلیکلرنینگ تۇپلنگن تاریخی.

۱۳۸۲-ییل حوت آیی نینگ ۱۸/۱۹ كېچەسى